

Tabella in hoc opusculo breuiter conten-
torum impiorum erroribus castigatis.

In primo dubio.

Quis dicatur sanctus in prima secunda
tercia col. et fere per totum.

Quare dicitur sanctus in.ij.col.

Quid est sanctio et quare dicta est in ter-
cia col.

An valeat argumentum a proverbio et
a communi usu loquendi vulgari in.iiij.col.

Quid opetur scititas in hoie i.iiij.col.

Quomodo probetur sanctitas vite in
v.col.

Quomodo intelligatur verbailla sancta
sanctorum in.v. et vi.col.

An panis possit dici sanctus et de pani-
bus proposito in.vi.col.

Quis dicatur beatus in.vij.col.

Quid sit dyadema et quare sic dicatur.
in.vij.col.

Quare pingitur sanctus cum dyadema-
te in capite in.vij.col.

An sanctus canonizatus possit dici be-
atus in.vij.col. in prin.

An quis in hac vita possit dici beatus
in.vij.col. Adde text. et ibi glo. in verbo
quarto in cle. fi. de hereticis. ubi latius p
do. Lardi. et Jmol. de beatitudine. et dum
ibi in fine dicitur a beatitudine seculi ve-
stri debet dicere nostri.

Quid est canonizare et quis dicat cano-
nizatus in.vij.col.

Quando dicuntur leges canonizate in
ix.col.

Quid sit sanctitas. Item sanctitudo vel
sanctimonia in.ix.col. et in fine dubij. et dñ
dicitur ibi et de huiusmodi verificari debet
dicere et de huiusmodi scititate verificari.

In secundo dubio.

An episcopus possit canonizare sanctum
et aliqua de preeminencia epi in pria col.
de quo latius in tractatu meo de episco-
pali dignitate in secundo dubio.

An papa deat canonizare sanctum et de
nonnullis preeminentijs pape in.ij.iiij.iiiij.
et v.col. De quo latius in tractatu meo de
clauis potestate.

An subrogatus sapiat naturam eius in
cuius locum subrogatur in.iiij.col.

An communis opinio et in quo sit tenen-
da in.iiij.col.

An que fieri possunt per pauciora de-
beant tanquam digniora preferri his que fie-
ri possunt per plura in.v.col.

An episcopus solus possit decernere ali-
quod pro sancto venerari in sua dyocesi. an

vero requiratur consensus populi in.v.col.
vsqz ad.xi.inclusive. Sed dñ in.vi.colu-
na allegatur Jmola in.c. vestra de locato
debet dicere Innocentium. Item dñ in pri-
cipio septime col. dicit talis consensus de-
bet dicere talis consentiat.

An episcopus possit condere canones et
consuetudines inducere seruandas in paro-
chijs suis in eius subditos cum eorum consen-
su sine presentia pape vel eius legati in
vi.col.

An tacens intelligatur consentire in.vij.
et viij.col. Et dñ ibi dicitur. l. fideiusor. §
fi. debet dicere. l. si fideiusor. §. i. de pig-
nori. de quo latius per do. Alex. in repeti-
tione. l. sepe de re iudi. in. l. col. vsqz ad. lx.

An detur scientia eius quod multiplici-
ter exponitur in.vij.col.

An propter excellentias persone rece-
datur a legibus communibus in.vij.col. fa-
cit tex. singul. in. l. ad bestias de penis.

An in foro seculari possit papa tollere
ordines iudicarij in.vij.col. in fi.

An in actibus spualibus possit interue-
nire consensus laicorum in.ix.col.

An sit differentia dedicare se ecclesie cum
bonis suis. an vero dedicare se et bona sua
et sic sit differentia inter et et cum in.x.col.

An papa in canonizatione sancti debeat
habere consensum vel consilium cardinalium
in.xij.col. vsqz ad finem dubij. et dñ ibi di-
citur. c. super eo de hereti. deficit li. vi.

An papa possit facere ardua sine con-
sensu vel consilio cardinalium ibidem.

An canonizare sanctum sit quid arduum
item an excommunicare vel deponere car-
dinalem in.xij.col.

An opinio glo. aliorum opiniones ante-
cellat in.xij.col.

An appellatio clericorum comprehen-
dantur cardinales in.xij.col.

An solus papa possit creare cardina-
les in.xij.col. in fine.

Quare papa non utitur baculo pasto-
rali curuato sicut et alij episcopi i.xv.col.
Latius de hoc dixi in tractatu meo de dig-
nitate episcopali in ultimo dubio

In tercio dubio.

Que requiratur ad hoc ut quis per san-
cto possit canonizari in.i. et ii.col.

An vita ipochritarij sit laudabilis i pri-
ma col. in prin.

Qualiter debet fieri elemosina in pri-
ma col. aliquid ponitur

Que requirantur in episcopo petere sue
electiois confirmatione in.ii.col.

An miracula possint fieri a malis in.ii

z. ix. col. Adde Tho. de aquino fa secūde questione. clxxviii. articulo fo idem quod ego hic tenentes.

An homo resuscitatus dicat idem vel nouus homo in. iij. iij. v. vi. vij. viij. col. Et inquantuz in. v. col. dicitur fm do. Andrea debet dicere fm do. Antonii. Item inquantū in. vi. col. dicit aut. ij. debet dicere articulo. ij.

An eadem res possit diuerso iure censeri in. iij. col. in fi.

An iudex delegatus habeat non soluz delegatā sed etia ordinariā iurisdictionē in. v. col.

An corpora animalium naturaliter possint resurgere in. vij. col.

An in eodem subiecto dari possit cōtrarietas in. vii. col.

Quid dicatur esse nouū in. viij. col.

Quotuplex est resurrectio i. viij. col.

Qua forma resurgent homines in vniuersali resurrectione in. ix. col. z ibi quomodo z quando fiet resurrectio remissive

Quot modis contingat fieri miracula in. x. col.

Quomodo dicatur aliquid fieri incontinenti in. x. xi. z. xij. col. plene. z ibi de dictōe mor confestim protinus statim z subito remissive

An quis possit reuocare cōfessionē suā z quando in. x. col.

An pmittens deserui appellatōez gaudeat quadrimestri quod datur condemnatis ad exequendum in. xij. col.

Que requiratur vt ad sanctum canonizanduz dicatur miraculū in. xiiij. z. xiiij. col.

Quid sit miraculuz z quare dicat miraculuz in. xiiij. z. xiiij. col.

Quid sit prestigiū z quare dicat prestigiū in. xiiij. col. z inquantuz dicat ibi reruz imitatores debet dicere mutatores

An facere miracula sit creatoris vel creature in. xv. col. Adde Tho. de aquino fa fe. q. clxxviii. articulo pzo. idem qd ego concludentē.

Quibus verbis utebat xpus quando faciebat miracula in. xvi. col.

Quis possit tollere naturalia in. xvi. columna

An habens potestatem faciendi habeat potestates tollendi factū in. xvi. col. z vltimo dubio in. xiiij. col.

Quid importet dictio ex in. xvi. col.

An multa mirabilia que sunt in corpe xpi possint p similitudines pbari in. xvij. z. xvij. columna

Quid ē accidens z an possit variari firmo remanente subiecto in. xvij. col.

In quo differat aliquid esse ex ratione

vel contra rationem vel fm rationem vel supra rationem in. xvij. col. Et dicit ibi qdam sunt ex ratione deficit quedam fm rationes

An in canonizatiōe sancti possit ecclesia errare in. xvij. z. xix. col. Et in quarto dubio in nono requisito

An z quando iudiciū ecclesie debeat cōformari cum iudicio dei in. xix. col. in principio

Quid sit errare in. xix. col. z dicit ibi dicitur necessario eius miraculis debet dicere nec non eius miraculis

Que sint illa que scire dicimur in. xix. columna

Quando quis iurat dicere veritatē de qua intelligatur in. xix. col.

An ad canonizanduz sanctum propter eius miracula sit necessarium qd fiant incontinenti in. xx. z. xxi. col. Et dum dicitur ibi spiritus sancti gratia vestit molimimie debet dicere nescit

An sit contra rationes miraculi si in liberatiōe alicuius dolor interueniat in. xxij. columna

An sit arguenduz ab his que raro accidunt in. xxii. col.

Quomodo probabitur miraculuz esse factum in. xxii. z. xxiii. col.

Quomodo intelligatur illa verba per reruz naturam negatiua est improbabilis in. xxiii. xiiij. z. xxv. col.

Que dicatur directa vel indirecta probatio in. xxiii. col.

Quid sit veritas in. xxiii. col.

An vt quis canonizetur pro sancto sit necesse frequentiam miraculorū probari p eosdem testes in. xxv. col.

An in miraculis fides sola operet sine caritate in. xxv. col. adde Tho. de aquino fa secūde qōne. clxxviii. articulo secundo idem quod ego tenentem

An puer possit pro sancto canonizari. in. xxvi. col.

An pro canonizatiōe sancti possint plures testes simul examinari in. xxvi. col.

An dicti testes deponēdo possint nō in interrogati reddere causas dicti sui in. xxvii. columna

An dictuz doctoris deat intelligi fm iura que allegat in. xxvii. col.

An testes deponētes de fama debeant non interrogati exprimere penes quos sit dicta fama in. xxviii. col.

An peccans legis auctoritate sit puniendus in. xxviii. col.

An depositio testis de miraculo pprie sit testimoniū in. xxix. col.

An visus z auditus sint principaliores

sensus hominis in. xxix. col. in prin.

An agens agat in patiente bene dispo
sito in. xxix. col.

An sufficiat probare miracula facta so
lum in vita in. xxx. col.

An beatus Hieronimus fuerit cardi
nalis. Item unde traxit originez et an fue
rit nobilis genere et aliqua de ipso et mari
me de ecclesia sibi miraculose constructa.
in. xxx. et. xxxi. col.

An pauperes et viles persone debeant
viti vilibus cibis. et de cibarijs rusticorum
in penultima col.

Quid veniat appellatio panis cibarij
Item quid veniat appellatio libelli in pe
nultima et vltima col.

In quarto dubio.

Que forma in canonizatione sancti sit
seruanda a priu vsq; ad. xii. col. inclusive.

An sit de facili alicui credendum in pri
ma et secunda col.

An debeat fieri inquisitio non prece
dente fama in secunda col.

An sit differentia inter accusatorem et
iudicem in secunda col.

Quid opetur instantia siue importunitas
in. ii. et. iii. col.

Quid veniat appellatio apostolorum
et quare dicti sunt apostoli. Item quare lit
tere dimissorie appellantur apostoli i. iii.
col. Sed dum ibi dicit non solum debz di
cere solum. Et dum dicit sed etia debet di
cere secus. adde. c. cor episcopi. lxxviii. dis.

An vicinus presumatur scire facta vici
ni in. iii. col.

An honestas persone faciat eas presumi
incorruptibiles in. iii. col.

An vno concesso intelligatur concessus
omne sine quo ad illud non potest pueniri
in quinta col.

Quid operetur sigillum in. vi. col.

Per que testes sint examinandi in. vii.
col. in principio

An iudex dicatur vir autenticus et di
cretus in. vii. col. in prin.

Quod dicat esse secretus in. vii. et. viii
columna.

An etimologia det proprius intellectus
Item an ab ea valeat argumentum in
vii. columna.

Quot possint esse cardinales in septia
columna.

Qui dicantur esse pauci in. v. col.

An de forma electiois prelati sit q; fiat
in secreto et demum publicetur in. viii. col.

An quando agitur de fide papa teneat
requirere consilium eporum in. viii. col. in pri.

An sinodus vel concilium sit maior pa
pa in. viii. col. in prin.

An publicatio testium sit de ordine iu
diciario et qualiter fiat in. ix. col.

An preces sint deo porrigende et de ali
is precibus remissive in. ix. col.

An sit orandum flexis genibus in. x. col.

An in operibus agendis debeat spiritus
sanctus inuocari in. x. col. et de effectu in
uocationis spiritus sancti vide notabilem
tex. in. c. due sunt. xix. q. ii. de quo lati? di
xi in tractatu meo de digni. episc. in tercio
dubio.

Quid operetur descriptio matricule vel
alterius libri in. x. et. xi. col.

An si de aliquo est facta mentio in iudi
cio dicat esse notorium in. xi. col.

Quare celebrant dies mortis sanctorum
non at natiuitatis in. xii. col.

Quot fuerint sanctificati in utero ma
tris in. xii. col.

Quando ymnus te deus laudamus sit
cantandus et gratie deo agende in. xii. col.

An forma canonizationis ad vnguem sit
hactenus seruata in. xii. col.

An papa possit omittere dicta for. xaz
in. xii. xiii. xiiii. et. xv. col.

Quid sit forma in fine. xij. et in princi
pio. xiii. columne

An et quando omissio forme viciet actu
in. xiii. col.

An omissio ordinis iudiciarii viciet ac
tum in. xiii. col.

In laude Jo. an. vni et bii i. xiiii. col. i pri.

An papa possit tollere ius positum et
am dans forma substantialis actui fiendo
in. xiiii. col.

An sit obediendum pape ubi oriturus es
set scandalus et aliqua in materia scandali
in. xv. col.

In materia forme vide remissive i pe
nultima columna

Quis fuerit primus fm hanc forma ca
nonizatus in penultima columna

Quomodo intelligatur q; stephanus fue
rit prothomartir in penul. columna

An quis debeat esse prolixus in com
ponendo in finalibus verbis

Et dum in epistola in fine dicitur meq; de
uotissimus debet dicere meq; tibi deuotis
simus.

Ex lib: Illu. Principis Epi Labuens: eiusq

Publio Vescio Ober-
burgensi.

Reuerendo in christo patri fra-
tri Cherubino spoletano ordinis mi-
noru preclaroq; verbi dei semina-
tori. Troylus maluitius inter iuris
vtriusq; interpretes canonicosue bo-
nonienses exiguus salutem in do-
mino.

Luribus iam elapsis di-
eb? diuinu illud anim
p aduertens documētuz
dare q̄ accipe fore be-
atius mēte agitaui vir
sanctissime quo te mu-
nere tua digno scititate donare de-
berem. Et cum certior essem te nō
aurum non argentuz: non lapidem
preciosuz: non deniq; tpale q̄cquā
appetere: cu; temporalia velut fra-
gilia iam diu ipse rēnueris: ac chri-
stum imitans paupertatem predices
maiora p̄cūctans p̄mia tibi ab im-
mortali deo in celis reservata: mī-
hi in mentes venit spirituale aliqd
ex officina nostra licet exili: elabo-
ratum deuotissimo tuo nomini de-
dicare. Et inter cetera que occurre-
bant inspiratōe quadam: vt reor di-
uina mibi infusum est: vt de sancto
rum canonizatōe libelluz tibi felici-
ter ederem. Certuz est enim q̄ plu-
rimos ex deuotissima illa quas ele-
gisti religiōe viros ad celestia emi-
grasse canonizationē debitam com-
morantes: inter quos cum in fatuz
diuina vocatione concesseris te re-
censenduz fore non ambigo. Quid
enim homini dulcius: quid suauius
quid deniq; optabilius esse potest
q̄ possessoris omniū non soluz pos-
sessorum: sed et fruitorum post mor-
tem fieri. Is est inquā humanus fi-
nis: quem qui bene vt tu fecisti no-
uerit omnia nouit: qui vero secus
ignorabit. Unde d te merito illud
dici potest. Felices nimium qui te
genere parentes. Et licet certior
essem vir recolende materiā hanc
tam ex canonistarum q̄ theologo-
rum doctrinis tibi melius q̄ mibi

fore cognitam. firma tamen stetit
sententia illa sub verborū compen-
dio in hoc libello vt canoniste tan-
tum referūt omīssa theologorū p-
scrutatione referare. ne in alienam
messez quod a iure improbatuz est
falce[m] ponere viderer. Tractat nā
q; teste Jeronimo fabrilia fabri:
Nō credo tamē sacros in hoc the-
ologos a canonistis aliqua in par-
te dissentire. Dabis igitur veniaz si
nō ita diserte ita luculenter vt res
exposceret dixerō. Nam temporis
angustia propter lectiones in qbus
continue versor: exilitasq; ingenij
mei hoc minime patiūtur. hec est
edepol iuxta Jo. an. sententiā vna
de maioribus causis que inter xpia-
nos proponi ac disputari queat. Et
graves materias vt inquit Jeroni-
mus. ingenia parua non sufferunt.
Quorsum vero prouincias hanc tā
difficilem aggressus fuerim: si me
queres: respondeo non ob aliud di-
uino cōsilius patrociniū: nisi postq̄
vt dixi canonizandus existis: inter
legendum opusculum hoc aliquan-
do cum oculis dabitur ardentius in
diuine maiestatis seruitium inflam-
meris: quo digniorem sedem in il-
la celesti patria iuxta merita digni-
ora tibi comparare valeas: necnō
vt de me tibi plurimū deuoto et po-
tissime in orationibus non soluz in
hac vita: sed et in celesti cum ibi fue-
ris recorderis. Si enī meam in te
deuotionem recte intelligeres hec
non tam ex ore: q̄ ab intimo cordis
emanare facile crederes. his igitur
omnibus mature libratīs pater re-
uerende libellum hunc tuo deuotis-
simo nomini dedicatuz suscipere de-
precor non dedigneris: in quo si qd
quod benignissimas aures tuas of-
fendat inueneris: id ingenij mei tar-
ditati humaneq; nature: in qua ni-
hil perfectum inuenitur impinges.
Si vero quod iuri consonet diuine
maiestati. a qua omē datū optimuz
ascribendum velim censeas: meq;

deuotissimum in omnibus comen-
datum habere vale.

De sanctorum canonizatione opu-
sculum incipit.

Accepturus igitur opu-
sculum hoc de canoni-
zatione sanctorum an-
te omnia de rei quidi-
tate videndum esse ce-
sui. Nam ut inquit philosophus in
vi. topi. vniuscuiusque rei qditas ab
ipsa diffinitione innotescit: quod e-
legantius reasumpsit Licero in pri-
mo officiorum libro in prin. Omis
iur. que a ratione suscipitur de re
aliqua disputatio debet a diffinitio-
ne proficisci: quod confirmavit iu-
risconsultus in l. i. de testa. vbi trac-
taturus de testamentis ante omnia
diffiniuit quid esset testamentum.
Idem volens tractare de tutelis in
ti. ff. de tutelis in l. i. diffiniuit quid
esset tutela. Idem in ti. ff. de iustit.
et iur. volens tractare de ipso iure i
l. i. in prin. diffiniuit quid esset ius.
Et ideo Bar. et moderni i. l. i. i. pri-
ff. de acquiren. pos. tractaturi mate-
riam possessionis ante omnia diffi-
niuerunt quid esset possessio. Qua
de re querendum est. Primo quid
sit canonizare sanctum. Secundo quod
possit sanctum canonizare. Tercio
que requiruntur ad hoc ut quis tan-
quam sanctus possit canonizari. Quar-
to et ultimo que forma in canoniza-
do seruari debeat.

Apio igitur primum dubi-
um: pro cuius declaratio-
ne premittendus est quis
dicatur sanctus et faciendum
esse censeo hanc distinctionem. Aut
sideramus hanc ecclesiam militante
et sic in hoc seculo viuentes. Aut ec-
clesiam triumphantem et per consequens
eos qui de hac vita migrauerunt.
Primo casu dico quod omnes mi-
de ac virtuose viuentes merito san-

cti dici possunt. et ita intelligat quod
habetur Levitici. xi. et iij. c. et prima
Petri. c. i. Sancti estote quonia ego
sanctus sum dominus deus vester.
transumptive in. c. tenere debet.
xxxi. dis. et ita etiam procedit tex. in
c. maximilianus in fi. ibi quia quod san-
cti non sunt sancta tractare non possunt
et est etiam tex. in. c. oportet in versi.
scriptus est enim sancti estote. lxxxi.
dis. que ita intellexit Archid. in. d. c.
tenere. facit tex. i. c. pposuisti. et i. c.
plimos. lxxxi. dis. quos ita intellexit
Archid. i. d. c. non oportet. et ita et intelli-
gat tex. i. c. non vos in vbi. qd ei san-
ctus dubitet. xl. dis. Ita et intelligi
oportet illud prophete psal. xvij. Cum sanctus
eris et cum in nocete in nocens eris
Et illud non enim loca sed vita et mo-
res sanctum faciunt sacerdotes: de
quo in. s. i. xl. di. et illud ecclesiastici
xxvij. cum viro sancto assiduus esto
Et tex. in. c. non est facile. xl. di. vbi
dicitur non sanctorum filii sunt qui te-
nent loca sanctorum: sed qui exercent
opera eorum. Et tex. in. c. sancta quod
pe rusticitas fa. q. vij. Et ideo non
merito tex. marcelli iurisperiti i
l. sanctum. ff. de rerum diu. dicitur san-
ctum est quod ab iniuria hominum
defensum est atque munitum: facit tex.
iuncta glo. in ver. sanctificetur in. c.
i. de success. ab. intest. unde domi. i.
c. decet in prin. de imm. eccles. li. vi.
dicit quod loca sacra sunt sancta. i. fir-
mata penis et statutis contra delin-
quentes in illis. ut in. s. qui vero i
autem. ut licet matri et auie. et in. s.
sancte. instit. de re. diu. et in. l. si quis
in hoc genus. l. de epis. et cleri. et p
id quod habetur in. c. in primis. ij.
q. i. Adduci potest quod eleganter
dixit Tho. de aqui. secunda secunde
questione. lxxxi. articulo ultimo quod
nomen sanctitatis duo videtur im-
portare. Uno modo mundicia. et huic
significationi competit nomen gre-
cum. dicitur enim agios id est sine ter-
ra. Alio modo importat firmitatem.
Unde apud antiquos sancta dicebatur

disputatio a ratione proficisci

Quid in hoc opusculo tractetur

1.
2.
3.
4.

omnes p virtuose sancto dicuntur

Sancti qui!

no loca s me
res s tuz fa

Sanctorum
filij

Quid s tuz

Nomen Sancti
tatis s duo

Scho

qui amibm
Sanctorum

mundicia
necessaria

paulo ad
sa pater

aplio

Scho
Houy

obum

tur que legibus erant munita ut vi
olari non deberent. Unde et dicitur
aliquid esse sanctum quia est lege fir
matum. Potest etiam ut dicit Tho.
hoc nomen sanctus secundum latinos
ad mundiciam pertinere ut intelligatur
sanctus quasi sanguine tinctus: eo quod
antiquitus illi qui volebant purifica
ri sanguine hostie tingebantur. ut Iste
dorus dicit in libro etimologiarum
et utraque significatio composita ut san
ctitas attribuat his que diuino cul
tui applicantur. ita quod non solum ho
mines sed etiam templum et vasa et alia
huiusmodi sanctificari dicuntur ex hoc
quod cultui diuino applicatur. mundicia
enim necessaria est ad hoc quod omnes
deo applicantur. nam mens humana
inquinatur ex hoc quod inferioribus re
bus coniungitur: sicut quilibet res ex
mixtione peioris sordescit: ut argen
tum ex immixtione plumbi. Oportet
autem quod mens ab inferioribus rebus
abstrahatur ad hoc quod supreme rei
possit coniungi. Et ideo mens sine mun
dicia deo applicari non potest. Unde
ad hebre. cap. penult. dicitur. Paces
sequimini cum omnibus et sanctimo
nia sine qua nemo videbit deum. Fir
mitas etiam exigitur quod mens deo appli
cetur. applicatur enim ei sicut ultio fi
ni et primo principio. huiusmodi au
tem oportet maxime inobilia esse
Unde dicebat apostolus ad Roma.
viii. Certus sum quod neque mors neque
vita sepabit me a caritate dei. Sic
ergo dicitur sanctitas per quam mens ho
minis seipsum et suos actus applicat
deo. Et sic secundum Tho. sanctitas di
citur a firmitate siue mundicia. Et ideo
iuriscōsultus in pallegata. l. sanctum
dixit. sanctum autem dictum est a sagmi
nibus. sunt autem sagmina herbe que
dam quas legati per. ro. ferre solent
ne quis eos violaret sicut legati gre
corum ferunt ea que dicuntur certia.
Unde dicit ibi glossa. quod legati dicunt
sancti per. l. fi. in prin. ff. de legati.
Hinc descendit verbum sanctio in iu
re positum. est enim sanctio inuola

bilis et ab iniuria hominum tuta le
galis statutio. et ita intelligitur lex
sanctio legum. ff. de pe. Unde sancti
re nihil aliud erit quam inuolabiliter
statuere ad declarationem legis san
ctum? la prima e la. ij. l. de sacrosan.
eccle. et l. sanctimus. l. de testa. et l.
de penis cum si. Et de multiplici si
gnificatione verbi sanctio videnda
esset glossa. que est glossa. prima in probe
mio. ff. de quo etiam in diffinitione
sanctitatis quam pono in fine huius pri
mi dubij. facit ad hec. §. sancte ubi
glossa. insti. de re. diu. in ver. sanctio
nes. et glossa. iij. dis. in summa in fi.
Concludo ergo quod omnes munde
ac virtuose viuētes possunt nuncu
pari sancti tanquam ab iniuriis homi
num propter eorum bonitatem defensi
di immo potius honorandi et extol
lendi. Et maxime quia communis est vul
gariū sermo dicitur talis est sanctus
homo sicut de tua reuerenda pater
nitate publice dicitur. valet enim argu
mentum a proverbio vulgarium secun
dum Jo. an. per illum tex. in. c. et si in
deos de iudeis. facit. c. quemadmo
dum de iureiuran. et l. ita vulnerat
ff. ad. l. acquil. et glossa. magna in fine
in. l. quod in heredem. ff. de tribut.
actio. immo communis loquendi usus
preferitur proprie verborum significa
tioni. l. librorum. §. quod tamen cassius
ff. de lega. iij. et ibi Bar. et in. l. cum
delationis. §. asina molendinaria
et ibi etiam Bart. ff. de sum. instruc. et
instru. lega. facit quod dicit Bar. in
l. i. ff. de suis et legit. et in. l. omnes po
puli de iusti. et iure. et in rubri. de no
ui ope. nunci. in fa. col. et in. l. labeo
ff. de suppl. lega. et do. ab. in. c. i. d.
postu. prela. in. ix. col. et in. c. p. tuas
in notabilibus de probat. Jo. and.
in. c. fundamēta in nouella de elec.
in. vi. et Ab. in. c. non magno ne cle
ri. vel mona. do. Anto. in. c. certifi
cari de sepultu. Idem in probemio
decretalium in. ix. col. In quibus lo
cis concluditur prefati docto. quod etiam
in statutis reiecta propria significatio

Sancire quid

Item a prohibio vulgarium videtur

communis loquendi usus
preferitur proprie verborum significationi

Instauris relecta p[er] signa
attendit communis usus loquendi

h[ic] electio nec active nec passive
cadit in laicum & spiritualibus
fallit in laico sancte vite

Ex m[agistro] beato Severo / Niccolao
Ambrosio.

Vit[us] n[on] d[icitur] c[on]demnari p[er] p[er]p[et]rat[um]

Ut in c[on]sanguineis p[er]is n[on]
possit ab altera p[ar]te ut
suspect[us] recusari

credendum e[st] homin[um] nob[is] /

attenditur c[om]munis usus loquendi
et ita multo fortius erit dicendum in
casu nostro per rationes et iura su-
peri[us] adducta. Et hec sanctitas m[ul]-
ta operatur. Primum q[uod] licet alias
electio nec active nec passive cadat
in laicum in spiritualibus. c. sacro-
sancta. et c. massana de electio. Fal-
lit tamen in laico sancte vite. casus
est not. in. §. his omnibus. lxi. dis.
vbi dicitur q[uod] laicus ratione sancti-
tatis vite potest eligi in episcopus.
Dat exemplum i[nter] beato Severo Ni-
colao et Ambrosio. et illum text. ad
hoc magnificat do. meus Andreas
sculus in. c. cum adeo in glo. penul-
tima de rescrip. De hoc tamen lati[us]
dico in tractatu meo de digni. epi-
scopali in tercio dubio in princ.

Item operatur q[uod] licet iude[us] fa-
ctus christianus in egritudine non
possit presbiter ordinari fallit ratio
ne sanctitatis vite. tex. est singula-
ris in. c. i. lviij. dis. secundum Ludo-
singu. cccxiiij. Item operatur q[uod]
victus non debet condemnari in ex-
pensis quia presumitur habuisse in
itam causam litigandi dicit Hosti. i.
c. finem litibus de dolo et cotu. pro
quo est glo. fi. in. c. expedit. xij. q. i.
Item operatur q[uod] iude[us] licet co-
sanguineus partis non possit ab al-
tera parte ut suspectus recusari se-
cundum do. Anto. in. c. postremo d[icitur]
appella. Item operatur q[uod] si pre-
tor confidit de tali capto quia pro-
pter eius bonam famam non posuit
eum in carcerem et is aufugit q[uod] pre-
tor non tenetur secundum Ange. in. l.
fi a bone fidei. ff. de rei vendi. dicit[ur]
q[uod] domini hui[us] civitatis bononie
fecerunt capi quedam nobiles et co-
miserunt eum potestati qui propter
capti nobilitatem et bonam famam no-
luit eum incarcerare sed ei assigna-
vit totum pallacium pro carcere et il-
le aufugit. dicit Ange. q[uod] p[re]tor fuit li-
beratus. q[uia] debuit credere homini nobi-
li. Idem voluit Ludo. in. l. ticio fund[us]
de condi. et demon. facit quod dixit

glo. in. l. i. ff. de ripa muni. quam al-
legat Bal. pro singulari in. c. ij. in. v.
col. de iudi. facit etiam glo. in sum-
ma. iij. q. v. et quod dicit Bal. i. l. pa-
rentes. L. de testi. et probatur sancti-
tas vite si quis renuntiavit propriis
secundum glo. in. d. c. expedit. facit
glo. in. c. ij. in verbo non fecissent de
noui ope. nunci. et illud euangelij vis
esse perfectus vade et vende oia et
Mathei. xix. Marci. x. Luce. xvij.
c. meminit glo. i. c. ad aures de eta-
te et quali. Et hec est probatio pre-
sumptiva nam vere non probat hoc
esse quod ab hoc contingit ab esse
l. non nudis. et l. neq[ue] natales. C. de
probat. Sed esse potest et contingere
q[uod] quis renunciauerit propriis et t[ame]n
non sit homo sanctus. c. Socrates. xij.
q. ij. de quo Socrate mentionem fe-
cit Grego. in omelia super matheum
ad declarationem illius euangelij.
xix. c. Item de eo meminit glo. in. c.
hoc scripsimus. xxx. di. Ille ergo e[st]
sanctus vere qui mundus est ab o[mn]i
macula ut supra dixi. Et hec e[st] il-
la sanctitas que summis pontifici-
bus attribui solet. qui et si aliquando
munde ac virtuose non vivunt tamen
vivere debent: cum representent san-
ctum sanctorum in terris. c. ut nostrum
ut eccle. benefic. c. fundamenta. §.
decer de elect. in. vi. c. i. in prin. de
homi. eo. li. Et de hac sanctitate
poterunt verificari verba illa sanc-
ta sanctorum posita in. ca. i. in fi. de
vi. et hone. cleri. et in. c. nulli liceat i
verbi. sanctum sanctorum erit domi-
no. xij. q. ij. unde glo. ibi exponit. i.
ad usum sanctorum sacerdotum per-
tinet quasi deo consecratus quod e[st]
notandum ad declarationem dicti
ficuli sancta sanctorum quare sic di-
catur. et illi tex. ad hoc allegat Do-
mi. in. c. decet in prin. de immuni. ec-
cle. li. vi. Et ideo dicitur sancta san-
ctorum locus pro celebratione divi-
norum officiorum ad usum sanctorum
sacerdotum dedicatus. Et hoc res-
pectu non licet laicis illi intrare nisi

Sancta Sanctorum
Laicis, excepta o[mn]i
causa, non licet intrare.

Summis iure
q[uod] b[ea]t[us] sig[is]mundus
nar. ff. /

Non probat hoc
esse q[uod] ab hoc
abest.

Qui e[st] i[st]e

Sed et q[uod] summi
pontifices an
bini solent.

Sancta Sancta
q[uod] n[on] intrat.

Sancta Sancta
et capella

Sancta Sancta
etorum Chor
Tabernaculum
et Altare Sun-
ctum.

Summi et
appellat
Sancti.

de xij. p[ar]tib[us]
p[ro]p[ri]is.

Sancta Sancta
Triumphanti

Intelligentia
sanctos d[icitur]
debe.

Imperfecto
colori d[icitur]
ubi e[st] sum-
mum.

causa oradi vt in d. c. i. in fi. et ibi do-
minus Anto. Lamen Jo. an. refe-
rens bonaguidaz ibi in fina. verbis
dicit q. sancta sanctorum est capel-
la rome in palatio constantini vbi
seruantur capita apostolorum Pe-
tri et Pauli quasi velit dicere q. ap-
pellatur sancta sanctorum. quia ille
est locus scis respectu capituli illorum
sanctorum. Unde euenit q. hodie
sancta sanctorum dicatur pars illa
que est prope altare apud sacrum
propter sacramenta que ibi offici-
tur. Et quia in altari maiori cum so-
leat esse sacrum includuntur relique
vt extra de consecra. ecl. vel alta. p.
totum secundum Abb. in d. c. i. in fi.
Ideo non licet laicis illam intrare
nisi causa oradi vt dixi. Alibi pa-
nis etiam appellatur sanctus vt i. c.
hanc consuetudinem in prin. x. q. i.
vbi fit mentio de illis xij. panibus p.
positionis quos in testamento ve-
teri dominus prohibuit filiis israel
ne comederent exceptis aaron et fi-
liis suis de quibus panibus habet
originaliter Leuit. xxiij. c. et primo
regum. xxi. c. Et secundum Archid.
in dicto. c. hanc consuetudinem: illi pa-
nes dicuntur sancti quia sacramen-
tales erant et aliquid significabant
propter illud comedere de quo ibi
per eum. Et sic verbis sanctus hoc
casu non significat id quod superius
dixi. Secundo casu. Quo ad ec-
clesiam triumphantem dico simili-
ter omnes habitantes in celesti pa-
tria non solum animas beatorum s.
etiam ipsas intelligentias hoc e. an-
gelos sanctos dici debere cum om-
ni refulgeant mundicia: immo non
possent esse imundi alias essent im-
perfecti que imperfectio in celo non
admittitur vbi est deus qui est sum-
mum bonum et ens perfectissimum
quo omnes beati fruuntur unde me-
rito eos sanctos appellabimus. im-
mo deus ipse dicitur sanctus iuxta
illud quod dicit in celebratione mis-
se. sanctus. sanctus. sanctus. domi-

nus deus sabaoth etc. Et in psalmo
xv. nec dabis sanctum tuum videri e
corruptionem etc. facit. c. tenere et
fi. supra in primo membro allegatis
Et secundum hoc intelligatur illud
quod habetur in simbolo apostolo-
rum: Credo in vnam sanctam eccle-
siam catholicam sanctorum commu-
nionem etc. Et hec vera intelligo ha-
bito respectu ad vim et substantias
huius verbi sanctus. Habito ve-
ro respectu ad dedicationem ecclesie
fiendam alicui qui beatus reputa-
tur vel ad celebrandam diem mor-
tis eius: vel diuinum in eius memori-
am officium talis nunquam dicitur san-
ctus nisi precedente canonizatione
inducta ab ecclesia et secundum eius
formas de qua infra dicaz. Sed
dicitur beatus cuius nec dies mor-
tis nec officium in eius memoriam
celebratur. nec etiam sibi ecclesia de-
dicatur. et ita communis vsus loquen-
di obseruat cuius non est parua au-
toritas p. dicta in membro antecedenti.
Et ideo pictores quibus alias dat
potestas quicquid audendi iuxta il-
lud Oratii in poetria. Pictoribus at-
q. poetis quodlibet audendi semp
fuit equa potestas. pingunt imaginem
beati cum radio: sancti vero cum di-
ademate circum caput vt inter eos
appareat differentia. Diadema eni
est coram imperialis siue regia que
fit solum de auro et lapidibus precio-
sis. et componitur a dia quod est duo
et demo demis. quia ex sui rotundi-
tate principium demit et finem secun-
dum glo. nota. in cle. i. in verbo dia-
dema. que facit differentiam inter di-
adema coronaz et sertum de iureiu-
ran. quaz ibi sequitur Paul. de liaz.
dicens q. diadema datur in signum
victorie non solum temporalis s. etiam
spiritualis. cu quo transiit ibi Car-
di. et imol. Luz ergo sancti victoria
aduersus carnis tentationes versu-
tasq. diaboli in hoc seculo bellicose
reportauerit merito diademate fa-
cta eorum canonizatione insigniri de-

nec dabis sanctum tuum videri
corruptionem.

Credo vnam sanctam ecclesiam.

ad dedicationem ecclesie

ad celebrandam diem mor-
tis

Sanctus sanctorum
Canonizatione in q. d. g.

Beati qui? &
quomodo pinguntur?

orant
pictoribus atq. poetis

Diadema, quid?

Coronam

Sertum

Diademate Regni
cur Sancti insigniantur?

Scti dicit alii beat

18.

beatitudo qd est

beatitudo qd beatitudo

Quid
magis beatitudo an obitu nemo

psalmiste.

Retributio bonorum
operum in futuro Sa
culo

proprie de Schum

beat. Canonizati tamen aliquando dicuntur beati. ut in. c. i. ibi qui beato eterne vite clauigero. xxi. dis. et in. c. non nos beati petrus. xl. dis. unde omnis sanctus canonizatur? dici potest beatus s; non econtra. In vita vero dici non potest quis beatus secundum Tho. in prima pte questionis. xii. articulo. x. et xi. et fa se questione. cxxxi. articulo. ii. et in quarto dis. xlii. Nam beatitudo idem est quod vita eterna quod est par et regnum celorum secundum Tho. in quarto dis. xlii. articulo. vii. viii. et ix. et secundum Albe. d. rosat. in dictionario suo in vii. beatitudine. nihil aliud est beatitudo quam reuelatio magni dei et saluatoris nostri ihesu christi. ut in. c. ieiunius de cōse. dis. v. de quo etiam per Tho. fa se. quod est. clvi. in ultimo articulo. Uel s; Boetius in. iii. de consolatio. c. iii. Beatitudo est status omnium bonorum aggregatio perfectus. Et ibidem. Beatitudo dicitur summum bonum esse diffinitum. Ad hoc allegari potest illud Quidam metha. dicitur beatus ante obitum nemo superius funera debet. Beate enim est beati facere. i. prodesse. tex. est sing. in. l. bonorum de verbo. signi. sed hoc rōe bone operationis facte in hac vita sentit proficuum in alia vita. iuxta illud psalmiste in psal. xvii. Et retribuet mihi dominus secundum iustitiam meam et secundum puritatem manuum mearum in conspectu oculorum eius. Improprie tamen dici potest beatitudo in hac vita. ita loquitur dicta l. bonorum. et lex iniquum. L. qui accusa. non pos. ubi dicit littera. iniquum et longe a beatitudine seculi vestri esse credimus? et. et ita intelligitur illa beatitudo que summis pontificibus attribuitur. et tex. in. c. legi in fi. ibi beatitudo tua. xvi. q. i. Quare hoc casu illud dicemus? sanctus qui erit ab ecclesia canonizatus. et tunc verificabitur illud quod dicit Ulpianus iuris consultus in. l. sancta loca. §. pprie ff. de rerum diuini. ubi dicit pprie dicitur sanctus quod sanctioe quada est cō-

firmitas. et quod dicitur tex. i. c. sanctorum in pri. lxx. dis. vii. proprie dicitur sanctus qui canonizatioe ecclesiastica erit confirmatus et approbatus. Imo in dubio appellatio sancti intelligitur de canonizato secundum cōe. loquendi usus. qui ut predicti attendi debet. Et ideo ad positum dubium nostri canonizare erit aliquem secundum canones pro sancto approbare et confirmare sicut videmus in libris approbatis et confirmatis in libris decretorum que dicuntur canonizate. Illud tamen verum est ubi canones mentionem faciunt de ipsis legibus secus si simpliciter sunt per Gratianum inserte in ipso libro decretorum. quia tunc tales leges non dicuntur canonizate. Ita dicitur glo. in vbo tractatus in. c. i. de reb. eccle. non alie. in. vi. quia se quis Dominus? ibi in. iii. col. dices allegandas esse ad hoc tamque ordinaria Ita dicamus in casu nostro quod ille dicitur canonizatus per sanctum quod est a lege hoc est canonizatio qui est papa arg. i. aut. de consuli. circa fi. collat. iii. cum solemnitate requisita de quibus in sequentibus dicitur fuerit approbatus et confirmatus. Et hoc declarabitur per id quod dicit Jo. an. que sequitur de. Anto. et Abba. in. c. i. de reli. et vene. sanc. In quantum dicitur canonizare est aliquem per summum pontificem in cathalogo sanctorum describere ac decernere diffinire et declarare ut coli debeat et haberi per sancto et quod fiat omni anno officium sollempne pro eo sicut pro aliis sanctis iuxta qualitatem suam ut si est confessor fiat officium confessorum si martir martirum et. Et de huiusmodi verificari poterit diffinitio illa sanctitatis quam posuit Licero in li. i. de natura deorum dicens sanctitas est sanctio colendorum deorum. S; dionysius de diuinis nominibus. xii. c. aliter diffiniuit dices quod sanctitas est ab omni imundicia libera et perfecta et omnino immaculata mundicia ut refert et sequitur tho. de aquino in loco supra allegato in primo me-

Sancti Canonizatio ap-
plantis et con-
firmantur

libri approbati
et confirmati

Canonizatio
Papa Canon
animatus

Canonizare
quid

Deo Con-
secrata ad bu-
manus usus
non quertan-
ter.

Episcopus quilibet
in sua Diocesi
si sancti alii
Canonizati

Episcopus sum-
legis dei

episcopus oculis

episcopus successio-
nem apostolorum
et propter episcopos

papa non est
episcopus

ordo episcopatus
et maior ad
ordinem

bro huius dubij. Alibi appellat sanctimoniam ut est tex. not. in. c. si quis hominem. xi. q. iij. Alibi sanctitudo ut in psalmo. lxxxv. in vers. domus tuam decet sanctitudo et in. c. decet in prin. de immuni. eccle. li. vi. Et sanctitudo idem est quod firmitas que corrumpi non potest fm Archid. et Domini. in d. c. decet in prin. et ideo dicit ibi Petrus de ancha. q. semel deo consecratus ad humanos usus reuertere non debet. c. nulli liceat. xij. q. iij. c. mancipia de rez. permu. et in c. semel deo de reg. iur. li. vi. Facit ad hec quod dixi in prin. huius primi dubij. Et ita in hoc primo dubio de iure mihi videtur esse conclusum.

Equitur secundum dubium quod possit canonizare sanctum in quo reperio duas esse opiniones una fuit vicentij quem referunt moderni maxime Abb. in. c. i. de feriis qui dicit quod quilibet episcopus in sua diocesi poterat canonizare sanctum et mox uetur per illum tex. et per tex. in. c. i. de conse. dist. iij. pro cuius opinione adduci potest quod dixit glo. in. c. si cur et est glo. fi. vij. q. i. et in. c. in nouo. xxi. di. et in. c. accusatio. fa. q. vij. In quibus dicit quod episcopi sunt legati dei facit cle. suadente de pe. in vers. episcopi enim dicuntur. Immo plus dixit glo. in. c. oues vi. q. i. quod episcopus est oculus dei. ergo non erit inconueniens dicere quod hoc respectu quilibet episcopus saltem in sua diocesi possit canonizare sanctum. Item quia episcopi successerunt in locum apostolorum et fuerunt pares petro. d. c. in nouo. et ideo papa appellat se episcopum ut patet in prohemio decretalium sexti et ibi domini. et cle. unde dicitur quod papa non est maior episcopo dignitate sed administratione ut in. d. c. i. nouo et in. c. legimus. lxxxiiij. dist. unde dicitur quod ordo episcopalis est maior alijs ordinibus secundum glo. in prohemio

sexti in vers. episcopus et episcopus huius est culmen dignitatis. c. venerabilis de preben. glo. in. c. ij. eo. ti. li. vi. Item episcopi nominantur coline eccle. d. c. accusatio. Item possunt dici fundamenta ipsius eccle. iuxta illud psal. lxxvi. fundamenta eius in montibus sanctis de quo in. c. fundamenta de elec. in vi. Et exponit in montibus sanctis. i. in apostolis quorum loco ut dixi episcopi successerunt plus dico quod episcopus dicitur christus. c. si quis de petentibus. xxiij. q. iij. ergo istis respectibus episcopus poterit canonizare sanctum ut predixi. Sed alia est opinio quod papa debeat canonizare sanctum: ita tenet do. Anto. Abb. et Imol. d. c. si per tex. in. c. i. in fi. de reliqui. et ven. sanc. li. vi. dicens quod sine speciali licentia pape quis canonizari non potest eam sequitur Imol. in. c. venerabili de testi. hoc et voluit Jo. an. ponens quod sit canonizare in d. c. i. de reliqui. et ven. sanc. in antiquis que sequit Abb. et do. Ant. ibi ut dixi. s. in primo dubio in fi. idem affirmavit Domini. et Pet. de ancha. post glo. in verbo sedis in d. c. i. de reliqui. et ven. sanc. li. vi. Et Hosti. in sum. de reliqui. et ven. sanc. i. prima col. i. vers. ideo etiam dicit et. Et pro hac opinione possunt adduci rationes. Prima namque hec est una de maioribus causis quod iter christianos proponi possit fm glo. i. d. verbo sedis in prin. ergo ad sedem apostolicam est referenda. c. maiores de baptismo. Secunda ratio in canonizatione agitur de miraculis ut infra dicam in sequenti dubio et per consequens de fide cum ergo sit questio de fide precipue est ad sedem apostolicam referenda ut i. c. quotiens xxiij. q. iij. Tertia ratio. Nam ad papam spectat declarare dubia scripturarum. c. per venerabilem in. s. rationibus qui fi. sint legit. ergo multo fortius dubia sanctitatis quia circa maiora maius periculum vertitur igitur et. c. ubi periculum de elec. i.

epi et epi et culme d. s. s.

epi sibi uocari debent etc.

Montes Sancti Apli: Epi eorum Successores.

Papa Canonizat Sctos.

Rationes.

ad papam spectat declarare dubia scripturarum

Circa maiora maius periculum vertitur etc.

a iij

Sancti Canonizatio ap. plantis et col. firmantur

liber quoniam cano

Deo Consecrata ad manus usus non quertantur.

Canonizatio Papa Canonizatio

Episcopi quilibet potest in sua diocesi si sanctus aliquis Canonizate

Canonizatio quid

Episcopi sunt legati dei

epi et oculus dei

episcopi successerunt in locum apostolorum et per consequens

papa non est maior episcopo dignitate

ordo episcopalis est maior alijs ordinibus

4. vi. **¶** Quarta ratio ne ppter mul-
torum episcoporum simplicitatem po-
pulus decipi contingat. c. i. z. ij. de
reliq. z vener. sancto. in antiquis.

5. **¶** Quinta ratio ne in infinitum con-
tinuat sanctos multiplicari z sic deuo-
tionē refrigescere. c. episcopi. lxxx.
dis. Et has quinque rationes pōit Jo.
an. in prealleg. glo. in verbo sedis.

6. **¶** Quibus accedat. nam papa represen-
tat deum in terris z tenet ei⁹ vices
c. quāto de transla. prela. c. vt nrm
vt ecclesiastica beneficia. c. fundamē-
ta. §. de cet. de elect. li. vi. cle. i. §. i.
de magist. c. i. de homici. in. vi. Clo-
luit Specu. in tit. de lega. §. nunc ē
sciendū vers. lxxxix. z glo. in. c. ser-
pens de penit. dis. i. in verbo quod
deo. Et fuit de mente Tho. de aqui-
no i tractatu suo cōtra errores gre-
corum. questio. lxxi. in quātum alle-
gat glosolmū sup omel. di. lxxxv.
dicentē de christo Jacobū localiter
in loco terminauit. petru autē toti⁹
orbis magistrū z doctore vbi lati⁹
per ipsum. Et idem voluit in tercia
pte summe. q. viij. articulo pmo. Et
in quarto sniarum dis. xv. dicens pa-
paz esse caput vniuersalis ecclesie.
Et idem in tractatu contra impug-
nates religionē. Et Scotus in tra-
ctatu de pfectione statui. q. ix. dicit
q papa est vicarius xpi nō solus in
quātum xpus fuit ecclesie patus s;
in quātum fuit totius mudi dominus
Et q iuste de statu z bōis hominū
potest ordinare. Et dixit Tho. i. iij.
sententiarum dis. xix. q papa hz ple-
nitudine potestatis i vniuerso sicut
rex in regno. Et idē in tractatu de
errore grecorū consilio. lxxij. tenet
q de necessitate salutis est subesse
romano pontifici. Et allegat Cyril-
lum in libro thesaurorū. z Marimi-
anū in epistola directa orientalibus
vnde dixit hostien. i. d. c. quāto q
deus z papa faciūt vni⁹ z idem tri-
bunal. z dicit Bal. in. l. barbar⁹ phi-
lippus. ff. de offi. preto. q papa est
suprem⁹ dei vicarius z qui contra-

rius dicit mētur. Et i finalib⁹ ver-
bis dicit q papa est omnia z super
omnia in spūalibus. Et allegat ber-
nardus de contemplatōe ad Euge-
niū. Et idem Bal. in pbenio Bre-
go. in prin. dicit q pape omnia est
tota machia spūalis z thesaur⁹ om-
nis dignitatis est in eo ita vt nulla
sit dignitas spūalis vel ecclesiasti-
ca cui nō psideat. z idem in. l. rescri-
pta. l. de preci. impe. offer. dixit q
omnes dignitates omnēqz potesta-
tē quā habuerūt omnes patriarche
solus papa habet. Et allegat Ber-
nardus in loco antedicto. Et maior
inquit est auctoritas pape q sctōz
c. de libellis. xx. dis. Et iō ter. in. c.
instantū. xxi. dis. probat q loquens
supra papaz dicit loqui supra celus
De qua potestate nape latius p pe-
trū de anch. in repet. c. i. circa secu-
daz cartas de consti. z per do. Ab.
in. c. nouit in glo. ij. in secūda carta
de iudi. Et sic ex predictis colligit
q papa est loco dei subrogatus in
hoc mūdo. sed subrogatus sapit na-
turas eius in cuius locū subrogat.
l. si eū. §. q iniuriarū. ff. si quis cau-
l. i. §. hec actio. ff. si qs testa. lib. cē.
ius. fue. c. ecclesia vt lite pēden. vo-
luit Bal. in. l. parabolani. l. d. epi.
z cleri. glo. i. l. certi pdictio i pri. ff.
si cer. pe. z De. de anc. pñ. cccxxiij.
Ergo papa sapiet naturaz dei i ter-
ris z per consequens tanquā deus
cuius est terra z plenitudo eius vt i
quit psalmista psal. xxij. c. in eccle-
siastico. xxij. q. ij. c. tua el. ij. de dec.
debebit canonizare sanctos. Et di-
xit Imol. in d. c. fi. de feri. hac esse
cōez opi. a qua nec in iudicādo nec
in consulendo recedendum est iux-
ta ea que dicūt Jo. an. in. c. i. z Bal.
in. c. ne imitatis de consti. do. Anto-
z Ab. i. c. tua nos de vsuris. **¶** Nō
obstant allegata in prima opi. z pri-
mo dictū. c. fi. de feri. quia secundū
Inno. Jo. an. z do. Anto. z Ab. ibi
loquitur qn episcopus vellent i sua di-
ocesi decernere aliquē sanctū iā ca-

papa vniuersum deum iuris

papa vniuersum deum iuris

Jo 2 papa facit vniuersum deum iuris

noisatū debere venerari et ferari.
Idem voluit glo. in d. c. i. de reliq.
et vene. sanc. in vi. Ad. c. i. de conse.
dis. iij. sicut est rñdendū s; ab. i. d. c. fi.
ad illā rōez p me adductā. s. q; eps
fit legatus dei. Itē q; fit oculus dei
rñdeo id ēēvez i spē q; ad suā dioce
s; s; papa ē legat? et ocul? generalis
et vniuersalis ipi? dei et dī vniuersalis
episcopus ecclesie. c. in nomine do
mini. xxiij. dist. facit. c. suspectos. iij.
q. v. imo dicit culmen episcopoz
secundus Bal. in probemio grego.
in fi. iij. col. et ibidez in. iij. col. in fi.
dicit q; est domin? dominor. et que
cūq; potestas est sub celo est i sum
mo potifice. Et ideo glo. in ver. lo
cus in. c. ante omnia. xl. dist. habēs
respectū ad episcopos inferiores di
xit q; primus locus est papatus secu
dus est episcopatus. Et q; illa q; pos
sunt fieri per pauciora non debent
fieri per plura s; m phi. in. i. ethi. et i
ij. de celo et mundo dixit q; dignio
ra sunt illa que fiunt per pauciora
q; illa que fiunt per plura. facit lex
singularia. ff. si cer. peta. et l. fi. et ibi
Bal. L. de adop. melius erit dicere
q; papa tanqua episcopus vniuersa
lis quo ad omēs fideles canonizet
sanctus q; quilibet particularis epi
scopus quo ad suā diocesim tantū
Unde dixit glo. not. in. c. in istis. iij.
dist. q; scientia pape preualet scien
tie omnium episcopozum quanuis
arguēdo dicat q; orbis sit maior vr
be. c. legimus lxxxiiij. dist. et per hec
ita pcluderē i hoc dubio. ¶ Et quo
niam superius dixi q; episcopus po
test decernere in sua diocesi aliquē
sanctū venerari et ferari queri pōt
an possit solus hoc facere do. Anto
in d. c. fi. de feriis dicit q; olim tenu
it q; n possit hoc facer sine populo
per illuz tex. sed dicit postea se mu
tasse opinionez et q; solus cum capi
tulo seu clero pōt hoc facere naz in
his q; tendūt i fauorē aie q;libet est
subiectus episcopo. c. cū sit genera
le de fo. ppe. c. nouit de iudi. c. p ve

nerabile q; fi. sint leg. Et hanc partē
simpliciter sequitur Imol. in d. c. fi.
in not. Et Petr? de mote eps brix.
i dictionario suo in ver. sanctitas i
s. an eps dicēs se alias mādasse ce
lebrari festū scōz martirū sauii et
cipriani fratrū millitū brixie. Sed
Abb. ibi in. iij. col. dicit se putare op
positum esse verius nam in illo tex
et in. c. i. de conse. dis. iij. sine ministe
rio non fit mentio etiaz de populo
Unde dicit q; licet in spectantibus
ad iurisdictionem episcopi ipse cū ca
pitulo possit facere statuta vtputa
circa punitōes malefactorum. c. vt
animaruz. et quod ibi not. de consti
tut. li. vi. tamē in alijs in quib? ver
titur interesse aliorū nō potest epi
scopus facere sine eozum consensu
vel saltem eis pñtibz. vt not. di
cit imo. in. c. vestra de locat. et in. c.
fi. de offi. lega. Et confirmat Fede
ri. de senis cōsilio. xvij. que allegat
Imol. in preallegato. c. vestra: vbi
de hac materia tractat. Et sic s; m
Ab. aptissime sentit Imo. i locis p
allatis. et et Archid. in. d. c. i. q; i ca
sa nro epus nō potest facere statu
tuz nisi populus cōsentiat vel saltē
sit pñs. non enī cōpellit populus
crescere. c. gesta. et c. vbi. lxxiiij. dist.
Dicit tñ Ab. se credere q; vbi popu
lus nō hēt legitimā causāz ptradī
cendi non obstat ptradictio allegat
qd in simili dixit Archi. i d. c. vt ani
maruz et tex. i. c. i. de his q; fi. a ma.
parte cap. vt puta q; eps vult preci
pere festandum sanctum qui origi
nez traxit de illo loco vel qd simile
facit secūdū euz. c. i. lxxv. dist. Et hāc
opi. l; Abbas nō alleget sentit glo
fi. i d. c. i. de pse. dist. iij. ¶ In quatū
dicit argumentū q; particularia de
creta epi pñt cōdere et canoēs pñti
tuere et psuetudies iducere fuādas
i prochijs suis i sbicōs suos cū pñsu
eozūde sine pñtia pape vel e? lega
ti. Idē vr ēē d mte ab. i d. c. vñ di
cētis q; eps et cū cap nō pñt facer statu
tū qten? tagat alteri? pñdiciuz nisi

talis consensus vel saltem sit p̄sens
licet taceat cum sit vocatus ad con
sentiendum per not. dictum Inno.
fm. cū in. c. i. d. his q̄ fi. a ma. p. ca.
Et idem dicit p̄cedere in legato qd̄
in episcopo. allegat Inno. in. c. fi.
de offi. legat. 7 Federi. p̄filio. xliij.
Idē quo ad episcopū tenet Inno.
in. d. c. vestra. 7 sic videt̄ tenere cō
trariū eius quod tenuit in. d. c. fi.
de feriis. Dicit tamē quo ad illud d̄
taciturnitate q̄ id operat̄ potestas
episcopi qui generaliter potest di
sponere 7 statuere in tota diocesi.
7 sic videt̄ q̄ valeat statutū si gra
uatus per illud non contradicit cū
possit contradicere. Ita dicit tene
re do. Lardi. ibi tamē dicit Inno. ve
rius esse de iure q̄ exp̄sse talis con
sentiat cū agatur de eius p̄iudicio
per dictū Jo. an. 7 aliorū post gl.
in. c. in genesi de electi. 7 in regula
is qui tacet in. vi. quod forte veri
est. Et ita poterit intelligi quod di
cit Inno. in. c. quāvis de re iudi. Et
Ly. in. l. si pecuniā in prin. L. de ne
go. ges. 7 in. l. inuitus. L. de procur
do. Anto. 7 Inno. in. c. ex parte de
cani de rescrip. 7 in. c. cū olim ab
bas de offi. deleg. 7 Inno. in. l. ij. in
§. voluntatē. ff. solu. matri. 7 ita p̄
cedat. l. filiū familias. in. §. inuitus
7 ibi glo. de procura. Sec⁹ vbi tra
ctaretur de cōmodo tacentis. quia
tunc habetur pro cōsentiente per di
ctū singulare secūduz omnes. In
no. in. d. c. ex pte. vbi dicit q̄ si agis
nomine meo in iudicio me sciēte 7
non contradicente videor̄ ratus ha
bere. Idem videt̄ tenere Inno. in
c. in nostra de procura. 7 in. c. cū in
iure de offi. delega. 7 Archid. in. c.
qui ad agēduz de procur. in. vi. Se
quitur Rota decisio. q. xliij. 7 sequē
ti. 7 Bal. in. l. ii. L. si ex fals. instris.
Et Ange. 7 imol. in. l. sepe de re iu
dica. 7 Ludo. roma. in. l. que dotis.
ff. solu. matri. 7 mouētur principali
ter per. d. l. sepe in ratione sui. vbi
hoc aperte videtur p̄bari. Et quia

conclusio est q̄ vbi taceo contra ac
tum quēz contradicendo possez im
pedire videor̄ consentire. l. fideius
sor. §. fi. cū ibi not. intelligē i affe
rēte cōmodūz tacenti secūduz do
minū meū Alexan. de imol. qui ita
transit in dicto. §. voluntatis in re
portatis antiquis in. iij. col. de quo
latius ibi per eum. Dominus meus
Andre. ficulus i. d. c. fi. de feri. i. no
ta. quo ad illud quod dicit ibi Ab
bas q̄ non obstat episcopo contra
dictio populi vbi non habet iustaz
causaz cōtradicendi vt in faciendo
feriari aliquem sanctūz oriundū in
illo loco. dicit q̄ immo episcop⁹ in
uito populo poterit id facere. quia
propter sanctimoniam recedim⁹ a le
gibus cōmunibus. quia dicitur esse
gloria patrie sue. allegat i argumē
tūz text. sing. iuncta doctrina Bal.
in. l. sed 7 reprobati in. §. finali. ibi
valde tamē disciplinatos 7c. de ex
cusat. tuto. ¶ Quantū vero ad de
terminationēz nostre questionis te
net contra dominū Antonū. Prio
per dictū. c. fi. de feri. vbi dicit lit
tera cum clero 7 populo. 7 per. d. c.
i. de consecra. dis. iij. Nec est bene
dictū quod dicit do. Anto. scilicet q̄
ille tex. hz duas litteras vt dixi su
pra. quia dicit ipse q̄ papa i. d. c. fi.
ponit verba. d. c. i. Et sic declarat
qualiter debeat intelligi ille tex. ali
as si esset dubius nō mereretur ad
hoc allegari. Nā dicit philosoph⁹
Quod multipliciter exponit̄ ei⁹ ve
ritas ignoratur. Refert Bald. in. l.
ne quicquā. §. vbi decretūz d̄ offic.
proconsul. ¶ Secundo contra do
minū Anto. allegat dominus meus
glo. in argumentū in cle. dispendio
sam de iudi. volentem q̄ papa non
possit tollere ordinem iudicarium
in foro seculari. quam glo. allegat
Bald. pro singulari in. l. eos. §. fi.
c. de vsur. sed bene poterit tollere
in foro suo. Ita dicamus i p̄posito
q̄ eps cū clero possit facere h⁹ mōi
statutum de feriando tale festum

quo ad ecclesias sibi subditas et di-
uina officia celebranda: sed quo ad
ipsum populum non poterit preci-
pere cum agatur de eius preiudicio
nisi ut dictum est fuisset ortus in il-
lo loco. argu. glo. in. c. si proponen-
te de rescrip. et quod habetur in. l. ij.
L. de annon. ciui. li. xi. in versi. pau-
perib? nostre ciuitatis et eius quod
dixit Licerio in libro de amicitia. po-
tiores inquit sunt nobis ciues q̃ pe-
regrini et quod habetur in. c. licet d̃
fer. ¶ Ad allegata vero p̃ do. Ant.
respondet q̃ loquit̃ generaliter s̃
c. si. de fer. et c. i. de consecra. di. iij.
loquitur specialiter: sed generi de-
rogatur per sp̃etiem ut regula ge-
neri li. vi. et in. c. i. de rescript. ergo
et. ¶ Mihi videtur salua semp sen-
tentia recti? sentiētis q̃ opinio do.
Anto. sit verior per rationem p̃ eū
allegatam cui Abbas non respon-
det. Item quo ad actus spirituales
peragendos consensus laicorū nō
debet esse in consideratione sicut vi-
demus in electionibus fiendis de p̃-
latis ecclesiarum ut in. c. massana et
in. c. sacrosancta de elec. facit quod
habetur in. c. ij. de insti. et in. c. si. de
reb. ecclesi. non alie. et in. c. ecclesia
de consti. ergo in casu nostro i quo
agitur de actu spirituali non erit ne-
cessarius consensus populi tanquam
laicalis et. Nec ob. pro opi. domi.
Abb. contra do. Anto. illi duo tex.
In quib? probari videtur opi. Ab.
et esse ipsius fundamenta. s. d. c. si. d̃
fer. et d. c. i. de conse. dist. iij. Nā di-
co q̃ sane intelligendo illa iura nō
probant opi. Abbatis. sed immo q̃
episcopus possit illud facere nō so-
lum sine populo sed etiam sine cle-
ro. Unde in quantum dicitur ibi ce-
terisq̃ solēnitatibus q̃s singuli epi
in suis diocesibus cū clero et popu-
lo duxerit solēniter venerādas. in-
tellige illa verba cū clero et populo
esse referenda ad illud vbum vene-
randas q̃si papa velit dicere q̃ epi
pōt inducere in sua diocesi festū ali

cuius sancti esse venerāduz a clero
respectu officij celebrandi in eccle-
siis. Item a populo respectu artis
non exercēde in illo die. Et iō bal.
super illo versi. cūz clero et populo
dicit nō itelligas q̃ isti possint has
festiuitates inducere sed inductas
possunt feriare et non feriare. Vel
aliter dici pōt. nam natura dōtōnis
cum est cōiungere accessorie nō p̃i-
cipaliter. l. i. et ii. ff. de penu legato
not. in. §. si q̃s ancillas insti. de le-
gat. Unde notabiliter dicebat bar-
to. in autē. ingressi in penul. col. L.
de sacrosa. eccle. q̃ si q̃s dedicat se
cū suis bonis ecclesie illa exp̃ssio ni-
hil opat̃ cū sit de iure ex natura ac-
cessorii. ut i regula accessorii d̃ re.
iur. in. vi. et in. l. cū principalis. ff. e.
titulo. secus si dicat se et sua bona.
quia tunc bona per se et principaliter
veniunt. quia natura dictionis
et est copulare per se et principaliter.
dicta. l. prima et secunda. Cum
igitur in casu nostro dicatur cum
clero et populo non est dicendū q̃
consensus eorū interueniat principa-
liter et sic necessario sed per quādā
consequentiam tanquam accessorie
ad ipsum episcopum qui in spiritua-
libus est caput et principalis omnium
in sua diocesi per id quod habetur
in. c. omnes basilice. xvi. q. vii. et in
c. regenda. x. q. i. Item. d. c. i. nō p̃-
bat contra do. Anto. nāz dicit̃ ibi il-
le festiuitates quas singuli episcopi
in suis episcopatibus cum populo
collaudarunt: non autem dicit̃ itro-
dixerunt: sed potius inducta lauda-
runt. et hoc ibi inferius probatur dñ
littera dicit: que vicinis tantum cir-
cumstantibus indicēda sunt nō ge-
neraliter omnibus et sic ibi probat̃
q̃ ille festiuitates non erant idicte
ab episcopo et populo. vel secundū
do. Anto. i. d. c. si. quem i hoc sequi-
tur ibi Imo. tex. i. d. c. i. secundum
alia litteraz dicit̃ quas epi in clero
collaudauerit et sic solus epi secun-
dum illaz litterā posset hoc facere.

Sed solutio tollitur per do. meum
de quo supra. Uel solve ut supra di
xi de dictione euz respondendo ad
d. c. fi. ¶ Et pro opinioe do. Anto.
potest etiam sic argui. valet argu
mentū de toto ad partem. l. que de
tota. ff. de rei vendi. l. qui scit. z ibi
glo. ff. de vsur. in. c. maioribz i glo.
i. de preben. c. pastoralis in. §. itez
cum totuz de offi. deleg. Sed certū
est q. papa tanqz diocesan⁹ vniuer
si. z in spūalibus habet iurisdicōz
vniuersalez per. c. cuncta p mundū
el. i. z el. ij. z. c. per principalem. ix.
q. ij. potest canōizare sanctū z mā
dare ab omnibus venerari sine eo
ruz consensu. facit quod dixi de po
testate pape circa principūz huius
dubij. Et ideo dixit Bald. in. c. bōe.
el. ij. in quarta col. per illum tex. in
verfi. pendente de postulatione. p
latorū. q. sicut se habet sol in plane
tis ita se habet papa in ecclesiis.
Potest ergo episcop⁹ tanquā par
ticularis diocesanus mandare ali
quem sanctum venerari in eius di
ocesi sine consensu ipsorum dioce
sanorum. Dicitur enim episcop⁹ di
ocesan⁹. quia in tota sua diocesi spi
ritualem habet iurisdictionez. c. cū
olim de prescriptio. c. cū episcopus
de offi. ordina. li. vi. facit. c. penult.
de testamen. Dicerem tamen q. epi
scopus debz indicare huiusmodi fe
sta cum consensu capituli. argumē
to. c. nouit z. c. quāto de his que fi
unt a prelat. sine consen. capi. z ita
declaro opinionem do. Antonij.
¶ Non obstant modo cetera alle
gata per dominū Abba. quia locū
habent quando episcop⁹ vellet sta
tuere in his que tangunt populum
quo ad temporalia. quia tūc requi
reretur eius cōsensus. Secus quo
ad spiritualia per id quod supra di
xi post dominū Antonij. Et ita po
test etiaz responderi adductis per
dominū meū contra dominū Anto
nij. quia nihil vel paruz faciunt.
¶ Sed posita illa cōmuni conclu

sione pro vera q. papa debeat ca
nonizare sanctū queri potest an in
teruenire debeat cōsensus cardina
lium. Et hinc iudicio meo pendent
leges z prophete. Et pro parte af
firmatiua adduci potest ratio. nam
papa non potest facere ardua sine
interuētū cardinaliūz. ita dixit lau
rentius antiquus glosator volēs q.
papa non possit condere leges ge
nerales sine cardinalibus per. l. hu
manum. l. de legi. sed condere le
ges est quid arduum ut ibi z in au
tenti. habita. l. ne filius pro patre
ergo zc. Et hanc doctrināz retulit
Alberi. de rofat. licet eaz nō sequa
tur in rubrica. l. de legi. hanc par
tem tenuit Joh. mona. in. c. sup eo
de hereti. Et de ipso faciēs mentio
nem dominus Cardina. in sua repe
titione. c. perpendimus in. viij. col.
de senten. ex cōmu. Idem tenuit di
cens q. cetus cardinaliūz est in qua
si possessione ut papa nō faciat ar
dua sine consilio cardinaliūz. Idēz
consulendo approbavit in consilio
cl. incipiente quesitū fuit sepe a me
z in philo. ccxxx. incipiente ad quē
daz in carcere. vbi dicit requiri cō
sensuz cardinalium. Et ideo dicit q.
collatōes facte a Celestino sine eo
rum consensu reuocate fuerunt. Et
allegat Jo. mona. vbi supra. Idēz
tenuit ipse Cardina. in. c. petitio. z ibi
Joh. de anania de homici. Et idem
Cardina. in. c. ij. de cleri. nō residē.
Cum hac opinione transiit Bald.
in. l. cum multa. l. de bon. qz libe.
Idem Bald in. l. fi. l. de diuers. re
script. Joh. and. z do. Anto. in pria
qōe in. c. antiqua de priuileg. Do.
Anto. in. c. requisisti in. vij. col. de
testamen. Domi. Abb. in. c. per ve
nerabilē in quarta col. qui filij sint
legitti. in. c. i. in fine col. de offi. de
lega. in. c. litteras in quinta col. de
restitu. spolia. Et in quadaz sua di
sputatione incipiente episcopus z
qdam rector in. xiiij. col. Eādē opi.
approbat Archid. in. c. sunt quida

xxv. q. i. z in. c. cu3 redēptor. xii. q. ii. z i. c. adrian⁹ el ii. lxiii. dis. Do. d. scō gēmi. i. c. i. i not. d. renū. li. vi. facit quod dixit hostien. in. d. ca. ij. de cleri. non residen. q. si papa vult excommunicare vel deponere aliquē cardinales debet hoc facere cū collegio cardinalium vt refert Marti. de lau. in tractatu de cardinalibus. qōe lxxviii. Sed certum est q. canonizare sanctum est quid arduum secundum Job. and. in glo. in verbo quattuor in. c. i. de reliq. z venera. sanc. in vi. vbi dicit q. hec ē vna d. maioribus causis que possit inter christianos proponi igitur zc. Et in terminis huius questionis ita determinauit dictus Marti. in preallegato tractatu in vltima questione vbi dicit q. in canonizatione sanctorū debet interuenire cētus cardinaliū cu3 d. papa allegat Jo. an. z hosti. in. c. i. de reli. z vene. san. z plene dicit se dixisse in opusculo quod fecit pro canonizatione beati bernardi ni senensis. ¶ Pro parte vero negatiua allegatur glo. in. c. funda / menta in. s. decet in verbo contineret de electionibus. in. vi. cuius auctoritas in opinionibus dubijs omēs alios antecellit. per id quod dixit Jaco. butr. in. l. i. L. qui p. sua iurisdic. z Ly. in. l. i. L. de acti. z obli. Ly. in. l. non moriturum. L. de contrah. z cōmit. stipu. Bar. in consilio incipiente Andriolus. Bal. in l. precibus. L. de impub. z alijs substitui. Unde Ly. vt refert Bal. i. pe culio suo dicebat aduocato audi ydolum tuū. Glo. hanc opinionē tenuit etiam Jo. an. z Dominicus in d. c. super eo. z Saly. in dicta rubrica. L. de legi. vbi dicit opinionē cōmunē esse hanc. z ita seruari de facto cōtra Lauren. z allegat notata per Archid. in. c. que ad perpetuas z in. c. sunt quidam. xxv. q. i. z in. c. quāuis de offi. ordi. li. vi. Et dicit q. illa clausula de fratrum nostrorum consilio magis videtur de consilio

z ibi reprehendit Job. mona. in. d. c. super eo. Idē tenuit dictus Alberi. in. d. l. humanū. z Job. an. in. c. firmissime in prima col. de hereti. Et ita cōsultuit Pau. de cas. consilio cclxxx. incipiente Christi zc. i. facto p̄senti. Do. Ab. in. d. c. ii. de cle. nō residen. Et dicit dominicus in. d. c. super eo. qd. hec est opi. cōmunis. Nam papa est supra conciliū. c. si gnificasti de electio. z not. in. c. proposuit de concess. preben. Et hoc dicit tenere Ugo. in. c. leges. iiii. dis. z quo ad dictū Jo. mo. dicit non esse sibi credendum. quia cu3 eēt cardinalis conabat sustinē p̄tem suā. Et dicit hanc eandem responsionē ponere Jo. mo. in extrauaganti bonifacii octauī que incipit excomunicamus vbi vult defendere q. appellatione clericorum non comprehenduntur cardinales de quo tamen videndū esset quod dicit in simili. do. Abb. in rubrica de vita z bone. cle. vbi querens an appellatione clericorum veniant episcopi pcludit q. i. odiosis non veniunt secus in fauorabilib⁹ z quia de hoc memini me latius ibi scripsisse ideo ad id me remitto. cum sit quid extrauagans a materia nostra. Item dicit domini. in dicto. c. super eo non esse credendum Jo. mo. loquenti in causa propria. l. i. L. ne quis in sua causa. eandē opi. tenet ipse in. c. i. de scisma. in. vi. z Job. de lignano in d. c. ij. de cleri. non resi. allegat Archid. in. c. ad apostolice de re iudi. in. vi. z i. d. c. quāuis dicentem qd. in agendis papa non habet necessario vocare cardinales. Et hanc partem dictus Jo. de ligna. veriorē esse putat i puncto iuris. Pro hac sententia facit quod dicit Jo. an. in. c. sane de puer. cōiuga. qd. solus papa creat cardinales z eum sequitur ibi do. Ant. facit glo. i. verbo reprobatur i cle. ne romani de elec. z facit tex. ibi i verbo irritū z voluit Huil. durāt. in. c. nullus lxxix. dis. f. 3 Mart. de lau.

in tractatu cardi. in prima questioe
Item facit dictus not. Tho. de ag/
no in quarto sententiarum dist. xliij.
in fi. ubi voluit qd papa habet libe/
ram potestate non autem coartatam.
et hanc dicit esse rationem quare pa/
pa non utitur baculo idest pasto-
ra li curuato sicut episcopi. Et ideo di/
cit Bal. i. c. i. qui seu. dare possunt.
in prima col. qd habens plenam ad/
ministracionem et integram ut est
papa non tenetur alterius consilium
ruminare. Et hanc partem in termi/
nis nostre questionis reperio tenui/
isse reuerendum patrem fratrem An/
tonium archiepiscopum florentinum
in secunda parte tercię partis sue
summe sub rubrica de potestate pa/
pe. xliij. carta. nam secundum eum cardi/
nales non assistunt pape per modum de/
terminacionis seu limitacionis sed magis
misterij et consilij. Et adducit Augu/
stinum de ancona ordinis heremita/
rum in tractatu de potestate ecclesiastica.
Quare propter hanc inde adducta
iste passus remanet dubius. unde de
mente Alberi. in d. rubrica. l. de le/
gi. videtur dicendum. Aut loquimur
de consilio et procedat prima opinio.
aut de iuris necessitate et procedat
secunda. Sed Mar. de lau. in d. tra/
ctatu cardinalium pro concordia ha/
rum opinionum aliter distinguit in
q. xlvij. Aut loquimur de potestate
ordinaria condecens et utili rei pu/
bliche et procedat prima opinio. aut de
potestate absoluta et procedat secun/
da opinio. et c. Eandem distinctionem ip/
se fecit in dicto tractatu in questione
lxxviii. de qua. s. memini. Ego
vero dicere. Aut loquimur quo ad
adhibendum simplex consilium cardi/
nalem. Aut quo ad adhibendum con/
silium et consensum ipsorum: primo
casu procedat prima opinio. Et ratio potest
esse quia quod a pluribus querit fa/
cilius inuenitur c. prudentiam circa
prin. de of. deleg. c. de quibus et ibi
glo. xx. dist. per quam rationem Mar.
in d. q. lxxviii. dicit qd de ordinaria

potestate pape cum collegio cardi/
nalem deponit vel excoiccat cardi/
nales sed de absoluta hoc solus fa/
cere potest. Et ideo non immerito di/
xit Domini. de sancto ge. post Ugo/
nem in. c. anastasi in fa. col. xviii
dist. qd licet papa possit errare ut i/
bi non tamen poterit ita errare cum
cardinalibus. Quare in arduis agi/
tandis debet papa convocare cardia/
les ut secum consulant et hoc casu ve/
rificabitur quod dicit d. Abb. in c. i.
in fi. de reliqui. et ve. sanct. quod ad
canonizandum sanctum papa habita/
plena informacione vocatis prela/
tis curie declarat et decernit illum ha/
beri pro sancto. Unde intelligo illud
vocatis prelatibus idest cardinalibus
facit quod dicitur infra in ultimo du/
bio. ¶ Secundo casu dico procede/
re secundam opinionem. et assignari potest ratio. nam
papa habet liberam potestate et ma/
xime in spiritualibus c. significasti i
fi. de elec. c. ij. de preben. li. vi. cle. ij
ut li. pen. c. cuncta per mundum ix. q.
liij. Sed si in exercitio dicte potesta/
tis requireretur iteruentus cardinali/
um non diceretur libera ut no. Joan/
andre. i. d. c. ij. de preben. li. vi. et ideo
voluit in glo. i. verbo libere i. clem.
dudum de sepul. igitur et c. Et hoc ca/
su verificari potest quod dixit Ho/
sti. i. d. c. primo de reli. et ve. san. i. an/
tiquis et glo. in verbo fidei i. pri. i. d.
c. i. eo. ti. li. vi. et do. Abb. et imol. p.
do. Anto. i. c. fi. de feri. scilicet qd papa
solus potest canonizare sanctum. Et
per hec i. predicta dubitacione mea fit co/
clusio qd papa i. canonizacione facti
debet consulere cardinales eorum tamen
consilium sequi non tenetur.

¶ Egredior tertium dubium
quod est que requiruntur ad
hoc ut quis tanquam sanctus
possit canonizari. Et dico
qd duo requiruntur vite sanctitatis p.
terite. Item qd deus i. eius persona siue i. vi/
ta siue i. morte operatus fuerit miracula
nam sola sanctitas vite quo ad actum ca-

de ori

humbly dan
Benn

nonizandi non sufficit quoniam po-
tuisset esse ficta vel simulata et non
ad bonum finez sed potius appeti-
tu inanis gloriæ. s. vt diceretur bo-
nus licet non esset vt sunt ypocrite
qui iuxta euangelij sententiam Ma-
thei. vii. Incedunt induti pellibus
ouium intus vero sunt lupi rapaces
vnde huiusmodi vita non est meri-
toria imo demeritoria et contra du-
centes talem vitam exclamat Pau-
lus in epistola. v. vide quantum bo-
num est caritas si ita martyrium fe-
rimus vt nostras velimus reliqui-
as ab hominibus honorari: et si opi-
nionē vulgi sectantes intrepidi san-
guinem fuderimus et substantiā no-
stram vsq; ad medietatem propriā
dederimus huic operi non tam pre-
mium q̄ pena debetur et perfidie
magis tormenta sunt q̄ corona vic-
torie et est transiūtie i decre. in. c.
vide i. q. i. et ideo dixit ibi glo. q̄ da-
re elemosinam ad vanam gloriam
peccatum est ar. c. nulli. xiiij. q. i. et
c. odi. xiiij. q. i. Unde dicit in euan-
gelio Mathei. c. i. Luz facis elemo-
sinas noli tuba canere ante te. et eo-
dez loco in fi. Nesciat sinistra quid
faciat dextra. Et hec bonitas vite
cōsideratur in multis laboribus in
moribus castis in strenuis actib⁹
c. miramur. lxi. dis. Et hoc oportet
p̄senti testificatiōe predicari et bo-
ne fame p̄conijs non taceri. c. qua-
tuor. xij. q. ij. Et marie queri debet
de simplicitate et humilitate: q̄a su-
perbis deus resistit: humilibus au-
tem dat gratias. Item debet queri
an in vita persecutiōes passus fue-
rit. vij. q. i. in. c. omnis qui. et c. ibi
adunati. et an passus fuerit ex cari-
tate. d. c. vide secundū Hosti. in. d.
c. venerabili. sequit̄ Jo. de lig. in. c.
fi. de reli. et vene. san. Jo. an. et mo-
der. in. d. c. i. eo. ti. et domi. in. d. c. i.
eo. ti. li. vi. et Hosti. in summa eo. ti.
tu. in versi. primo oportet. Et ad p-
bationē vite laudabilis canonizandi
adduci potest quod de episcopo cō-

firmādo dicit Hosti. i. summa de ele-
ctio. i. §. q̄s eligitur in versi. canon
tamē antiquus picens q̄ debz esse
natura prudens docilis moribus tē-
perat⁹ vita castus sobrius suis ne-
gotijs semp cauēs: humilis affabi-
lis misericors latus in lege dñi in-
structus. in scripturarū sensib⁹ acu-
tus. i. dogmatib⁹ ecclesiasticis exer-
citat⁹: et an oia fidei documēta sim-
plicib⁹ et bis asserēs. s. p̄ez et filiuz
et c. xiiij. dis. q̄ epus. c. fi. l. dis. et hec
pcedūt i confessorib⁹. In martiri-
b⁹ eis nō fit tāta examinatiō s; q̄rif-
tū de miracul⁹ et causa ppter quas
passi sunt. arg. c. cathecuminū. d. cō-
secra. dis. iij. et c. baptismi vices se-
cundum Hosti. in summa de reliq. et
venera. sancto. et fi. et hec intelligas
Et hec nota pro testibus aliquēz es-
se sanctum probare volentibus vi-
ta tamen bona sine miraculis quo
ad meritū anie canonizandi sufficit
s; Aug. i. c. teneamus i fi. i. q. i. mi-
racula vero sine bona vita nō suffi-
ciūt nam fieri possunt a malis arte
magica. d. c. teneamus et i. c. nec mi-
rū i. ij. col. xvi. q. v. vnde dixit glo
i verbo miraculi i c. cū ex iūcto de-
beret. q̄ statim nō est credēdū mira-
culis quia miracula aliquando fiūt
per malos et allegat d. c. teneamus
Et ideo Bal. i. c. venerabili p̄ealle-
gato dicit q̄ multi faciūt ea que vi-
dentur miracula cū fictione diabo-
lica et cum quibusdam icantatiōib⁹
et caracteribus positis i subassellis
fingunt se suscitare mortuos et eos
facere comedere. vt refert magi-
ster historie scolastice super euan-
gelium i quadam historia pro hoc
facit. c. sciendum. xvi. q. iij. vbi p-
batur q̄ demones faciunt ea q̄ non
sunt secundum naturam sed hoib⁹ i
solita. Item subiungit Bal. i loco p̄-
allegato et i. c. quoniam frequenter
i p̄i. i. vltima col. vt lite non p̄test.
q̄d legif d̄ fitonissa q̄dā q̄ suscitauit
samuelē ad p̄ces saulis r̄gis q̄ susci-
tatio fuit ficta de quo l; nō alleger

Mores epi

Mores confessorū

de caritate

humilis et
gratus

habetur Regu. xxviii. c. 2 in. c. nec
mirum in. iij. col. xxvi. q. v. unde di
xit Bal. q. samuel non potuisset te
stificari de eo qd viderat an morte
cum illa non fuerit vera resurrectio
Nam cum homo sit ad similitudi
dine dei impossibile est q. hanc si
militudine faciat nisi solus deus. se
cus dicit in lazaro: quia illa fuit ve
ra resurrectio facta a christo. Et sic
sentit Bal. q. homo vere resuscita
tus est idem homo. Idem videt vel
le ipse bal. in. l. i. in repet. in pe. col
in versi. Item incidit dubiu de laza
ro 2c. l. de sacrosan. eccl. vbi dicit
q. resuscitatus recuperat bona. Secus
dicit esse in eo qui resurgit corpore
glorificato vel immortalis: quia no
eget rebus extrinsecis que ad vsu
2 victu prestatur iuribus per eum
ibi allegatis. Idem tenet Imo. di
cens hanc esse comune opi. q. resu
scitatus recuperet bona in. l. si ma
rito in prin. si solu. mat. licet An
ge. aliter ibi locut. fuerit fm Alex.
de imo. dominu meti in legib. cele
berrimu in. l. nam ad ea in apostill.
ff. de legi. Facit quod dixit Bar. in
repet. d. l. i. i. xv. col. q. testamentu
illius qui resurrexit iteru moritur?
vt fuit lazarus reuocat sicut p nati
uitate filij que quis non putabat
sibi nascituru fm Augustinu. i. c. fi.
xvii. q. iij. Secus est in eo qui resur
rexit glorificatus iteru non moritu
rus vt christus: 2 sicut facient omes
in generali resurrectioe. quia testa
mentu illius non reuocaret. naz ta
lis resurrectio non mutat circa ista
temporalia. Dicit eni in euangelio
Marci. vii. c. Luz aute resurrexerit
nec nubent nec nubetur sed erunt si
cut angeli in celis 2c. fm Bart. vbi
supra. Sed q. resuscitat. sit nouus
homo tenz Bald. in. c. nullus in. ij.
col. de electi. dicens q. qui resurre
xit a mortuis non recuperat spon
sam quam habuerat ante mortem.
Idem dicit de rectoria qua habuerat
facit quod dixit idem Bal. in. c. i. in

§. ad hec in. viij. col. i. 2 si. no. in. 2 si
tanq. de nouo de pa. iura. fir. vbi di
cit q. feudum quod resurgit a mor
tuis dicitur esse nonum feudum. Et
quod voluit Bar. in. l. intercidit. ff.
de condit. 2 demonst. q. legatarius
qui mortuus miraculose fuit resusci
tatus non consequitur legatum cuz
sit nouus homo glo. in. l. seruus la
secunda. ff. de actio. 2 obli. sentit q.
sit idem homo du dicit q. qui a mor
te resuscitauit recuperat bona. Sz
glo. ff. de legi. in. l. ex his videt vel
le q. qui cito resuscitauit dicitur ide
homo quia non videtur mortuus 2
dat exempluz in lazaro. Bar. in. d.
l. ex his iuncta. l. naz ad ea. ff. de le
gi. videtur velle q. quantum ad bo
na que recuperat dicatur idem ho
mo: sed quantum ad vxorem quam
non recuperat dicat nouus homo
glo. vero notabilis in. c. ij. xxij. q.
vij. vult q. quantum ad illud in quo
confertur gratia est idem homo. 2
ideo amplius non debet baptizari
nec ordinari. Quatu vero ad alia
in quibus gratia non confertur est
nouus homo vt ibi per eum 2 illaz
glo. sequit Abb. in. c. non potest in
ij. notabili de re iudi. Idem post mul
ta videt cōcludere Jo. an. in. c. fra
ternitatis de frig. 2 malefi. dices q.
ille qui moritur non perdit ea que
imprimuntur anime. 2 sic no e opus
tractare de eoru recuperatioe post re
surrectioem dat exemplū in ordine
baptismo 2 similib. sacramētis ex
quibus character imprimis anime q.
no moritur. 2 per conseques quo ad
illa resuscitatus dicit idem homo.
Illa vero que inheret corpori non
recuperat de rigore. 2 sic quo ad il
la videt nouus homo. Et cum opi.
Jo. an. transit Ab. ibi. unde ex hoc
dicto Jo. an. Item ex dicto Bar. in
d. l. ex his. 2 glo. in. d. c. secūdo seq
tur q. vnus 2 idem ens pot diuerso
iure censerī contra. l. eum qui edes
de vsuca. 2. c. cum in tua de decimis
2. c. cognouim. xij. q. ij. 2 glo. in. c.

cum omnes de consiliis. nisi dicamus
q̄ diuersis respectibus idē ens po-
test diuerso iure cēseri secūdu gl.
i. c. vultēne. xij. q. ij. facit glo. iij. i.
c. relatum de preben. vnde dixit In-
no. in. c. pastoralis in prin. per illuz
tex. de rescrip. q̄ iudex delegat⁹ ha-
bet iurisdictionē ordinariā z sic ha-
bet ordinariā illo respectu qz est iu-
dex ordinarius dat⁹ a lege iuxta ea
que habentur per glo. z Bar. in. l. z
quia de iurisdictionē om. iud. Inno.
z moder. in. c. cum ab ecclesiariū de
offi. or. dom. An. in. c. suspitionis de
offi. deleg. Delegatam vero hz illo
respectu qz sibi data est ab homine
z d. c. pastoralis p singulari ad hoc
allegauit ibi do. card. in reportat.
suis. Et licet iste casus resurrectōis
sit nunquam vel raro euēturus fm
dñm Andr. z Abba. i d. c. fraterni.
z glo. i. l. ea que raro. ff. de reg. iur
que dicit q̄ si quis herede instituto
decessit z adita hereditate mortu⁹
resuscitet vt de lazaro accidit non
sūt iura prodita an iure postliminiū
possit bona recuperare ab herede
cum hoc raro accidat. Lamen vide-
tur indistincte posse dici q̄ resusci-
tatus virtute diuina sit idē homo q̄
expresse tenuit gaudulus antiquus
doctor relatus per glo. in d. c. ij. di-
cens non esse mortem vbi resuscita-
tio est sequuta sed potius esse quan-
dam diuinam vocationem ideo nec
matrimonius soluit nec cetera amit-
tuntur: quod autē dicit ibi Augusti-
nus non de naturali sed de miracu-
losa morte intelligitur. hāc opi. vñ
approbasse Barth. bxi. in q̄oe dñi
cali que incipit esto q̄ aliquis sit re-
suscitatus: vbi dicit q̄ talis videtur
resuscitatus quo ad omnia z euz se-
quitur Archid. i d. c. ij. z p hac opi.
adduci pōt ratio nam si virtute diui-
na quis est resuscitatus semper in
mente diuina fuit illa resurrectio. z
per consequens ille non potest dici
vere mortuus sed potius dormiens
iuxta illud Job. in euangelio. c. xi.

vbi loquens in persona christi de la-
zaro sic inquit. Lazarus amicus no-
ster dormit: s; vado vt a somno ex-
citem eum z iuxta illud Mathei in
passione dominica circa fi. z terra
mota est z petre scisse sunt z monu-
menta aperta sunt z multa corpora
sanctorum que dormierant surrexe-
runt. Et prophe. psal. xlij. nunquid
qui dormit non adiciet vt resurgat
transuntine in. c. sacerdos. l. disti. z
Paulus prima ad corinth. xv. c. chri-
stus resurrexit a mortuis primitie
dormientium. zc. Nec obstat huic
rationi quod dicunt platonici quos
refert Richar. in. iij. sent. dist. xlij.
q. i. aut. ij. Dicunt enim q̄ deus i oi-
bus operibus suis eodem modo i-
mobilis est: s; dicit Plato i thimeo
q̄ bona ratione vnitum est dissolui
nō est velle dei sic a simili qd bona
ratione disiunctus est sicut fit i mor-
te quādo anima bona ratione a suo
corpore disiungitur q̄ iterum coniū-
gatur non est velle dei q̄ eidem cor-
pori coniungatur ergo nō resurgit
idem homo nec verus homo: cum
non sint coniungibilia de velle diui-
no. Nam respondet ipse Richar. p
cedendo maiorem. s. q̄ deus in om-
nibus operibus suis sit immobilis eo-
dem modo. Ad minorem vero re-
spondet q̄ anima bona ratione est
a corpore seperata. s. ratōne diuine
voluntatis sicut prius bona ratōne
scilicet eiusdem diuine voluntatis fu-
it coniuncta sic etiam in vltima re-
surrectione bona ratione scilicet di-
uina voluntate reuinet. Et sic nō se-
quitur per hec q̄ deus sit mobilis
cum vita mors z resurrectio semp
fuerint in mente ipsius dei. Nec
obstat quod dicebant quidam here-
tici quos refert ipse Richardus i lo-
co preallegato in quantum allega-
bant illud Job. xiiij. c. vbi dicit Job
Quomodo si recedant aque de ma-
ri z fluuius vacue factus arefcat sic
homo cum dormierit non resurget
Sed fluuius vacue fact⁹ z aridus
b i

nunquam iterum impletur eadem
aqua in numero ergo anima corpo
re soluta non reassumet idē corpus
numero quia respondet idē Richar
q̄ similitudo non tenet totaliter: s̄
solum quantus ad hoc q̄ sicut alue
ns fluuij non humectat nisi p̄ aquas
sic corpus nō recuperabit vitale hu
midum quousq̄ iterum vegetet p̄
animam. Sed vt ibidem scilicet in
Job dicit hoc nō erit quousq̄ ate
retur celum. i. donec quiescat quod
erit i die iudicij. Quo ad hoc autē
est dissimilitudo: quia quāuis aqua
reuertatur ad eundem alueum i nu
mero tamen aqua non reuertit ea
dem numero. Anima autem eadez
i numero reuertitur ad idem corp⁹
numero. Vel potest aliter respōde
ri q̄ dictum Job itelligi de resurre
ctōe naturali hoc est qd̄ homo qui
dormierit non resurget. s. naturali
ter. Et ideo iuriconsultus i. l. q̄ res
i. §. aream. ff. de solut. dicit q̄ obli
gatio semel extincta non reuiuiscit
z phi. i. primo de ge. z cor. vñ dixit
phi. i. i. de anima qd̄ impossibile est
corpora aialium resurgere: quod ē
verum impossibilitate nature natura
te secus si supernaturaliter z mira
culose diuina potentia vt idē Job
de seipso testatur. xviii. c. Scio in
quit q̄ redemptor meus viuit z in
nouissimo die resurrecturus suz zc.
vsq̄ ibi quē visurus sum ego ipe et
oculi mei conspecturi sunt z non ali
us zc. Et predictam auctoritatez cō
tra dictos hereticos allegat ipe Ri
char. Alias in vno z eodem subiec
to daretur contrarietas: quod esse
non potest vt i regula vbi repugnā
tia. ff. de reg. iur. in. c. nihilominus
iij. q. ix. z i. c. cū locū de sponsa. gl.
in. c. cum humilitatis. xxij. q. ij. z gl.
in. c. ij. lxxiiij. dist. facit. c. cum p̄tin
gat z ibi Imol. i. iij. not. de rescrip.
Et sic cludit Richar. q̄ homo resu
scitatus non solum est verus homo
sed idem homo. Ex quo sequit̄ cor
relariū q̄ resuscitatus quo ad oīa z

sic quo ad matrimonium vt vxores
suam recuperet et intelligit̄ resusci
tatus dixerit quicqd̄ voluerit Bar.
i. d. l. ex his z gl. i. d. c. ij. xxij. q. vij.
nec obstat quod dicit August. ibi q̄
vxor carebit viro suo si mortuus fu
erit: q̄ intelligi debet si mortuus fu
erit perpetuo: secus si resurrexerit
quia poterit petere vxorem suaz p̄
supradicta. Aliter tamē illū tex. in
tellexit Sandulfus vt supra rettuli
Et q̄ resuscitatus dicatur idē z non
nou⁹ homo sic probari potest illud
dicitur nouum quod nūquā fuit sta
tutū z sic nūquā fuit inesse secundū
glo. not. in. c. p̄ceptis apostolicis
xij. dist. facit glo. in ver. noui in fi. et
Angel. z Bald. i. l. i. ff. quod quisq̄
iuris sed homo resuscitatus quātūz
ad idem corpus z eandem animam
fuit in esse ergo non potest dici no
uus. Et per predicta declarari pote
rit. §. deinceps i aut. de nup. vbi di
citur q̄ mors omnia soluit: quia de
bet intelligi morte ipsa durāte. Se
cus erit superueniente resurrectione
quia tunc omnia reintegrari de
bebunt. ¶ Item aduertendum ē q̄
duplex est resurrectio vna imperfe
cta. s. illorum qui resurgunt iterum
morituri sicut lazarus z suscitatur ab
Elia de quo habetur. iij. Regū. xvij
c. Et suscitatus ab Eliseo de quo ha
betur. iij. Regū. iij. c. z de alijs su
scitatis a multis sanctis qui resurre
rerunt imperfecte. Alia vero est re
surrectio perfecta postquam quis
amplius non est moriturus vt fuit
christus qui fuit primus omnium ve
re resurgentium a mortuis hec fue
runt verba beati Thome in tertia
parte summe qd̄e. liij. Et hec perfe
cta resurrectio erit in resurrectione
vniuersali. tunc enim resurgent ho
mines amplius nō morituri: sed vel
habaturi vitam eternam vel ignem
eternum vt patet in simbolo atha
nassi in fi. z disputando cludit Ar
chid. in. c. nemo per ignorantia de
consecrat. dist. i. q̄ homines resur

gent in eadem forma in qua adam
fuit ante peccatum sed ante pecca-
tum ipse fuit nudus ergo homines
resurgent nudi et post diem iudicii e-
tiam erunt nudi quia tunc nulla erit
deformitas in corporibus mortuo-
rum beatorum quam tegi oporteat
secundum eum. Et sic sentit Archi-
a contrario quod secus erit in corpori-
bus damnatorum. Et hoc forte erit
in eorum obprobrium et penam. De
quo tamen et alijs quibus plurimis pul-
cherrimis questionibus spectanti-
bus ad resurrectionem universalem
et maxime quando et quomodo fiet
vide beatum Tho. in. iij. sent. dist.
xliij. q. i. arti. i. et q. ij. et iij. arti. i. fa-
cit ad predicta. s. d. miraculis factis
per malos quod dicit idem Bal. in
c. fi. in. ij. col. de feri. de apolline q
fuit vocatus fiton artis magice pri-
ceps ut legitur in historia scolastica
Actuum. xvi. in rubricella de spiri-
tu fitonico et in. xvij. i. rubricella de
dionisio ariopagita et ei⁹ verba mi-
rabilem virtutem videbantur ha-
bere astucia tamen diaboli ut inqt
beatus Augustinus et sic miracula pos-
sunt fieri a malis sicut dicimus de p-
phetia nam tales possunt prophe-
tare ut fecit Saul. c. prophetauit. i.
q. i. **E**tiam actus miraculosi pos-
sunt aliquando fieri a malis ex vir-
tute diuina dono quodam gratie spe-
cialis que aliquando transit per to-
tum genus descendendum sicut vi-
demus in rege francorum secundum
doc. maxime do. Anto. et Fran. afe-
ti. in d. c. venerabili et clarius p Do-
mini. in. c. ij. in. iij. col. de preben. in
vi. Et predicta dicit Abb. in d. c. ve-
nerabili esse notanda pro aliquibus
vetulis que sine merito vite videntur
facere miracula. et predicere futura
possunt enim secundum eum habere
spiritum prophetie ex dono dei
sine merito vite ut in pallegatis in-
ribus Facit illud caiphas in passio-
ne domini expedit enim ut vn⁹ mo-
riatur pro populo ne tota gens pe-

reat. **T**ribus autem modis con-
tingunt miracula primo circa substā-
tiam facti ut quando deus facit ali-
qua que natura nullo modo facere
potest ut fuit quod fecit sol tempo-
re Josuelis vel tempore mortis chri-
sti. Item ut homo habeat corp⁹ glo-
rificatum ut habuit christus post re-
surrectionem et hec miracula sum-
mum gradum obtinent. **S**ecun-
do modo quando fit illud quod na-
tura facere potest sed non in illo in
quo fit ut fit resurrectio mortuorum.
potest enim natura creare vitam s3
non in mortuo et potest prestare vi-
sum sed non in vera cecitate et hoc
tenet secundum locum in miraculis
Tertio modo quando id quod fit
potest fieri naturaliter sed non in il-
lo ordine puta quando quis a febre
subito gratia diuina curatur nullis
adhibitis remedijs et hoc intellexi
operari domū regis francie de quo
supra dixi et istud tenet tertius locū
in miraculis s3m Mar. de lau. i tra-
ctatlo p candizatoe beati bernadi-
ni in. iij. col. Et sic nota quod ad hoc ut
illud quod fieri potest naturaliter di-
catur miraculum requiritur quod in eo
finienti fiat. S3 dubitari potest quo-
modo dicatur in continenti reperio-
iura in hoc diuersimode loqui. Ali-
quando incontineti dicitur fieri quod
fit durante iudicio secundum glo. i.
in fi. in verbo incontinenti in. c. i.
de mut. petiti. facit glo. in. c. prete-
rea in verbo incontinenti de te-
sti. cogen. Aliquando dicitur incon-
tinenti fieri anteq3 redigatur in ac-
tis. Et ideo quis potest incontinen-
ti reuocare suam confessionem scilicet
cet anteq3 sit redacta in actis glo. e
not. in. c. apud misericordem. xxxij.
q. i. eam sequitur dominus An. in. c.
fi. de confess. et Abb. in. d. c. prete-
rea hoc tamen fallit vbi confessio
fuisse acceptata p partes quia tunc
non poterit reuocari sine probatoe
erroris singulare fuit dictum Bald.
in. l. gallus in. §. i. de liber. et postu.
b ij

argumento. l. sicut. l. de ac. et ob. se-
cundum preclarum iuris interpretē
Alex. de imol. dominum meum i iu-
re civili in. l. quicquid astringendū in
fi. in reportat. antiquis de ver. obli.
Aliquando dicitur fieri in continen-
ti quod fit intra triduum vel infine
tridui secundus Bal. in. c. ex litteris
de constit. per. l. fi. l. de errore ad-
uocato. et l. fi. l. de iudi. vbi idem
Bal. dicit q̄ expulsus de possessio-
ne potest vsq; ad triduum eam re-
cuperare quia dicitur recuperare i
continenti. Item qui offert se incō-
tinenti probaturum videtur satisfacere
si infra triduum probet. d. l. fi. vbi
idem etiam tenet Bal. Aliquan-
do dicitur aliquid fieri incontinen-
ti qd̄ fit cum aliquo temporis spa-
cio tex. est not. in. l. i. in. §. itez si ita
ff. ad. l. fal. aliquando q̄ fit simul tex
est cum glo. in. l. antonius. ff. de fi-
deico. li. Aliquando anteq̄ diuerta-
tur ad extraneos actus. l. continen-
ti in. §. i. de verbo. obliga. l. cum anti-
quitas et ibi Bal. l. de testa. l. cum
heredes in. §. fi. et ibi glo. l. de te-
sta. Aliquando quod fit in ingressu
contractus siue in ipso contractu si-
ue statim post. glo. est not. que loq-
tur de pacto appposito in contractu
in. l. in bone fidei. l. de pac. p. qua
dicit Bar. ibi esse casum singularem
in. l. ii. l. de edic. actio. l. in Bar. i
l. i. in fi. ff. de solut. et in. l. iurisperiti
um in. §. quinimo in fi. ff. de pac. te-
net contra illam glo. de quo p. Bar.
in. l. contractus. ff. de fid. instru. et in
l. lecta. ff. si cer. peta. et per Bald. in
l. petens in. xviii. col. l. de pac. Ali-
quando quod fit post. x. dies glo. i
§. omnis in verbo confestim insti.
de verbo. obli. Item dictio inconti-
nenti mor. protinus et similes de sui
natura denotant modicum tempus
l. quoti. §. si quis ita de hered. insti.
secundum Bal. in. l. gallus in. §. ille
casus de liber. et post. facit gl. de di-
ctione mor. i auten. incestas in ver.
ipso iure. l. de incest. nup. quam p.

notabili allegat Imol. in. l. diuortio
in viii. col. solut. matri. Et not. mira-
bilem effectum resultantem ex dic-
tione mor. q̄ si appellans a senten-
tia permiserit deleri appellationes
incontinenti fiet contra eum exequi-
tio nec gaudebit beneficio tempo-
ris quod datur cōdemnatis ita no.
dicit Bal. in. l. quoniam nonnulli in
verbo mor. l. de ap. sequitur Alex.
in. l. i. §. qui presens in reposit. anti-
quis de verbo. obli. Et de dictione
mor. loquitur glo. not. in. c. quia p.
pter de elec. et in. c. si in aliquo. xx. q.
ii. Aliquando dicitur fieri incontinē-
ti quod fit post litem contest. casus
est secundum intellectum Hosti. Jo-
cal. Lar. et Abb. in. c. i. de mut. pet.
facit glo. in autent. et consequenter
l. de sentent. et interlocu. om. iiii. ta-
men conclusio est q̄ dictio inconti-
nenti mor. et similes in materia idif-
ferenti capiunt interpretationē ar-
bitrio iudicis secundum glo. i. c. an
sit in verbi. in cōtinenti de ap. et gl. i
c. q̄ sit in ver. quā citius de elec. li.
vi. Et ideo Bar. in. l. ii. §. eum igit
ff. de vi. et vi. ar. dicit q̄ an deiectus
incontinenti expulerit deiectorem
statut arbitrio boni viri considera-
ta qualitate persone deiectis et ip-
sius rei de qua fuit deiectus. Ita di-
camus in casu nostro vt iudex habe-
at arbitrari qualitatem febris scilicet
cet an sit magna vel parua vel for-
te quartana que cum difficultate so-
let recedere. Item an febricitas sit
valde grauatus adeo q̄ medici de-
sperent de eius salute et sic de singu-
lis ex quibus iudex poterit arbitra-
ri infirmum potius gratia diuina et
sic supernaturaliter q̄ naturalr. et
virtute medicorum sanati esse. Et
de dictione incontinenti vltra pre-
allegata esset videndus Bal. in. l. fi.
l. de his qui a nō domi. ma. et in. d.
l. lecta in verbi. dicebā et in. d. §. qn-
imo. De dictione mor. vide etia; p.
glo. et doc. in. l. i. ff. si cer. peta. glo. i
l. ad peremptoriū de iudi. glo. Dy.

et Bar. in. l. fructus. ff. solu. matri. et
in. d. §. qui presens glo. et Bar. in. l.
momentanee. l. unde vi. De dictio
ne protinus in. l. iij. in. §. in amitten
da de acquir. poss. et bald. per illum
tex. in. l. iij. l. vt lit. pen. De dictio
ne statim Bar. in. l. res in. §. sed si res
ff. de iur. fi. Archid. in. c. constat. i. q.
i. et Bal. in. c. prudentiam in. §. sex/
ta de offi. deleg. De dictioe subito
vide. c. auditis de elec. et l. verum i
§. si locupleti. ff. de minori. An autē
vt illud quod naturaliter fieri non
potest dicatur miraculum inconti
nenti debeat fieri dicam infra i ver
si. nunquid autem ultra et c. Que
ergo requirantur vt ad sanctum ca
nonizandum dicatur miraculum. Et
quauis dicatur miraculum op^o ar
duum et insolitū supra spem et qua
litate consistens admirantis vt p
batur in. c. re vera circa mediū de
consecr. dist. ij. Immo secundum le
ges miraculū dicitur quod raro ac
cidit vt in auten. de consulibus ver
sus fi. collat. iij. per quem tex. ita di
cit glo. in. c. legimus in verbo quod
rarum est. lxxxiij. dist. et ponit Ar
chid. in. d. c. teneamus in prin. rari
est enim omne quod magnum ē di
cit tex. i. c. ij. in fi. lviij. dist. Et ideo
dicitur miraculum quasi admiratio
ne plenum cuius effectus solum no
bis est cognitus causa vero incogni
ta quia solus deus vt infra dicat fa
cit miracula. unde propter causas
nobis ignotas quia vires nostras
excedunt dicuntur miracula. Unde
merito corpus christi dicitur mira
culum quia excedit vires humani i
genij de quo per Abb. post Jo. an.
in. c. cum marthe. de celebra. miss.
et infra de ipso aliquid dicemus.
¶ Tamen in casu questionis nostre
vt dicatur miraculum requiruntur
quattuor primo q^o ex deo non ex ar
te vel diabolo contingat quia vt di
xi miracula aliquādo fiunt per ma
los. Et ideo necesse est martires a
deo impetrasse que mandat. c. si q^o

prepostera. l. dist. et hoc casu proce
dit illud quod dicitur q^o facere mi
racula est donum spiritus sancti vt
in. c. querendum et ibi no. de penit.
dist. ij. alias non est miraculū sicut
fecerunt magi faraonis qui fecerūt
ranas et serpentes conuertentes e
orum virgas sicut faciebat moyses
de quibus in. c. nec mirum. xxvi. q.
v. Et illud proprie dicitur prestigiū
d. c. re vera et ibi Archi. qui dicit q^o
prestigiū dicitur a prestringendo
quasi prestringulum quia pretrin
git certitudinem visus vel compo
nitur a pre et stix stigis que est pal
infernalis et ponitur pro inferno vn
de prestigiū dicitur quasi ad stigē
primum quia prestigiatores preor
dinant ad infernum supple nisi pe
nituerit unde secundum eum presti
gium est sensuum humanorum illu
sio. Et secundū hoc incredibiles re
rum imitatores dicuntur fieri et vi
dentur fieri vt terre cumulus vide
atur castrum. lapillus talentū et hu
iusmodi. ¶ Secundo requiritur q^o
sit contra naturam sicut dictum est
de virga moysi mutata in serpentē
et de asina loquente ad balaam de q
bus in. d. c. re vera et in. c. cum ex in
iuncto de heret. de cuius virgē vir
tute habetur Exodi. vi. vij. viij. xiiij
xvi. et xvij. Josue. iij. et iij. Deuter.
viii. c. et transuntine de omnibus in
d. c. re vera de conse. dist. ij. ¶ Ter
tio requiritur q^o non vi verborum
sed ex hominum merito illud conti
gat nam panis et vinū potestate et
virtute verborum transubstantiat i
corpus et sanguinem. c. cum marte.
de celebra. miss. et sic requiritur q^o
miraculum sit evidens non autē la
tens et credibilis vt est eucaristia.
¶ Quarto et vltimo requirit q^o sit
ad corroboracionem fidei. herba. n.
ministerio hominis transit in vitru
et nil ad corroboracionem fidei. Et
ideo ad canonizationem nisi hec q^o
tuor concurrerent in miraculo non
prodescent q^o non esset miraculum
b iij

sed potius miraculosus. hec fuerunt
verba Jo. an. in glo. not. et ordina/
ria in verbo sedis circa fi. in. c. vni/
co de reli. et vene. sanc. li. vi. Idem
tenet hosti. in summa illius tit. in
§. i. verfi. Item querendum est de mi/
raculis. et Archid. in. c. teneamus. i.
q. i. per hosti. Jo. an. et alios doc.
in. d. c. venerabili idem tenentes.

Et circa primū questus dūm di/
cit q. miraculum debet esse ex deo
colligitur q. facere miracula nō est
creature sed creatoris. Et facit ra/
tio. nam si miraculus fit contra na/
turam non potest fieri nisi p. habentem
potestatem supra naturā quā
potestates creatura non habet. vt
probat in. §. sed naturalia instit.
de iure natu. in. §. min. ergo instit.
de heredi. que ab intest. de fer. in. l.
eas de capi. dimi. in. §. i. v. dis. Illa
ergo potestates habebit creator q.
iuxta Philosophū et glo. in. l. respi/
ciendus. ff. si cer. pet. dicitur natura
naturans idest faciens omnia. et ei?
est tollere cui? est condere. xxi. dis.
c. inferior. xviii. q. ij. c. i. l. eius est
velle cuius est nolle. ff. de reg. iur.
Et ideo dicit Philo. in p. de ge/
nera. et corrup. ea que sunt p. cipia
generandi sunt p. cipia corrupē/
di. facit. l. stichu. §. naturalis. ff. de
solut. et c. i. de regu. iur. ergo solius
creatoris. et sic dei erit venire con/
tra naturā et p. p. facere miracula
Item probat per illud quod dicit
q. miraculus debet esse ex deo. nam
dictio ex denotat actus immediatū
l. i. §. ex incendio et ibi Bar. ff. de in
cen. rui. naufra. et Bald. in. l. ex hoc
iure. ff. de iusti. et iure. tex. et ibi do.
Anto. in. c. i. de cleri. pugna. in. duel
lo. et Domi. de scō. gemi. i. c. pen. p.
illuz. tex. de offi. leg. li. vi. Sequit
ergo q. miracula immediate p. cedunt
a deo bene verus est q. p. p. scō.
tates alicuius deus ostendit miracu/
la in persona illius. et tunc dicit de/
us mediate facere miracula. Unde
videmus q. quādo deus in p. sona p.

pria faciebat miracula loquebatur
imperatiue vt habet in euangelio
Joannis. xi. de resurrectione laza/
ri cui clamādo dixit lazare veni fo/
ras. Et in alio euangelio Luce. vij.
q. suscitauit filiū vidue dixit adole/
scēs tibi dico surge. Sed vbi in p. so/
na alicuius scō. volebat facere mi/
racula ea non faciebat nisi ad illius
p. ces ad ostendendū q. oia miracula
ab eo procedūt. Et ideo vt legi in
actib. ap. l. x. iij. c. quādo beatus
Petrus sanauit illuz clauduz mira/
culose vsus fuit his verbis. In no/
mine dñi nři ihesu xpī surge et am/
bula. Et similiter Joānes euāgeli/
sta in resuscitatōe miraculosa drusi/
ane vsus fuit his verbis. Dominus
nři ihesus xpūs suscitet te drusiana.
vt habet in eius legenda et multis
alijs locis que luculentius p. p. mita/
tem tuā in quadāz solemni p. dicatō
ne quāz fecit de his qui possunt fa/
cere miracula me audiente. In nra
hac ecclia cathedrali relata fuerit.
Ex quibus concludit p. p. p. esse
creatoris et non creature facere mi/
racula. et illos improprie loqui dicē/
tes sanctos ea facere. nam dici debz
deū in eorū p. sonis opari miracula
Item circa secundū requisitū
duz dicit miraculus debere esse cō/
tra naturā. faciat quod voluit Jo.
an. quem ibi refert et sequit Ab. in
c. cū marthe de cele. mis. q. illud p.
prie ē miraculus quod cōtingit con/
tra naturā. nam si naturaliter id pos/
set cōtingere non esset miraculus.
Dat exemplū in corpore xpī in quo
q. plura mirabilia sunt quibus ra/
tiones deficiūt s. similitudines ser/
uūt. **P**rio est translatio panis et
vini in corp. et sanguinē xpī. Simi/
litudō in cibo et potu quod median/
te natura fit hūana caro. **S**ecun/
do q. tota die trās substantiali et nul/
lum augmentū fit in christo. simili/
tudo i secreto manifesto alias ma/
nifestato. **T**ercio q. tota die su/
mitur nec minuitur similitudo in lu

mie accēdere alia lumia ¶ Quarto
 ga indiuisibile diuidit in q̄libet pte
 totus remanēs. ſimilitudo in ſpeculo
 ¶ Quito q̄ a malis ſumptū nō coi
 quinaſ. ſimilitudo in ſole q̄ p fetida
 loca trāſit. ¶ Sexto q̄ debilibus ē
 mortale. ſimilitudo i ſanis cibarijs
 que infirmis ⁊ debilibus ſunt noci
 ua. ¶ Septimo q̄ ſumptum ſtatim
 rapiſ i celū icōtamiat. n. exiuit de
 virginis corpore ⁊ icorrupt⁹ de mo
 numēto clauſo. ¶ Octauo q̄ imen
 ſum i parua ſtat hoſtia. ſimilitudo i
 oculo paruo magnū montē p̄p̄hē
 dente. ¶ Nono q̄ idē corpus in di
 uerſis locis a diuerſis percipit. Si
 militudo in ſono cāpane. ¶ Decio
 q̄ remanent accidentia trāſubſtātia
 to ſubiecto. In hoc dari nō pōt ali
 qua ſimilitudo q̄ ſubiectū mutetur
 remanētib⁹ p̄iorib⁹ accidentib⁹. et
 ideo in hoc natura cedit miraculo.
 Alias vero ſecundum naturam ma
 nente eodem ſubiecto bene varian
 tur accidentia nam idēz homo nūc
 albus poſtea niger modo callidus
 modo frigidus modo eger modo ſa
 nus. vnde accidens adefſ ⁊ abefſ p
 ter ſubiecti corruptionem vt voluit
 phi. in. iij. thopi. ⁊ in. v. methaſi. in
 corpore vero chriſti eſt contrarium
 nam remanentibus accidentib⁹ va
 riat ſubiectum: quia ille ſapor co
 lor ⁊ pondus que primo habebant
 ſubiectum panem ⁊ vinūz modo ha
 bent ſubiectum corpus ⁊ ſanguinez
 chriſti. Et ideo vt dixi natura i hoc
 cedit miraculo ſecundum Jo. an. in
 d. c. cum marte. Archid. tamen in. c.
 nabuchodonozor. xxiij. q. iij. refert
 Ugo. de ſcō victore m̄grm i theolo
 gia ordiſ herēitaz dñtez q̄ qdā ſūt
 ex rōe qdā contra rōez quedā ſu
 pra rationem. Illa que ſunt ex rōe
 tione ſunt neceſſaria que ſunt ſecti
 dum rationē ſunt probabilia. Que
 ſunt contra rationem incredilia: q̄
 ſunt ſupra rationē mirabilia. Et ita
 ſequitur no. doct. henri. boith vl
 tramontanuſ in. d. c. venerabilis. ⁊

ſic videt q̄ ſecundū ſententiā Ugo
 ſecundum requiſitum deberet poti
 uſ dicere ſupra naturaz q̄ cōtra na
 turam tñ vt dixi glo. p̄allegata quo
 ad illa quattuor requiſita approba
 tur cōmuniter per canoniſtas vnde
 ſequitur conſuſio q̄ ad canonizan
 dum aliquēz pro ſancto probata vi
 te ei⁹ integritate ſufficiet probat⁹
 deum per talem miracula operatū
 fuiſſe illis quattuor concurrentib⁹
 Ex qua conſuſione ſequitur corre
 larium q̄ in tali canonizatione non
 poterit dici eccleſiā erraſſe de quo
 per cardi. ſancti ſixti ordinis p̄edi
 catorum in tractatu ſuo de poteſta
 te pape in. q. xli. Et hoc verum itel
 lige de eccleſia particulari que ali
 quando errare poteſt vt in. c. a no
 bis el. i. de ſenten. excōi. quod ſec⁹
 eſt in eccleſia vniuerſali que errare
 non poteſt ſecundum ſcrib. in. c. i. d
 ſum. tri. voluit Domini. de ſanc. ge.
 in. c. anafſaſiuſ in. ij. col. xviii. diſt.
 facit. c. loquitur ⁊. c. a recta vbi gl.
 not. xxiij. q. i. quātuor Abb. in. d. c.
 a nobis in ſecundo not. dicat idem
 eſſe in vniuerſali eccleſia per illum
 ter. indiſtincte loquentem. Itēz q̄
 eadez eſt ratio in eccleſia vniuerſa
 li que eſt in particulari. ergo idem
 ius. l. illud ad. l. acquil. ff. ⁊ in. c. trā
 ſlato de conſtit. nam ⁊ conciliūz ge
 nerale per quod repræſentatur ec
 cleſia vniuerſalis bene poſſet erra
 re excommunicando forte p̄elatum
 qui nō erat excommunicand⁹ ex ca
 uſa latente. ¶ Ad iura in contrariū
 adducta reſpondet q̄ verum eſt q̄
 eccleſia vniuerſalis nō poteſt erra
 re in fide nec in articulis fidei: nam
 ſecundū eum pro hoc tantūz orauit
 chriſtuſ ad patrem vt in euangelio
 Mathe. ego pro te rogauit Petre
 vt non deficiat fides tua vt in cap.
 maiores ⁊ quod ibi notatur de bap
 tiſ. Facit illud Luce. xxi. c. ⁊ eſt tex
 in. §. i. in fi. xxi. diſt. Et Ab. in. d. c.
 maiores in. ij. col. Et ex p̄dictis ſm
 en poſſet ſolui p̄trariū qd formari

posset . scilicet q*uod* iudicium ecclesie
debet conformari iudicio dei . c . vt
notru*m* vt ecclesiastica beneficia .
sicut ergo deus non iudicat que in/
iuste ita nec ecclesia . quia dicit Ab .
q*uod* ecclesia inquantu*m* potest debet se
conformare . sed aliquando non po/
test vt in occultis . quia deus sequi/
tur veritates que non latet eu*m* sed
aliquando latet ecclesiam . Sed q*uod*
quid sit siue sim*us* in ecclesia vniuer/
sali siue particulari que representat
a papa et collegio cardinaliu*m* . vt in
c . ecclesia habet senatu*m* . xvi . q . i . si
ue simus in papa solo canonizanti/
bus sanctu*m* vt dixi in fine dubii p*re*/
cedentis . dico q*uod* probata vite inte/
gritate canonizandi necessario ei*us*
miraculis cum qualitatibus antedi/
ctis non poterit dici in tali canoni/
zatione fuisse creatu*m* . Nam errare
nihil aliud est q*uam* aliud pro alio pu/
tare . c . in quibus . xxij . q . ij . et est glo/
relata ad text . in . c . quauis . xxxviii .
dis . sed p*re*cedente probat*io*e sanctita/
tis vite et miraculoru*m* quis non po/
test putare vnu*m* pro alio . quia hoc
esset crassu*m* et supinu*m* putare . cum
ipsa probatio miraculoru*m* co*n*cludat
violentia*m* p*re*sumptione*m* sanctitatis
et sic non solu*m* excludat erro*re*m imo
inclu*dat* scientia*m* . scire eni*m* dicimur
non solu*m* que videmus sed etia*m* q*uod*
ab aliis audimus . c . hoc videt . xxij
q . v . Item ea que non ambigimus
sed vehem*en*ter opinamur . l . ij . in . § .
ides labeo de aqua plu . arcen . et io
dixit Bar . in . l . qui bona . § . si alio .
de dam . infec . circa fi . q*uod* iurat di/
cere veritates non intelligit de ve/
ritate que sensu p*re*cipitur licet secus
sit in teste fm eu*m* . sequitur ergo q*uod*
ecclesia cui fuerit facta talis proba/
tio sanctitatis vite et miraculorum
non poterit putare vnu*m* pro alio .
et per consequens errare no*n* poterit
etiam loquendo in ecclesia vniuersa
li vt dixi . De quo tamen me remitto
ad dictu*m* Lar . in p*ar*allegato tractatu
suo . ¶ Nunquid aut*em* ultra p*re*dictas

qualitates requisitas i*n* miraculo de/
bentis canonizari aliud requiratur
Archid . in . c . nec mirum . xvi . q . v .
in . ij . col . in vers . sed quero an sit et
dicit videri necessarium q*uod* miracu/
lum fiat inc*on*tinenti . allegat Actu*m*
ix . vers . fi . vbi dicit . et continuo sur/
rexit et c . Et Actu*m* . iij . iuxta p*ri*ncipi/
um . vbi dicit . Et apprehensa manu
eius dextra eleuauit eu*m* et protinu*m*
consolidate sunt bastes eius et plan/
te . Et Luce . viij . iuxta fi . vbi dicit . et
tetigit fimbria*m* vestim*en*ti eius et co/
festum stetit fluxus sanguinis eius .
Marci . v . ibi . et confestum exsiccat*ur*
est et c . vt in . c . ad eius vero . v . dis .
Nam apud deum non est mora . c .
multiplex . alias incipit his aut*em* . de
peni . dis . i . Unde Ambro . Spiritus
scti gratia vestit molimia . Et Luc .
vij . iuxta p*ri*n . vbi dicit . adolescens
tibi dico surge et resedit qui mortu*us*
erat et c . Et Jo . x . alias . xi . iuxta fine*m*
dicit Lazare veni foras et statim p*ro*/
diit qui mortuus fuerat . Et Math .
ix . vbi dicit . Et salua facta est muli/
er ex illa hora . et . xv . vltra medium
vbi dicit fiat tibi sicut vis . et salua/
ta est filia eius ex illa hora de peni/
ten . dis . i . in . § . ex his itaq*ue* . alias e*st*
§ . deniq*ue* iuxta fi . vers . leprosus ve/
ro ibi quem postea tangendo mun/
dauit et c . et § . hoc id*em* iuxta p*ri*n . § .
sicut . hinc etia*m* . et Luce . v . iuxta p*ri*n .
vbi dicit et statim sanus factus est ho/
mo et c . et Math . xvij . iuxta p*ri*n . vbi
dicit . et curatus est puer ex illa ho/
ra . et . viij . c . iuxta p*ri*n . vbi dicit vo/
lo mundare . et statim munda*ta* est le/
pra eius . et Math . xx . i . fi . Ihesus te/
tigit oculos eoru*m* et confestim vide/
runt . et Math . x . in fi . Et confestim
vidit et c . et . vij . et statim aperte sunt
aures eius et c . Et intellige statim et
inc*on*tinenti hoc casu . i . non ex iter/
uallo . vt est textus in . l . iij . in . § . eu*m*
qui igitur . ff . de vi et vi arma . Sed
q*uod* non sit necessariu*m* q*uod* miraculum
fiat inc*on*tinenti adducit id*em* Ar/
chidiacono . in dicto . c . nec miru*m* illud

quod habet Regum. iij. libro. xvij.
c. 7 Exodi. x. 7. xiiij. 7. iij. Regū. iij.
7. v. c. 7 Marci. ix. Hoz solutioez di
cit colligi ex glo. posita supra preal
legato. viij. c. marci. que dicit que
vno vbo statim curare poterat pau
latim curat vt magnitudines huma
ne cecitatis ostendat que vix 7 qua
si per gradus ad lucē redeat 7 gra
tiam suam nobis indicat per quam
singula pfectōis incrementa adimat
Et ita remansit Archid. in. c. nec mi
rū. ¶ Uel aliter 7 forte non male
dici potest q̄ ideo xpi miracula sta
tim operabatur effectus. na; ea im
perando personaliter faciebat vo
lens se ostendere filiū dei. vnde si
in tpe 7 non incōtinenti sortita fuiss
sent effectū potuissent gentes q̄ du
bitabant immo non eredebāt q̄ es
s; filius dei: multo magis nō crede
re 7 dicere q̄ illud accidisset nō vir
tute ac eius mandato sed poti⁹ nu
tu 7 voluntate dei vel alio respectu
vtputa quia esset propheta vel vir
sanctus precibus cuius ipse de⁹ mo
tus esset vt ergo fides xpiana hr̄et
iniciū ab ipso tanq̄ dei filio 7 mul
tiplicaret non autē deficeret voluit
de se fortiora signa facere q̄ posset
7 per cōsequēs subita 7 instantanea
Lognoscebat enī mente hominū: 7
per consequēs quid erat necessariū
facit. c. nouit de iudi. cū si. hodie ve
ro siue in propria persona siue ali
cuius sancti ipse faciat miracula nō
est necessariū q̄ statim sortiatur ef
fectum. Nam cessat ratio que erat
tempore christi cum fides christia
na nūc nō incipiat: nec xpus sit cor
poraliter in mūdo sicut tūc erat ces
sante. ergo hodie illa rōe nō erunt
necessaria miracula subita. facit. c.
cum cessante de appella. l. adigere
s. quāuis de iurepatro. Et hec pro
cedunt in miraculis que fiunt con
tra naturam. Sed an vt illud quod
fieri potest naturaliter dicat mira
culū sit necesse q̄ incōtinenti fiat la
te supra dixi post principium terciū

dubij. ¶ An autē sit contra ratioz
miraculi si in liberatione alicui⁹ do
lor interueniat. Et videbatur dicen
dum q̄ sic. Nam cū miracula fiat
a deo vt supra dictū est credendū
est vt ea faciat magis libere ac ma
iori digna admiratōe ac perfectiōe
q̄ fieri possit. omnia enī ei⁹ opera
perfectissima sunt tanq̄ a pfectissi
mo opifice emanantia. Juxta illud
Opus denotat artifices. facit. l. in
ter artifices. ff. de solut. Tamē Ar
chid. in. d. c. nec mirum circa si. te
het contrariū. 7 allegat primo illō
Mathei. ix. c. ibi 7 exclamās 7 mul
tū discrepās cum exiit ab eo 7 fa
ctus ē sicut mortu⁹ ita vt multi cre
derent quia mortuus est. Secundo
adducit illud quod scriptū est in vi
ta beati Francisci vbi inter cetera
dicit. signo itaq; crucis sup eum fa
cto statim qui contractus iacuerat
surrexit sanus in dei laudibus prū
pens. ego inquit sum liberatus. In
sonuerūt autem ossa renū eius au
dientibus multis veluti cū manu li
gna sicca frangunt. Cōmunis tamē
natura miraculi est vt fiat sine do
lore illius in quo fit vt vidimus in
quāplurimis xpi miraculis de q̄bus
dictum est in pcedenti q̄sito. ab his
ergo que sepe accidunt 7 non que ra
ro arguendū est. l. nam ad ea. ff. d
legi. c. lras 7 ibi glo. de despon. in
pube. l. si maior. 7 ibi Bar. l. de le
git. here. ¶ Sed queri pōt quomō
probabit miraculū. Et est aduertē
dū fm eundem Archid. in. d. c. nec
mirū q̄ miraculū est factū supra
factates vel vires nature vel quo
ad factū vel quo ad modum. Quo
ad factum vt q̄ ad preces Gregorij
neocesariensis legitur quendā mō
tem retractum 7 dedisse locum ba
silice fabricande. 7 ad preces beati
Benedicti cuiusdam parietis lapis
translatus est de orto. 7 hec fm eū
habēt in historia scolastica sup euā
gelij. c. in sequenti quoq; dat 7c.
7 q̄ cecus factus est videns 7 mor

tus resuscitatus vt legitur Petri
resuscitasse Actū. ix. ante fi. 7 in. c.
teneamus. i. q. i. 7. iij. q. viij. c. petr?
7 etia3 christus. vt Luce. vii. 7. viij.
i. fi. 7 de penit. dis. i. in. §. ex his ita
q3. alias. §. deniq3 verū. in euange
lio cum fi. hoc eni est supra faculta
tes 7 vires nature. quia via nature
non est regressus de priuatōe in ha
bitus. ¶ Quo vero ad modus facti
est miraculū vt si quis est febrici
tans via nature per certas alterati
ones hic potest fieri sanus. c. fi. i. fi
ne de penit. dis. vii. xxiij. q. iij. c. ip
sa pietas in prin. c. quid faciet. 7. c.
nimius in prin. ea. dis. Sed si fiat in
instanti ad inuocationē dei seu p de
us meritis alicuius sancti inuocati.
erit hoc super vires nature quo ad
modus nature que operat successi
ue per alteratōs diuersas. vñ quo
mōcunq3 sit miraculū siue quo ad
factū siue quo ad modus facti dicit
Archid. illud directa probatōe pro
bari non posse. Nam directa proba
tio est p rerū principia. Et ita dicit
se intelligere illud negantis factū
p rerū naturā hoc est p rerū princi
pia nulla est probatio. vt. L. de pro
batio. l. actor. vi. q. v. c. actor in. c.
bone memorie magunti. verū. quā
uis de electio. sed nō ens nō habet
principia. quia fm philosophū in
fo metba. non entis non sunt spēs
nec differētie. 7 iō idē phīs in pri
mo phisicorū dixit q ex nihilo nihil
fit. ergo nō sunt principia. qā supio
ra ad spēs 7 ad differētiās eēt ac
tualiter in ipsis fm Porphyriū. licz
Bal. in. c. nōnulli de rescript. decla
ret illud p rerū naturā. i. p natura
lez sensus humanū. Lū3 ergo mira
culū ex subiecto in quo fit principia
non hēat conclusiō q directe pba
ri nō pōt. 7 ideo dicit Archid. q in
directe pōt probari. Nam cū mira
culū excedat vires nature vel quo
ad factū vel quo ad modus facti. 7
hoc constat esse factū s3 nō ex cau
sa naturali consecutiuē 7 indirecte

cōstat illud miraculum causatū esse
ex causa supnaturali. 7 p consequēs
directe nō posse probari fm Archi
dia. in loco pallegato. Ex cui3 ver
bis est notandū que dicat directa
vel indirecta probatio. Unde Bal
in. c. tercio loco de probat. in quar
ta col. dicit q probatio directa ē il
la que sine vllō medio attingit pro
prius fines. vt est probatio visus 7
aliorū sensuū pipientiū rez prout
est. Nam veritas non est aliud nisi
ide3 dici 7 esse. Sed indirecta pro
batio fit per ratōem argumētandi
ff. de acquir. pos. l. i. §. veteres. Et
fit p antecedens 7 cōsequēs. antece
dens est illud quod probat. conse
quēs id quod ē probatū. verbigrā
tia q in paruo vegetulo non sit nisi
vnus corpus puta titius. Et arguaz
sic i isto vegetulo est titius ergo nō
seius. nā pbat p loci arctitudinē
ff. cōmo. l. si vt certo. §. si duobus.
Item sedet hic titius ergo nō seius
ff. de acquir. pos. l. iij. §. ex contra
rio. Unde subdit Bal. q directa p
batio non cadit in negatiua. Nā so
la natura naturata potest probari.
sed negatiua non est natura natura
ta. quia per rerū naturā nullos ha
bet fines. Et si dicat video hic Pe
trus non esse sana locutō est. sed in
directa pbatō ac si dicerem video
locū vacuū ergo petrus nō est hic
L. vnde vi in. l. fi. 7. ff. de dolo. l. cū
quis. Nam hoc pceptū p discursum
intellectus licz ita fit cōnexus visui
q videat vnus 7 idem. vt not. Ly.
in. l. ij. L. de erro. aduoca. Et ibi idē
tenet Jaco. de butr. Quare conclu
dit Bald. in. d. c. tercio loco q illud
quod dicit in. c. quoniā contra fal
sam de probat. q negatiua p rerū
naturā est improbabilis debz intel
ligi idest per naturā naturataz hoc
est per sensus pipientē rez pro
ut est. 7 sic directe non pōt probari
Et ita intelligatur quod idem dixit
in. d. c. nōnulli. Alibi exponit p re
rū naturā idest per naturales cur

sum nature fm glo. in. §. condicio-
nes in versi. naturaz instit. de ver.
obli. Alibi exponit idest p cōsuetu-
dinez causarum. vt voluit glo. iij. in
c. i. vij. q. i. ¶ Nunqd vero ad hoc
vt quis pro scto canonizetur sit ne-
cessariū frequentiaz miraculorū pro-
bari et per eosdez testes. nec suffici-
at probare per duos testes vnū mi-
raculū esse factū ad inuocationez
ipsius sancti tali die. et aliud factū
esse eadem vel sequenti die et p ali-
os testes p inuocatōem eiusdez san-
cti. Et cōcludit Archidi. in. d. c. nec
mirum post Vincen. in. d. c. venera-
bili de censi. q. requirit frequentia
miraculorū probari p eosdez testes
Nec sufficit pbare vnū miraculū
esse factū per duos testes et aliud p
alios duos etc. Nam tales diuersa
probant nec cōcordant in idē nec
in eundē actū. vt instit. de duo. reis
in. §. i. et in. c. ex quada. de testi. Et
ad supradicta faciat illud Ecclesia-
stici. xliij. Laudemus viros glorio-
sos et parentes nostros in generati-
one sua multaz gloriā fecit deus et
magnificentia sua a seculo domina-
tes in potentibus suis homines ma-
gna virtute et prudentia sua p̄dicati
sunt etc. Unde dicit Jo. an. in. c. i. d.
reliq. et venera. sanct. q. p illud qd
dicit laudem? viros gloriosos ostē-
dit q. erant canonizati alias nō mā-
daret ecclesia q. laudaretur. Et per
id quod dicit parentes nros etc. ostē-
dit q. nullus est canonizandus nisi fi-
dem habeat. Soli enī parētes qui
erāt iudei et penes quos solos erat
fides canonizandi erāt. Et subiungit
allegans Inno. q. fides p ceteris v-
tutibus in miraculis opatur. Iuxta
illd Mathei. xvij. Si habueritis fi-
dē sicut granū sinapis et dixeris hu-
ic mōti trāsi hinc et trāsbibit. sola ta-
men fides sine caritate mortua est
per illud Pauli ad Corinth. iij. Si
tantaz fidez habēa vt montes trāsf-
feraz caritatez autē non habēa ni-
hil mihi prodest. de quo in. c. solet.

de conse. dis. iij. ¶ Item dum dicit
multaz gloriā fecit deus supple. cu-
eis. Apparet ergo secundū Jo. an.
non sufficere q. in vno vel semel tā-
tus fuerit gloriosus. sed requirit q.
in multis et multoties imo cōtinue
eius vita fuerit gloriosa. Item du-
z subiungit sua magnificentia dic. i.
magna potētia fm Inno. Et p hoc
ostendit q. excellentia vite et mira-
cula talia debēt esse que excedant
vires et potentias naturales. Et ex
his patet q. pueri baptizati et statim
mortui nō sunt canonizandi. quia cū
eis nō multā gloriā fecit dominus
sua magnificentia. Speciale tamē
est in innocētibus qui causa christi
mortui sunt fm do. Anto. in. d. c. i.
Et per p̄ns etiā spēale esset in bea-
to Simone tridentino si canoniza-
ret qui adhuc puerulus a p̄fidis in
deis in obprobriū christi ac xpiane
religiōis crudeliter interfectus est
In quo mirabilia vt a fidedignissi-
mis intellexi xpus ipse in dies ostē-
dit. et potissime q. incissis ei? capil-
lis qui adhuc miraculose supsunt p
spaciū vnius diei ea lōgitudine cre-
scūt qua erāt anteq. iciderent nec
non eius carnes oleū emittūt claris-
simū quod ipse vidi. ¶ Unū subiū-
git Jo. an. in. d. c. venerabili in. §.
figillatim q. non debēt duo vel plu-
res testes simul examinari. sed quili-
bet de per se alias non valeret te-
stimonium. et debet fieri examina-
tio de singulis circumstantiis. de
quibus in. c. causam de testibus. et
ita intelligatur quod dixit Barto.
in tractatu de teste in. §. qualitas si-
ne substantia. vbi dicit q. cū agit d.
aliquo canonizando et probanda ip-
sius scititate ei? vita et miracula sūt
pbāda etc. f. q. ffert et seq. Mar.
de lau. in deo suo tractatu p canōi-
zatōe scti bernardini. Est tñ aduer-
tendū q. l. testis nō deat in depone-
do reddere causam dicti sui nisi in-
terrogatus. q. non d. esse et bosus
fm glo. not. in. l. solam. l. d. testib.

sicut etiam non debet cito responde-
re alias videtur mendax. ut dicit gl.
elegans in. §. fi. v. q. v. Attamen Fran-
cis. areti. in. c. venerabili circa fi. d.
testi. refert Bal. in. d. l. solam in pe-
multi. col. in. versi. modo hic queritur
tenere quod testis deponens super mira-
culo debet reddere causas etiam non
interrogatus per. d. c. venerabili.
Sed dicit Francis. quod ille tex. potius
probat contrarium cum requirat ean-
dem diligentiam que solet et debet ad-
hiberi in alijs examinationibus te-
stium. unde non videtur velle indu-
cere aliquid speciale in hac causa
Dicit tamen se credere dictum Bal.
esse verum in se propter magnitudi-
nem preiudicii. sicut dicimus quan-
do testis deponit in causa heresis.
quia semper debet reddere causas et
non interrogatus. ut not. Archi. et
Jo. an. in. c. in fidei de hereti. in. vi.
Item quia sicut declarat glo. in se-
pe allegato. c. unico de reliq. et ve-
nera. sanc. eo. li. miraculorum per quod
debet scitis canonizari requirit plu-
res qualitates que non cadunt de fa-
cili in sensum ad discursum rationis ho-
minum. In veritate iudicio meo Bal.
in. d. l. solam non dicit illud ad quod
eum allegat Areti. sed potius con-
trarium. Dicit enim Bal. nunquam in tra-
scendentibus naturam ut in miraculis
credat testibus sine redditione cause
Dic quod non ut extra de testi. c. vene-
rabili. ergo debet intelligi sine red-
ditione cause precedente. scilicet interroga-
tione per. d. c. venerabili in fi. ibi ea
diligentia que solet et debet in rece-
ptionibus testimonium adhiberi. ridiculum
namque esset dicere quod tantus doctor il-
lum tex. in se clarum non intellexisset.
Debet ergo intelligi dictum Bal.
secundum tex. quem allegat per id quod
dicit Bar. in. l. non solus in. §. libe-
rationis verba. ff. de libe. lega. et Jo.
an. in. c. cum nuntius de testi. Quam
videtur dicendum quod ubi testis deponit
super miraculo non debeat redde-
re causam nisi fuerit interrogatus.

testis deponens in causa heresis debet reddere
causas et non interrogari.

nam quod mirascentibus non in miraculis
credat testis sine redditione cause.

dictum glo. debet intelligi secundum quod
allat.

Testis deponens de miraculo non
debet reddere causas nisi interrogatus.

per. d. c. venerabili. Non ob. quod
dicit Areti. de teste deponente in cau-
sa heresis. quia tunc agitur de gra-
uiori preiudicio propter periculum fi-
dei christiane propter quod specialis
inducta fuit dispositio. de qua in. d.
c. in fidei. que gravitas preiudicii ces-
sat in casu nostro Nam ponamus quod ali-
quis ad dicta falsorum testimonium esset ca-
nonizatus. et sic veneraret pro san-
cto cum non esset. Juxta illud Au-
gustini solitum sepe allegari. multo-
rum corpora venerantur in terris quo-
rum anime cruciatur in inferno pro-
pter hoc non preiudicaret eum vene-
rantibus cum credentes illum sanctum
essent excusati propter canonizatio-
nem. quia credulitas hec est proba-
bilis. Quis enim non peccat qui le-
gis auctoritate facit per. l. graccus
l. de adulter. et in regula nemo dam-
num. ff. de reg. iur. Sed illi veneran-
tur auctoritate canonizationis facte
a papa et sic a lege divina. ut in autem.
de consuli. in. §. fi. et ibi in glo. ver-
bo legem aiatam colla. iiii. ergo in
aliqua penam cadere non debet. Et
per consequens non est bonum argue-
re de testibus deponentibus in causa
heresis ad testes deponentes super
miraculo quicquid dixerit Aretinus.
Idem dico de testibus deponentibus
de fama ut etiam non interrogati de-
beant exprimere penes quos sit ip-
sa fama secundum Jo. an. in. c. cum oportet
at. et in. c. qualiter el. ii. de accusati.
Idem videtur voluisse Bart. in. l.
de minore in. §. tormenta de questi-
oni. ubi dicit quod omnis fama debet ha-
bere originem ab honestis personis.
et si testis nullam personam exprimit
non potest iudici constare an fama
ab honestis personis habuerit ori-
ginem. de quo per Jo. an. in. c. licet
de accusat. et do. anto. in. c. super hoc
in. vii. col. de renunciat. et glo. in. c.
cum dilectis in ver. apud bonos de
purga. cano. ¶ Unus not. verbum
dixit Bal. in. c. ii. in prima col. de co-
suetu. quod de miraculis nullum proprie

Q. s. n. no peccat
q. leg. aut. for

De testibus deponen-
tibus in causa heresis

de testibus deponen-
tibus in causa heresis

de testibus deponen-
tibus in causa heresis

de testibus deponen-
tibus in causa heresis

de testibus deponen-
tibus in causa heresis

de testibus deponen-
tibus in causa heresis

de qd testis
ad sensum est
referendum

De qd nō ē sensus
nō ē testis

nō deponit eo
pur ē miraculo
si pur pba mira
culum.

frs bñ frāsi

Qm̄ gel
Snt mmm
Sic qd

Agēs agit in
patente bñ dpo
suo

est testimonium nāz omne quod te
stis dicit ad sensum est referendum
maxime visus et auditus qui secun
dum euz sunt sensus principaliores
per illum tex. in versi. videntium et
audientium. De visu sunt due glo. not.
vna in. c. venisti. in ver. audisti de
secr. dist. iij. alia in. c. testes in ver.
viderint. iij. viij. Et de quo non est
sensus non est testimonium. qā testi
monium non transcendit sensus. l. q.
testamento. §. si. de testa. §. testimo
nium in casu nostro tanq̄ quid supna
turale transcendit sensus hominis na
turales. ergo non est proprie testi
monium. S; in hoc puto esse aduer
tendus. nam testis deponēs de mi
raculo non deponit de eo prout est
miraculum sed prout ex eo pbat̄ mi
raculum. verbigratia. fratres beati
Francisci volentes facere canoni
zare fratrem Joannem de capistrano
dicunt deus ad eius preces suscitaf
se mortuum. ad quod probandum pdu
cunt testes qui interrogati an illud
sit verum respondēt q̄ sic. interroga
ti de causa scientie dicūt quia vidi
mus eū mortuum in ecclesia et ab om
nibus mortuū reputabaf. tandē vi
dimus q̄ ad pces dicti fr̄is Joānis
genusleri deo porrectas talis mor
tuus resurrexit et vt prius loq̄baf et
ibat. Lerte dci testes interrogantur
sup facto applicabili ad eorum sen
sum. s. visus licet ex ipso facto resul
tet miraculum quod tanq̄ suprana
turale excedit dictum sensum natu
ralem et per psequens nō est ad eū
applicabile. Sicut in simili dicitur
q̄ agens agit in patiēte bñ disposi
to secundū phi. in. ij. de aia probaf
in. l. ij. ff. de sta. ho. et in. c. venerabi
lem vbi colligitur de elect. Voluit
Bal. allegas philosophū vbi supra
in. c. si. de vita et hone. cler. Et sic vi
detur q̄ de miraculis proprie fit te
stimonium. super quo tamen propter
Bal. auctoritatem cogitandus esse
relinquo. ¶ Sed dato q̄ vt dictum
est miracula probanda sint an suffi

deusu

ciat probare miracula in vita facta
¶ Boiti. in summa de reli. et ven. san.
dicit q̄ debet queri de miraculis et
in vita et post mortem factis. Idem
tenet Jo. an. in glo. in ver. sedis cir
ca si. in. d. c. vnico de reli. et venera.
sancto. li. vi. Et sic videt̄ q̄ non suf
ficeret probare miracula fuisse fac
ta solū i vita nā pōt stare q̄ deus fa
ciat miracula in persona alicuius in
vita ppter ei⁹ bonitatē et fidez vel
ex dono quodā speciali vt supra di
ctus fuit. et postea in morte ob defe
ctus forte fidei supuenientē ex dya
bolica suggestionē damnet. l. i. du
bio non fit p̄sumptio propter boni
tatez vite ante acte a cōtrario sen
su illius dicti not. Augusti. in sermo
ne de innocentibus. hac aniaduersi
one plectit̄ peccator qui cū in vita
oblitus est dei i morte obliuiscatur
et sui. Tamen quo ad canonizatōez
videtur esse necessariū q̄ probetur
miracula post mortem facta. ¶ Et
quo ad miracula facta post mortem
non tacebo vniū quod de beato Je
ronimo dixit Jo. an. in nouella i. d.
c. vnico quē ibi etiā referūt Pe. de
ancha. et Domi. de sancto Gemini.
Dicit enī Jo. an. se remittere ad qn
dā libellū vocatū Jeronimiana quē
edidit in laudem et memoriaz beati
Jeronimi q̄ ipse fuit p̄biter card
nalis et se reperisse quandā legēdā
dicentem q̄ habuit titulū sancte ne
stasie. Et q̄ iste gl̄iosus doctor vsq̄
ad ei⁹ tempora fuerat per italicos
paz honoratus quia apud eos vna
tantum sciebatur ecclesia et illa mi
raculose suo tēpore et sic post mor
tem beati Jeronimi fuit constructa
postea dicit duas alias ecclesias fu
isse sibi intimatas. et hanc negligēti
am dicit se emendasse pro posse vt
latius videri poterit in dicta Jhe
ronimiana. Et ex his colligit̄ post
mortem Jeronimi in verecundiam
et obprobrium italoꝝ deum tam
grande miraculū fuisse operatū vt
sine hominis opificio repertum fu
c i

dictum ag?

Sche Anastasie

hic hyeronimus rusticana
videtur nuptisse origine
ut de se lo

Rustici panis uti non debent
pullis sed cepe et caseo

pauperibus non sunt facienda
sumptuosa convivia

panis familie non est panis grossus

libellus
Libum

erit ecclesiam in italia beato Jero
nimo dedicatas constructam fuisse
quod fuit signum verax magne ipsi
us sanctitatis. Et licet ut dictus est
fuerit cardinalis ignobilem tamen
et rusticanas traxisse videtur origine
ut de se loquens ipse testatur in. c. glo
ria episcopi. xij. q. ij. Inquit eni. na
tus in paupere domo et in tugurio ru
sticano qui vix milio et cibario pae
rugiente ventrem saturare poterat
nunc simulat et mel fastidio. et dum di
cit milio facit pro eo quod dicit gl.
not. in. l. servis urbanis. ff. de lega.
iij. volens quod rustici pro cibo uti non
debent pullis sed cepe et caseo. nec
libellis idest panibus albis sed gros
sis. Idem tenuit glo. i. l. indices. Et
de epis. audi. Utiles enim et grossi ci
bi vilibus delicati vero nobilibus p
sonis sunt dandi. tex. est not. in. c. no
cogant. xli. dis. Unde dicit glo. in. c.
non satis in versis. quanto. lxxvi.
dis. quod pauperibus non sunt facienda
sumptuosa convivia adeo quod si fiant
sit peccatum saltem veniale. ut in. s.
crimis circa fi. xxv. dis. In his enim
attendit debet status et conditio p
sone. per id quod in simili voluit glo.
not. et est glo. ij. in. c. cum adeo de re
script. similis est glo. in. c. conquerere
te de cleri. non resid. facit alia in. c.
unico i. versis. absque penuria de sta.
regu. li. vi. Et dicit Jeronimus
cibario pane. glo. et Archid. ibi ex
ponit cibario. i. familie. cibus enim
a cibaris verbo greco quod idem est
quod ancilla descendit secundum Archid.
Sed contra hanc expositionem vide
tur facere lex illa servis urbanis in
versis. quod maxime ex libellis fami
lie. iuxta glo. que dicit libellis idest
panibus albis. et sic panis familie non
est panis grossus. ut sentit glo. illa
et Archid. Nam ut dicit glo. in. d. l. in
dices libellus est diminutivum libi.
descendit namque ab hoc verbo libum
libi vel liba libe quod idem est quod
panis albus subcinericius. Et alle
gat illam auctoritatem. puer fugiti

us noluit libum a sacerdote accipere
Nisi forte defendendo Archid. dicit
remus quod ideo libellus et sic panis fa
milie potest dici grossus. non quia
ex farina grossa et nigra sed quia gros
so modo coctus. scilicet sub cinere ut fa
ciunt viles et plebei qui subcinericius
sepe comedit panem. quem vulgares
crescentes appellant. et forte olim h
moi panem fruebat familia. domini vero frue
bantur delicatiori modo cocto puta in
in furno vel lapideo vel creto ut fit
etiam hodie. Item dum dicit Jero
nimus nunc simulam et mel fastidio
exponit Archid. i. panem albusissimum
qui fit ex flore farine. Et dum dicit
nunc exponit. i. ex quo sum factus
prelatus et sic ex verbis Archid. et
iam probatur quod Jeronimus fuit car
dinalis ut predictum. et licet se ignobi
lem Jeronimus attestetur tamen i
eius vita eum fuisse nobilem his ver
bis legitur. Beatus igitur Jeroni
mus genere nobili ortus patre ve
ro Eusebio nomine opido stridonis
quod a gothis euerfus dalmacie quod
dam panonieque confinium fuit etc.
In cuius quidem vita dicitur etiam
eum fuisse cardinalem. Potuit tam
Jeronimus se appellare ignobilem
ex quadam humilitate argumento e
ius quod dixit glo. ij. i. c. quam gravi
de crimi. fal. quod Gregorius aliquan
do loquebatur vni in plurali et aliquan
do de seipso loquebatur singulari
ter ex magna humilitate. Et hec suf
ficient pro hoc tertio dubio.

R De forma canonizandi
Estat quartum et ultimum
dubium examinandum vi
delicet que forma in cano
nizatione sit seruanda et se
quitur Jo. an. do. Anto. et ceteri scri
bentes in illo. c. i. de reli. et venera.
sanc. In antiquis reperio. xij. esse ad
hoc requisita seruato ordine infra
scripto. Debet enim expectari quod ali
que persone honeste et auterice de
nuntient factum romano pontifici
et supplicent pro canonizatione faci

enda et hoc non semel sed pluries et
instanter sicut notatur de cessione et
petitione palei ut in .c. quidam ce-
dendi de renunci. in .c. cum post peti-
tam de elect. Non enim consuevit sta-
tim moueri ad committendam talem
inquisitionem romanus pontifex: sed
potius expectare quod diu pulsetur et
famam accedere: et utrum miracu-
la crescant et continuentur antequam in-
quisitionem committat et bene. nam ut
in precedenti dubio dictum est mi-
racula aliquando fiunt per malos unde
est cauendum ne populus decipi-
atur ut in .c. si. in fi. de reli. et vene-
lanc. Et quia circa maiora maius pe-
riculus vertitur cautius est agendum
xlj. dist. quiescamus. lxi. dist. c. mira-
mur. i. q. i. §. ecce cum honoris et in
c. ubi periculus de elec. li. vi. Dicitur
tamen aliqui quod si fit elusio vix pos-
sunt continuari miracula ultra .xl.
dies. Pro primo requisito in eo
quod dicit non consuevit pontifex
statim moueri facit ratio quia nemi-
ni de facili est credendum. l. sicut et
ibi Bal. L. de fide instrumentorum
et glo. in .c. cupientes post princ. de
electio. in .vi. Et ideo glo. in .l. i. §. i.
ff. de eo per quem fac. erit dicit impu-
tandum illi qui est nimis credulus. in
exta illud. Qui cito credit leuis est cor-
de. Unde Quidius in libro episto-
larum epistola. xvi. loquens de puel-
lis que faciles sunt ad credendum sic
inquit. Credulitas damno semper so-
let esse puellis. Quare perclarus ora-
tor Joannes bochatius florentinus
de casibus virorum illustrium li. i. di-
xit. Repentina credulitas mater est
erroris et nouerca consilij. Immo
plus dicit glo. not. in .c. si quis pro-
pterea. l. dist. quod non est statim creden-
dum etiam bono viro. et ideo dicitur
in hoc requisito quod etiam si essent per-
sone honeste et autentice debent non
semel sed pluries et instanter denun-
ciare. Dicit tamen Bal. in .l. iudicia
L. de rei vendi. quod dictum notabilis
viri inducit iusta credulitate. Idem

tenet in .c. cum contingat in secunda
col. de rescript. et ibi in ultima col.
refert collect. dicere quod appellatus
debet credere discreto et notabili
viro dicenti eius aduersarium appel-
lasse. allegat. c. tanta. lxxvi. dist. et
Specu. in ti. de citatione. §. sequitur
videre. et glo. in verbo plena in cle-
men. causam de electio. facit per hoc
quod dicit glo. penult. circa finem in
l. titio fundus. ff. de condi. et demon.
Tamen Bal. in .d. c. cum contingat
in .ij. columna dicit quod licet boni et
discreti viri dictum inducat iustam
credulitatem non tamen quis tene-
tur ei credere per text. notabilem se-
cundum eum in .l. ij. ff. quod fal. tu-
to aucto. Item pro eo quod dicitur
quod romanus pontifex debet expec-
tare prius famam accedere antequam
inquisitionem committat facit. c. qua-
liter et quando el secundo de accus.
in versic. ne semel tantum sed sepe
quod clamor inuit et diffamatio ma-
nifestat et ibidem quasi denuntiante
fama vel deferente clamore etc. ubi
probatur quod non debet fieri inquisi-
tio nisi fama de eo qui inquiritur per-
cedente. Et ideo ibi not. dicit domi-
nus Ab. quod in inquisitione iudex non
tenet locum partis sed infamia est
loco accusatoris seu denuntiatoris
et sic iudex non est accusator quia non
fungitur duplici officio incompassi-
bili nam alius debet esse accusator
alius iudex. iij. q. iij. c. primo et se-
cundo et in .c. forus de verborum si-
gnificatione. Et hec fama debet per-
cedere a viris prouidis et honestis
ut in dicto. c. qualiter. Item dicitur
quod pluries et instanter debent
denuntiare hoc ideo est quia instan-
tia in pluribus multum operatur et
maxime in oratione ut in .c. in opor-
tuna de penit. dist. i. facit text. in .c.
ubi periculum in .§. si. in versic. et a-
pud eum deuotis orationibus insti-
tatur et ibi per Archidiaconum de
elect. li. vi. Item instantia opera-
tur in causa appellationis quo ad pe-
c. ij

appellari debet credere discreto
et notabili viro

In inquisitione iudex
non tenet locum partis
sed infamia est loco accusatoris

officio duplici incompassibile

In instantia multum operatur
et maxime in oratione.

Circa maiora
magis periculum
est.

Nemini de facili
est credendum.

Quidius

non est statim
credendum bono
viro.

dictus notus
iuris inducit iustam credulitatem.

Instantia q̄ ad petendos
ap̄los

Qui sint apostoli

Vicini p̄sumunt scire famam
inane

Multum inf̄ defectu honestat.

redos apostolos de quibus in l. vni
ca vbi Bar. ff. de libel. dimisso. et in
l. eos in. §. apostolos et ibi Bar. L.
de appel. et in. c. i. et i. c. ab eo cū ibi
not. de appel. li. vi. Et in clemen. ij.
eo. ti. et isti apostoli sunt littere dan
de ab eo a quo appellatus ē ad euz
qui de appellatione cogniturus est
d. l. vnica in prin. et iō tales lre dñr
ap̄li. q̄a sicut ap̄li grece latine dicitur
tur missi secunduz Alberi. de rosa.
in dictionario suo i verbo apostoli
allegantē quēdaz maximianū i ser/
mone apostolorum Petri et Pauli.
Ita ipse littere dicuntur dimissorie
dicta. l. vnica. et voluit Lardi. i dicta
clemen. ij. in secunda questione. Et
hec fuit ratio quare discipuli a xpo
electi fuerunt appellati apostoli.
quia ab eo missi ad predicanduz p
vniuersuz orbem. vt habetur Ma/
thei vltimo capitulo. et in. §. ecce.
xxxvi. dis. et per Archi. in. c. funda/
menta in verbo apostolos de elec.
in. vi. et Specu. de sum. trini. et fide
catholi. circa finem. Itē ad bapti/
zandum omnes gentes vt habetur
Joh. iij. c. et i. c. penul. de baptismo
et hoc procedit non soluz in duode/
cim apostolis de quibus per glo. i.
et ij. in. c. vnico de reliq. et venerat.
sancto. li. vi. et per Abb. in. c. fi. vbi
fit de eis mentio de feri. sed etiā in
lxxij. de qbus in. c. in nouo. xxi. dis.
et per glo. in. c. cuz ecclesia de elec.
Item instantia multuz operatur in
impetratione gratiarū. vt in. c. fin.
de rescript. li. vi. et in. c. ij. de cōces.
preben. eo. li. Hec tamen instantia
tanquā ambiciosa importunitas re/
probat in illis casibus. Datur enīz
ambitiosa et non ambiciosa impoz/
tunitas vt declarat glo. in dicto. c.
fi. in verbo importunitatē ad quaz
me remitto. vbi etiā per Domini. et
alios. Et facit ad predicta de instan/
ti petitione. tex. nota. iuncta glo. in
verbo deus in. c. nō mediocriter in
prin. de conse. dis. v. et tex. cuz glo.
eleganti in. c. prisca. centesima dis.

et in. c. cuz in iuuentute in verbo im/
portunitate de purgatio. canoni.

¶ Secundum requisitum est q̄ si
continuentur supplicationum instā/
tie et fama et miraculorū continua/
tio perdurare dicatur consuevit ro/
manus pontifex hoc proponere in/
ter fratres et aliquib⁹ episcopis pa/
trie illius qui dicitur sanctus vel cō/
uicinie vel alijs personis honestis
discretis et incorruptilibus cōmit/
tere vt inquirant de fama et deuoti/
one populi et de miraculis et alijs q̄
sunt eidem nuncianda in genere et
non in specie et quo ad famā et non
quo ad veritatem. et q̄ sibi scribant
que inuerint. et an eis videatur q̄
super veritate eorundem sit inqui/
sitio committēda. ¶ Quo ad hoc
secunduz requisitum in eo quod di/
cit consuevit romanus pōtifex hoc
proponere inter fratres facit ratio
de qua statim dicaz in tercio requi/
sito. ¶ Item pro eo quod dicit q̄
debet committere episcopis illius
patrie vel conuicinie facit. quia vi/
cinus presumitur scire facta vicini/
et eius conditionez secunduz Bar.
in. l. i. in quinta col. versicu. quero
quid in teste. ff. si certuz peta. facit
l. si vicini et ibi Lyn. et Bart. L. de
nupt. et per Specul. in titu. de com/
peten. iudi. adi. §. primo versic. sed
nunquid. glo. in. l. secunda. L. quan/
do fiscus vel priuatus. per Bart. in
l. mutus in fine principij. ff. de ac/
quiren. heredita. ¶ Item pro eo
quod dicit vel alijs personis hone/
stis discretis et incorruptilibus fa/
cit quia ius multum defert honesta/
ti et discretiōi. vt in. c. pastoralis. §.
preterea in fine ibi coram publicis
et honestis personis d̄ offi. ordina.
et in. c. nisi essent viri prouidi et ho/
nesti de prebend. Et sic noto q̄ ta/
les persone presumuntur incorru/
ptibiles. dummodo non essent ege/
ne. Nam hec qualitas licet essent
honeste inducit presumptaz corru/
ptibilitatem. tex. est not. in. l. iij. in

Ambasatores
sunt ad
remittam
apponē pe/
pcuratores
sunt ad
dedum p̄
pmitte
noe/

dimi nō sint
egene hon
p̄ dñr incor

prin. ff. de testi. **T**ertium requi-
situm est si tales rescribunt talia per
que videatur qd inquisitio veritatis
comitti debeat requirit iterum sum-
mus pontifex fratrum consilia et dis-
cussit utrum sit inquisitio committen-
da vel non. **P**ro eo quod dicit qd
iterum summus pontifex inquit et
filia fratrum facit ratio nam si eo-
rum consilium requiritur in canoni-
zatione ut supra dixi in secundo dubio
si ubi me remitto ergo in omni eo
fine quo non pervenitur ad ipsam
canonizationem intervenire debet
eorundem consilium argumento. c.
preterea de offi. deleg. l. ij. ff. de iu-
risdictio. omniū iudic. et l. oratio de
sponsa. cum simil. Et ideo dixit bal.
in l. i. l. si rector prouinti. qd si per-
missum est prioribus qd possint sta-
tuere super reddenda iustitia in ci-
uitate poterunt eligere potestatem
qui illas reddat et poterunt addere
penas. Item dicunt doctores et ma-
xime Abbas in c. ij. post glo. ibi se-
cunda de precari. qd ambasciator et
constitutus ad pacem ineundam potest
apponere penam ut pax seruetur.
Unde dixit Ange. in prealle. l. ij. qd
procurator constitutus ad venden-
dum promittere potest de evictione
facit quod voluit Bald. in l. ij. in
sa columna. l. quomodo et quando
in. qui idem tenuit quod in dicta l. i.
l. si recto. prouin. et similiter Bar. i.
l. ambasciator in. vij. columna in ver-
ficu. tertia regula. ff. de decr. ab oz.
sa. cum simili. **Q**uartum est re-
quisitum qd si inquisitio ei comitten-
da videtur iterum rescribit eisdem
vel alijs qd iterum veritatem requi-
rant. Primo de fama. Secundo de
vita. Tercio de miraculis exacte di-
ligenter fideliter et prudenter secun-
dum articulos et interrogatoria que
sub bulla sua transmittit de quo no-
tatur in dicto. c. venerabili de testi.
et quod inuenerunt remittat suis si-
gillis inclusum. Circa illud quod di-
cit de fama vita et miraculis et. Sa-

cit qd supra dixi in primo requisito:
quia miracula aliquando fiunt per
malos. Item pro eo quod dicit sub
sigillis et. facit nam sigillum reddit
scripturam autenticam text. et glo. i.
c. peruenit de fideiussor. Item facit
eam indubitatam secundum Bald.
in l. i. in bonafidei. l. de iure iuran.
Item per sigillum probatur contra-
ctus partium ubi non est notarius
secundum Baldum in titu. de pace
constantie in prima colli. **I**tem
probatur delegatio secundum An-
ge. in l. consentaneum. l. quomo-
do et quando iudex quod dicit esse
notandum pro nuncio qd sibi creda-
tur si portat sigillum. **Q**uamuis
quo ad illud quod dicit de delegatio-
ne Bald. in dicto titulo de pace constan-
tie. teneat contrarium. Sigillus ve-
ro domini generale non excusat cu-
stodes rocharum ut nota. declarat
Bal. in c. significauit de appella. di-
cens qd illi qui habent rochas in cu-
stodia debent recipere signa eis de-
putata et si crederent litteris gene-
ralibus domini non excusarentur i-
mo punirentur de sigillo cuius ma-
teria non est principalis materia no-
stra remitto me ad glo. in c. cure.
xi. q. iij. et in c. post cessionem et ibi
doctores de proba. Specul. et Jo.
an. in additionibus in titu. de instr.
edi. in §. breuiter glo. et Imol. in l. i.
ij. §. si dubitetur. ff. quemadmodum
testamenta aperiuntur et in l. ita si
pulsus in §. grifogonus. ff. de ver-
borum obligat. et late per Baldum
in c. ij. de fide instru. cum si. **Q**ui-
tum requisitum est qd remissa in-
quisitione committatur examinatio in
curia aliquibus capellanis vel alijs
personis autenticis et discretis que
etiam forment rubricas. Ad illud
quod dicit vel alijs personis auten-
ticis et discretis facit quod dixi de
personis honestis et discretis supra
in secundo requisito. Item facit qd
dicitur de examinatione testium que
fieri debet per iudicem qui est ante
c. iij

Miracula aliquando fiunt
per malos.

Sigillum reddit scripturam
autenticam.

creditur nuncio si portat sigillum

non de sigillo.

de examinatione testium

Ambasciator
constitutus ad pacem
ineundam potest
apponere penam.
procurator
constitutus ad uen-
dendum potest
promittere de eui-
ctione.

ticus et discretus. l. nullum et ibi doctores. l. de testi. Barto. in l. curat eo. titu. iuncta. l. continuus. §. cum ita de verbo. oblig. et in l. vir bonus ff. iudi. solui. et in l. quod si effesi. ff. de eo quod cer. loco. facit quod habet in. c. in presentia de renuci.

¶ Sextus requisitus est quod rubrice sic facte examinentur exacta diligentia per dominum papam et eius fratres et requiratur papa consilia eorum et an si licet videantur probata talia propter que sit canonizatio non immerito facienda. Pro eo quod dicitur de consilio cardinalium facit quod dicitur supra in tercio requisito. ¶ Septimum requisitum quod si videtur pape quod sit facienda hoc secrete diffinit inter fratres. Ex quo infero quod illud dicitur secretum quod est quod pluribus notum ut est in certis cardinalium qui hodie sunt numero. xxv. et alias tempore meo fuerunt. xxxv. Immo possent esse ducenti et xxxvi. sicut fuerunt tempore Pontiani pape. ut habetur in cronica secundum quod referunt doctores in de. ne romani. de electio. et in. c. ubi periculum eo. titu. li. vi. Tamen secundum Albericum de rosa. in rubricis. de statu hominis. esset decens quod essent. lxx. ut iudicarent omnes nationes et linguas que totide sunt. licet de facto non servetur. quia numerus cardinalium est in arbitrio pape. ut refert et sequitur Marti. de lau. in tractatu cardinalium in secunda conclusione. Sed contra hoc facit. nam validum est argumentum ab etimologia vocabuli. l. ij. in. §. appellata et ibi Salyc. ff. si cert. petat. et in l. i. i. prin. et ibi per modernos. ff. de acquiren. possessione Et ideo dicit Abb. in probemio decretalium in. iiii. columna quod etimologia dat proprium intellectum verbis per. c. for. de verbo. significat. cum alijs ibi per eum adductis facit quod dicit Archidiacon. in. c. placuit in prin. xvi. q. i. Sed secretum per etimologiam dicitur quia

si segregate id est sepe ab alijs actum ergo quod fit coram pluribus non potest dici secretum. Respondetur potest fatendo argumentum quod respectu dici potest aliquid esse secretum puta respectu vulgi. nam secretum est quod vulgus ignorat. l. i. §. summa. ff. de his qui deie. vel effude. voluit Bal. in ti. de pace constit. in. §. sin autem facit lex si quis in gravi in. §. aperire in versicu. palam vel publice vel secreto. ff. ad silentian. Sicut in simili dicitur quod viginti milia dicitur pauci respectu aliorum secundum glo. notabi. in. c. disciplina. xlv. distinctione facit glo. in. c. vidua. xxxiii. distinctione et glo. in. c. cum causam in verbo effrenata de testi. et in. c. latrores in verbo multitudinem in fi. de cleric. exco. min. Diffinitio ergo de canonizando alium quem pro sancto facta solum inter papam et cardinales dicitur secreta respectu omnium aliorum ea ignorantium. Et ideo dominicus de sancto gemini. in. c. fi. §. i. de heretic. i. vi. dicit per illum text. quod illud dicitur fieri secrete quod fit coram pluribus in secreto et allegat etiam. §. econtra iuncta glo. in verbo secreta de peniten. distinctione. i. que dicit quod illa que fiunt in presentia quamque hominum dicuntur secreta nam debet intelligi scilicet respectu per supradicta. ¶ Octavum requisitus quod coadunatis episcopis qui sunt presentes in curia narret publice in consistorio ea que acta sunt et probata secreta diffinitione iam facta superpressa et requiratur consilium prelatorum. Pro hoc et pro precedenti requisito facit quod dicitur de electione scilicet quod de substantia siue forma electionis prelati est ut primo fiat in secreto demum publicetur. ut in. c. quia propter et ibi glo. in verbo maior. Et sequitur dominus Abbas et cor. doct. de electio. Item dum dicit quod coadunatis episcopis addo glo. not. i. c. anastasius quod

Secretum

Ret. m. c. p. card.

n. s. c. i. n. b. p. a. p. e.

Validum e. a. m. ab. e. h. i. u. o. c. a. b. l. i.

Secretum

est. c. fina. xviii. dis. que dicit q pa
 pa tenetur requirere consiliu ep
 scoporum vbi de fide agitur. z tunc
 synodus est maior papa quod e no
 ta dignum ad limitationez. c. signi
 ficasti de electi. vbi probatur q co
 ciliu generale non est supra papā.
 Nam fallit in concernētibz fidez
 secunduz do. Abba. ibi in septio no
 tabili allegatē glo. in .d. c. anasta
 stasius. ¶ Nouu requisituz quod
 assignatur certa dies vt omnes co
 ueniant ad certaz ecclesiam in qua
 accenditur cerei multi z sternit ta
 petis ecclesia z paratur z illuc con
 ueniūt papa fratres z totus clerus
 z facit sermones summus pontifex
 processum recitans z probata indu
 cens populuz ad oranduz q de? nō
 pmittat eos errare in hoc negocio
 In eo quod dicit de recitatōe pro
 cessus adduci potest quod dicitur d
 publicatione testiu que est de ordi
 ne iudiciario. vt in .c. quoniā cōtra
 falsam de probat. z in .l. prolata. L.
 de senten. que publicatio similr fit
 recitando dicta ipsoru testiu. facit
 glo. in .l. publicati. L. de testa. ¶ Ite
 dum dicit inducens populuz ad ora
 nduz facit illud quod cantat ecclesia
 in illa oratione multiplicatis inter
 cessoribus largiatis zc. Preces eni
 sunt loco precij. Nihil enim est ca
 rius quam quod precibus impetra
 tur secunduz glo. in .c. quez penitet
 in verbo latore. de peniten. dis. iij.
 z fuit dictum Senece originaliter.
 facit glo. not. i. c. tuā de eta. z qli.
 z in .c. moyses. viij. q. i. Item in eo
 qd dicit non pmittit eos errare no
 to ex istis verbis Jo. an. q ecclesia
 particularis in canōizatione sancti
 errare potest. de quo latius dixi su
 pra i tercio dubio ad qd me imitto
 ¶ Decimum requisituz q flexis ge
 nibus fiat deuota oratio z cantetur
 veni sancte spiritus vel alius ymnus
 siue antiphona conueniens. pro eo
 quod dicit flexis genibus fit oratio

facit quod dicitur in .c. vbi pericu
 lum. §. ceterum alias in .§. z nos d
 elec. in vi. vbi dicitur q in electio
 ne pape instatur apud deum deuot
 tis orationibus vt bona z animab?
 salutifera per ipsos cardinales fiat
 electio. z est instandum oratione a
 pud deum flexis genibus non autē
 recto corpor p illud quod cantat ec
 clesia in celebratione orando dum
 dicit oremus. ¶ Slectamus genua le
 uate zc. Faciunt arguendo a spetia
 li tex. in .§. non autem in versic. sci
 re debet. lxxvi. distictione z. c. quo
 niam autem de consecra. distictione
 iij. in quibus dicitur q flexis geni
 bus non est orandum in illis. l. die
 bus qui sunt a pasca resurrectionis
 vsqz ad pasca pentecostes z de ra
 tione in dicto versic. scire si ergo est
 spetiale in illo casu in contrarium e
 rit ius cōmune in alijs. l. ius singu
 lare. ff. de legi. l. i. in fi. ff. ad muni
 cipa. cum simili. Item dum dicit de
 ymno veni sancte spiritus zc. facit
 id quod similiter quotidie cātat ec
 clesia i celebratōe officij hore ma
 tutinalis: spiritus sancti gratia illu
 minet sensus z corda nostra zc. Et
 tex. in .c. cum inter vniuersas circa
 fi. ibi inuocata spiritus sancti gratia
 de elec. z idem dicit Abb. in .c. tras
 missam in .iiij. colum. de electi. q in
 electione episcopi fienda debet cā
 tari missa spiritus sancti zc. ¶ Un
 decimum requisitum q surgat pa
 pa ab oratione z diffiniat illum de
 quo agitur sanctum esse z sancto
 rum cathalogo conscribendum et
 festum suum tali die colendum. pro
 eo quod dicit ascribendum. catha
 logo zc. Facit glo. notabi. in .l. eos
 L. de offic. magistr. milit. que dicit
 quod qui non sunt scripti in matri
 cula sunt tanquam priuati. Et ideo
 Angel. post glo. in autentic. de mā
 dat. princip. in .§. si quidem dicit
 qd solum militibus scriptis in ma
 tricola danda sunt priuilegia milita

*Est instandum qd ap deū
 flexis genibus.*

*Arguendo a spetiali q
 nō ē orandum flexis ge*

*ubi de fide
 as pp re
 requirere q*

*publicano
 testium ē d
 ordine iudi
 cario.*

*preces sur
 loco precij
 Nihil ē tam
 carius q qd p
 ab iperant*

*Qui nō sur scpn sur
 tanq priuati*

Mercator nō sctus in ma-
trícula nō gaudet pūle mēcā

Vbi ē dubiū talis decretalis
recurrēdū ē ad mēcā rēgū.

Quatuor sancti fuerunt in uentre
matris sancti f. r. m.

Quē ē inter moniales
presumit ēē monialis

Secundus ēē canonicus

In fine m. q. op. i. h. u. d. n. d. e.
ds

Statutum regū in nūlo statutoz
presumit ēē statutum

Vbi ē nōuū nō pōt pendi
ignorantia

Sancti eode q. mōnū sūt
nō aut nati sūt celebrādy.

for dar ēē rei

ria. Unde dicit Bald. in l. diximus
in fi. de excusatio. tuto. quod mer-
cator non descriptus in matricula
non gaudet privilegio mercatorum
facit. c. si romanorum. xviii. dis. vbi
probat q. qui non reperitur de-
scriptus inter alios de universitate
non presumitur esse de universita-
te. Et ideo glo. not. xviii. dis. in su-
ma dicit q. si est dubiū an aliqua sit
decretalis recurrēdū est ad regi-
strum. c. ut veterum. ix. dis. Presumi-
tur tamen esse decretalis si reperit
inter alias decretales instar illius
que inuenitur inter moniales. quia
presumitur esse monialis secundum
dictam glo. facit. c. habeo librum. 2.
c. yfido. xvi. distinc. vbi dicit ho-
stien. seruādos esse canones qui fu-
erunt positi inter alios canones. fa-
cit quod dicit hostien. in c. pasto-
ralis de fide instrume. text. 2. Bar.
in l. i. l. de exact. tributo. libro. x.
2. quod habetur in l. fi. 2. ibi Bald.
l. de rebus credit. 2. facit. l. ij. 2. ibi
Bar. 2. Bal. l. de erro. aduoca. 2. l.
cum de lege. ff. de probatio. Unde
non immerito dixit do. Anto. in c. i.
de successi. ab intesta. q. statutum re-
pertum in numero statutorum pre-
sumitur esse statutum. secus si esset ex-
trauagans. Hec tamen limito nisi
esset notorium vel esset facta mencio
in iudicio. quia tunc dicitur notorium
2. per consequens non potest prete-
di ignorantia. Ita singulariter dicit
do. Anto. 2. Imola in probemio de
cret. §. sane. 2. in dicto. c. pastoralis
2. Ab. in c. i. de re iudi. 2. sentit bal.
in l. leges sacratissime. l. de legib.
in versi. secundo quero an liceat ig-
norare constitutiones. 2. voluit ve-
ridicus doctor dominus meus in le-
gibus Alexan. de imol. in l. cu. pro
latis de re iudica. Itē in eo quod
dicit festus suū tali die celebrari 2c
dico illum diem esse celebrandum
quo mortui sunt non autē die quo
nati sunt. quia die quo moriuntur na-
scuntur ad gloriam. glo. est singula

ris in l. cum quidam. ff. de annu. le-
gat. secundum Lodouicum singulari
xxiii. Ego addo alia in c. non li-
cet. xxiii. q. iiii. 2. alia i. §. finali in
verbo natalibus. insti. de ingenu.
De quo per dominum Abba. in c. li-
cet in secundo notabili d. feriis. Fal-
lit in beato Joanne baptista 2. bea-
ta virgine quorum natiuitates cele-
brantur cū fuerint sanctificati in ve-
tre matris. Fuerunt enim quatuor
sanctificati in ventre matris scilicet
Job Jeremias beata virgo 2. Jo-
annes baptista secundum Petrum de
monte episcopus brixensem in di-
ctionario suo in verbo sanctitas in
§. quatuor allegat. c. nisi super glo.
iij. de renunciatio. ¶ Duodecimū 2
ultimū requisitū q. cātetur Le deū
laudam? 2. celebrat papa missas so-
lemniter in honores eiusdem sancti
Pro eo quod dicit cātetur Le deū
laudam? 2c. facit q. ecclesia quoti-
dianē in officio in fine hore matutine
cantat illud canticum. Idem fit per
acta episcopi electione fm Specu.
in titu. de electio. in §. i. veri. con-
sequēter. in fine enī cuiuslibet ope-
ris laudandus est deus 2. gratie sūt
ei agende sicut facit ecclesia tam in
fine celebratōis missę q. in fine ho-
rarum canonicarum dum dicitur deo
gratias. facit. c. de ymnis de conse-
dis. p. r. a. 2. ibi glo. vult q. clerici p.
assumptionē cibi debēt agere gra-
tias deo. facit. c. fi. xliij. dis. 2. quod
dicit gl. i. §. ex eo. xv. q. i. Dicit tū
Job. and. in d. c. i. de reliq. 2. vene-
sancto. q. hic ordo hacten? nō sem-
per vsque ad vnguez est seruatus.
maxime quādo agebatur de marti-
rizatis pro fide. naz illi cōsueuerūt
facilius 2. leuius expediri. 2. ita di-
cit tenere hosti. Et sic videtur per
hec verba Jo. an. q. papa possit in
canonizatōe sancti omittēre predi-
ctam formam. ¶ S. an hoc sit ve-
rum videtur ante omnia dicendū q.
non. nam forma dat esse rei secun-
dum phūz in. vij. 2. viij. metaphisice

Ab.
Aue.

ubi id qd
peccat ip
no ocul no
ner ciuili
obliga.

z glo. in. c. si motum de consecra. di
stinc. i. que dicit q forma e esse rei.
facit not. rex. apud legistas in. l. iuli
anus in. §. quantum. ff. ad exhib. et
in. l. i. §. cum qui. ff. de consti. pecu.
z in. c. in ciuitate z ibi glo. in verbo
ex forma de vsur. Et hec procedunt
in forma substantiali per id quod di
cit Bal. in. l. vniuersa in prin. ij. col.
L. de preci. imperat. offer. vbi dicit
q quandoq forma requiritur ad ef
se rei quandoq ad confirmationes
rei in esse producte quandoq ad ef
fectum seu vtilitatem consequenda
primo casu si obmittitur forma non
valet ipso iure ratio quia talis for
ma dicitur substantialis allegat. ff.
de verb. oblig. l. qui rome in. §. fla
uius. secundo z tertio casu valet ip
so iure quia talis forma dicitur acci
dentalis cuius defectus ipso iure no
viciat z allegat Aristot. z Aueroim
dicentes q forma substantialis ad
uenit rei existenti in potetia forma
accidentalis aduenit rei existenti in
actu sed non est dubium q postqua
res est in actu difficilius rescinditur
q a principio impediretur ergo zc.
Et in hac forma substantiali verifi
cabitur quod dixit Bal. in. l. ordo i
ij. col. de exequ. rei iudi. c. q ad vn
quem forma seruari debet. Itē qd
dixit dominus Anto. in. c. p pisanis
i. ij. col. de resti. spo. q obmissio for
me i qualibet minima parte viciat
processum. Item etiam verificabi
tur quod dixit Bar. in. l. i. ff. de con
di. inde. q vbi id quod agis peccat
in forma no oritur naturalis nec ci
uilis obligatio. Item quod in simi
li dixit glo. not. de ommissione ordi
nis iudiciorum vt si est ordo substā
tialis vicietur actus. ij. q. i. in sum
ma. Luz igitur forma de qua hic fit
substantialis vt patet per ea que su
perius dicta sunt debebit ad vnguē
seruari. Sed contrariū dico esse ve
rius scilicet q papa no tenetur ser
uare dictam formam adeo q si eaz
no seruet valebit canonizatio. Pri

mo per auctoritates Jo. an. de quo
supra qui vt verbis vtar Ludo. re.
in sing. suis. cccclxxvi. fuit doctor
valentissimus mundi: z verifice sci
entie iuris canonici patres eum ap
pellauit Bal. in prelud. feudo. in se
cunda columna. ¶ Secundo nam
hec forma est fundata in iure positi
uo canonico vt supra ostendi s; pa
pa potest tollere ius posituum se
cundum Inno. in. c. cu3 ad monaste
rium de sta. regul. glo. z ibi omnes
doctores z maxime dominus Anto
nius z Abb. in. c. proposuit de con
ces. preben. z Abb. i. c. de multa de
prebend. Et ratio est quia eius est
tollere cuius est condere. l. iij. ff. de
re iudica. l. eius est nolle. ff. de reg.
iur. facit. c. inferior. xxi distinctione
z. c. i. xix. qone secunda z. c. omnis
vtriusq; serus de peniten. z remis.
Unde dixit Philosophus in primo
de generatione z corrup. q ea que
sunt principia generandi sunt prin
cipia corrumpendi. l. nihil tam na
turale. ff. de regulis iur. l. sticus. §.
naturalis. ff. de solu. z in. c. i. de re
gul. iur. sed ius posituum canonum
est compilatum a papa ergo per e
um tolli poterit z per consequens
dicta forma in eo fundata argumē
to. c. accessorium de reg. iur. in. vi.
z. l. cum principalis. ff. eodem titu.
Item papa z maxime in spirituali
bus potest adequare quadrata ro
tundis secundum Hostiensem in. c.
cum venissent. de iudic. facit. c. cum
cta per mundum el grande z el pic
colo. ix. q. iij. z quod dixi supra i se
cundo dubio circa principium. Et
ex hoc sequitur q vbi lex vel cano
dant certam formam substantiales
in actu fiendo no tenetur conditor
legis vel canonis in tali actu si non
vult eam seruare. facit in argumen
tum. l. digna vox. Et quod ibi notat
scribentes. L. de legibus. z. l. prin
ceps. ff. eo. ti. qd erit secus in infe
riorib; p supi; allegata. Non debe
ret tñ papa obmittere talē formaz

papa potest tollere ius positum.

eius est tollere q e condere

philosophus

*Eaque sunt principia generandi
sunt principia corrumpendi.*

*papa potest adequare quadrata
rotundis*

*Ab.
Anoz.*

*ubi id quod agis
peccat i for
no oritur natio
nec ciuilis
obligatio.*

Abb.

No e obediendum pape ubi
ordinu esset scandalum

car.

vbi propter hoc ecclesia scandaliza-
retur per id quod not. dicit dominus
Abbas in. c. cū teneamur de pben.
q non est obediendus pape vbi ori-
turus esset scandalus etiam si papa
precise hoc mandaret non obstate
aliq scādalo: et ita ampliabit quod
not. dicit do. Lardi. in. c. si quādo d
rescript. vbi voluit non esse obediē-
dus pape vbi imineret scandalus li-
cet mandatū non esset iniquū. et ita
dicit se consuluisse cum Urbanus se-
xtus priuasset Carolus regē regno
Iherusalem: et misisset lras epō Flo-
rentino vt in ciuitate Florentie pu-
blicaret processus et apposit penā
ipsi episcopo nō publicanti et popu-
lo Florentino non recipiēti. Nam
littere si fuissent publicate ortus fu-
isset magnū scandalus in illo popu-
lo. Unde ipse cardinalis consuluit
differri debere publicationē donec
cōsuleretur papa circa hoc. ymmo
dico q differri debuisset non obsta-
te aliquo scādalo. per id quod di-
cit Abb. in. d. c. cum teneamur. Un-
ad propositus dicit glo. not. in. c. si
papa. xl. dis. q licet papa possit ac-
cusari solus de heresi tamē poterit
de alijs criminibus accusari si eius
exemplo ecclesia scandalizaretur.
Item glo. in. c. p. principalem. ix. q.
iiij. dicit q papa non posset priuare
oēs epōs quia turbaret vniuersalis
status ecclesie. et sic oriret scandalū
facit. c. nihil cū scādalo de pscip.
Item quod dicit Lodo. roma. sing.
ccccxxix. q illa regula ei? ē velle
et non hz locus quado venit in pre-
iudicius ecclesie. et allegat quod di-
cit Jo. an. in addit. specu. in ti. de in-
stru. edī. §. nunc vero aliqua in fine
et Bar. i. l. priuilegia. L. d. sacrosan.
eccle. Ita dicam? in casu nro quia
satis esset p iudicius ecclesie si scan-
dalizaret propter omissiones dicte
forme. Et vltra pallegeta in mate-
ria forme vidēdus esset Jo. de lig.
in. c. cum dilecta super glo. iij. de re-
scrip. et Bal. in. l. omēs populi i pe-

papa nō poss priuare oēs epōs

R eius e uelle nō hz locum qm
uenit i p iudiciū eccle.

nul. col. de iusti. et iure. Lardi. in. cle-
mē. priā in. vij. q. de iurepatro. In-
no. in. c. ij. de consue. Archidia. in. c.
quorundā. xxij. dis. Bal. in. l. si alte-
rius. L. si min. se maio. dire. Idē in
l. si. L. si manci. ita alie. fue. vt ma-
numit. Bar. in. l. cum quid. ff. si cer.
pet. Do. Anto. in. c. cōsultationibus
de iurepatro. Idem in. c. si. in pen-
col. de restitu. spo. Bal. in. l. nō om-
nis. ff. si cer. pet. et in addit. specu.
in tit. de recusa. vers. sed quid si sta-
tuti. Bar. in. l. illud. §. sed si ita. ff.
quod cuiusq vniuers. no. Bal. in. l.
si creditor. L. de fideius. cum alijs si.
recēseri que laboriosus poti? esset
q? vtile vel necessariū. Et quoniam
pater reuerende si bene recolo me
interrogasti q primus fuit sancto-
rus secundus hanc formā canoniza-
tus asserēs te intellexisse fuisse ber-
nardus quod equidem tunc me ig-
norasse respondi. Postmodū vero
tue paternitatis intuitu curiose id
queritans reperi in loco nō vulga-
ri primū fuisse quendā apotionem
heremitā natōne grecū ac pro fide
xpi martirizati per Nicolaum pri-
mū hac forma canōizati qui apol-
lio tempore xpi in quadā silua pa-
storibus p̄dicans xpm ipsius verū es-
se messias a iudeis clauis ligneis i
domio passus est martirium. et hoc
ipsi Nicolao scire optanti quis pri-
mo martirizatus fuerit diuino spi-
ritu reuelatus est. Quod vero dici-
tur de beato Stephano pthomar-
tīre intelligi debet post mortē xpi.
et hoc proculdubio nouū q plurimis
videbitur. nec miretur aliquis si au-
ctoris nomē tacui. hoc enim reperi
in libro quodam antiquissimo ac si-
ne titulo cui fidem prestiti cum ibi
q plurima alia romanoz ac sumo-
ruz pontificuz gesta que vera repu-
tantur repperim. non tamē credo
q in dicta canōizatione hec forma
ad vngue seruata fuerit et maxime
quo ad dci scī pbatōz. s; in hoc ip-
se Nicola? steterit diuine reuelatōi

gaudent b
moder m

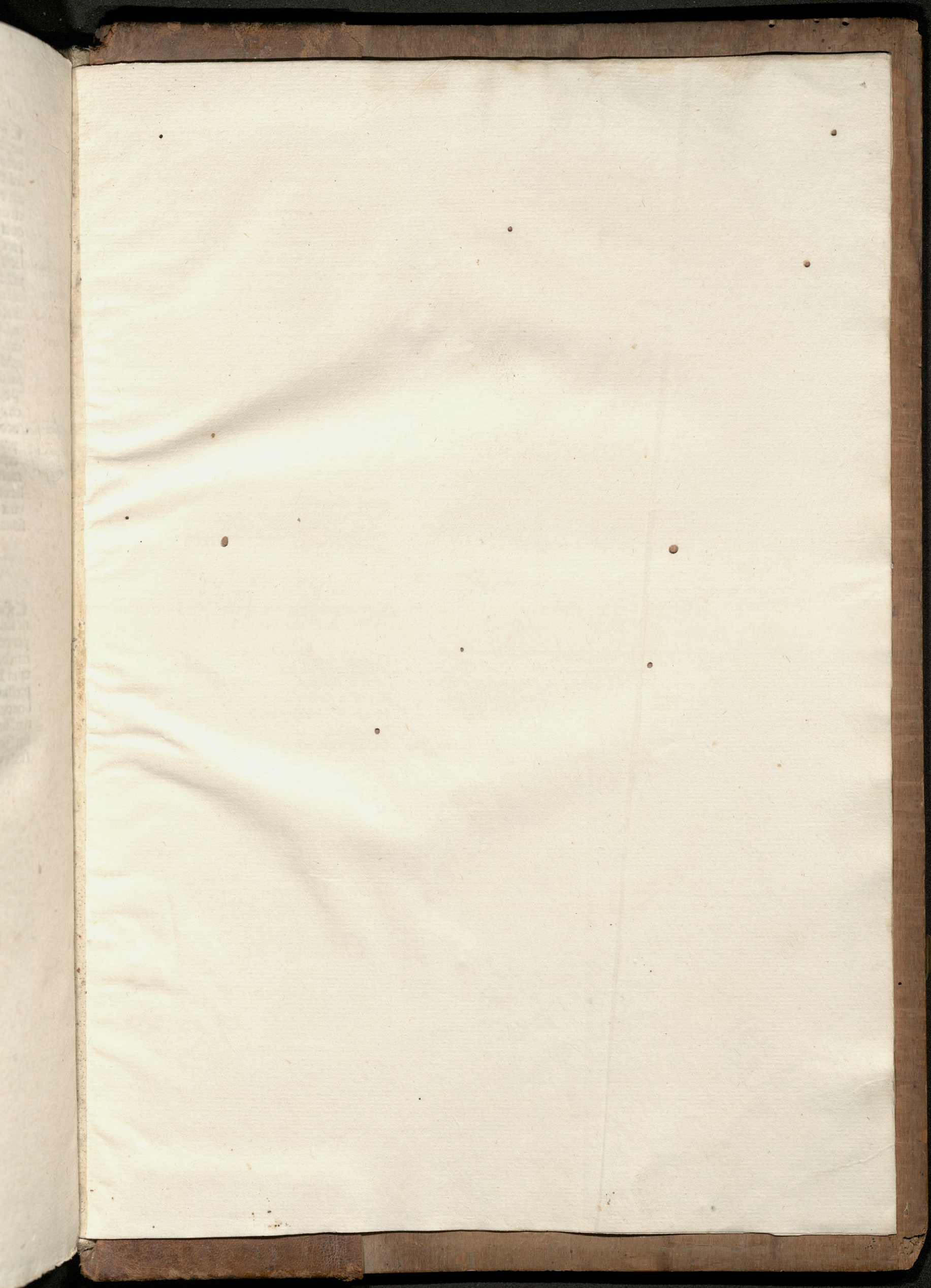
Xobosino
fufionem

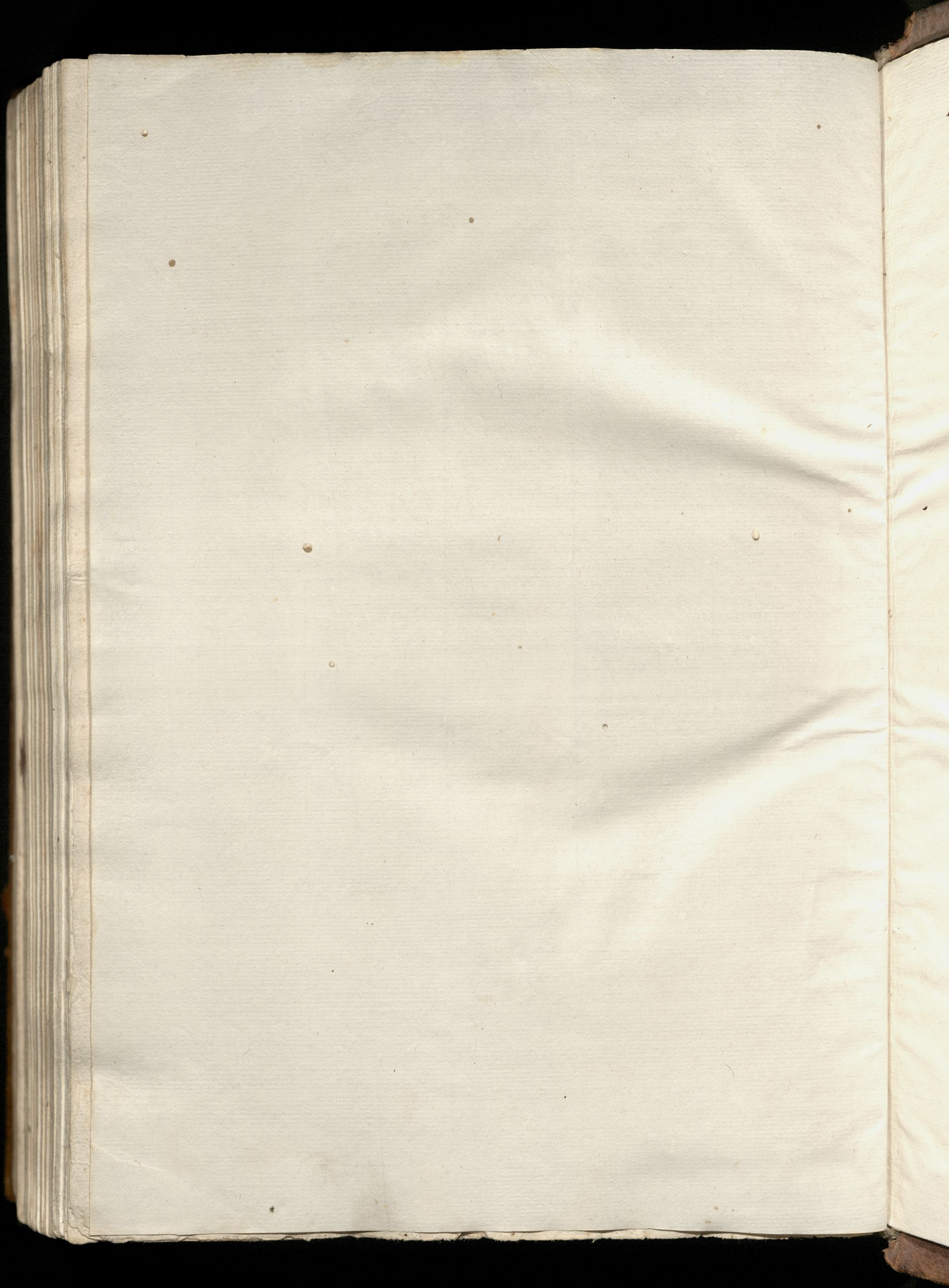
caque p
p pmaoza
dnt fieri

qms p
fmr scōp
canoniam

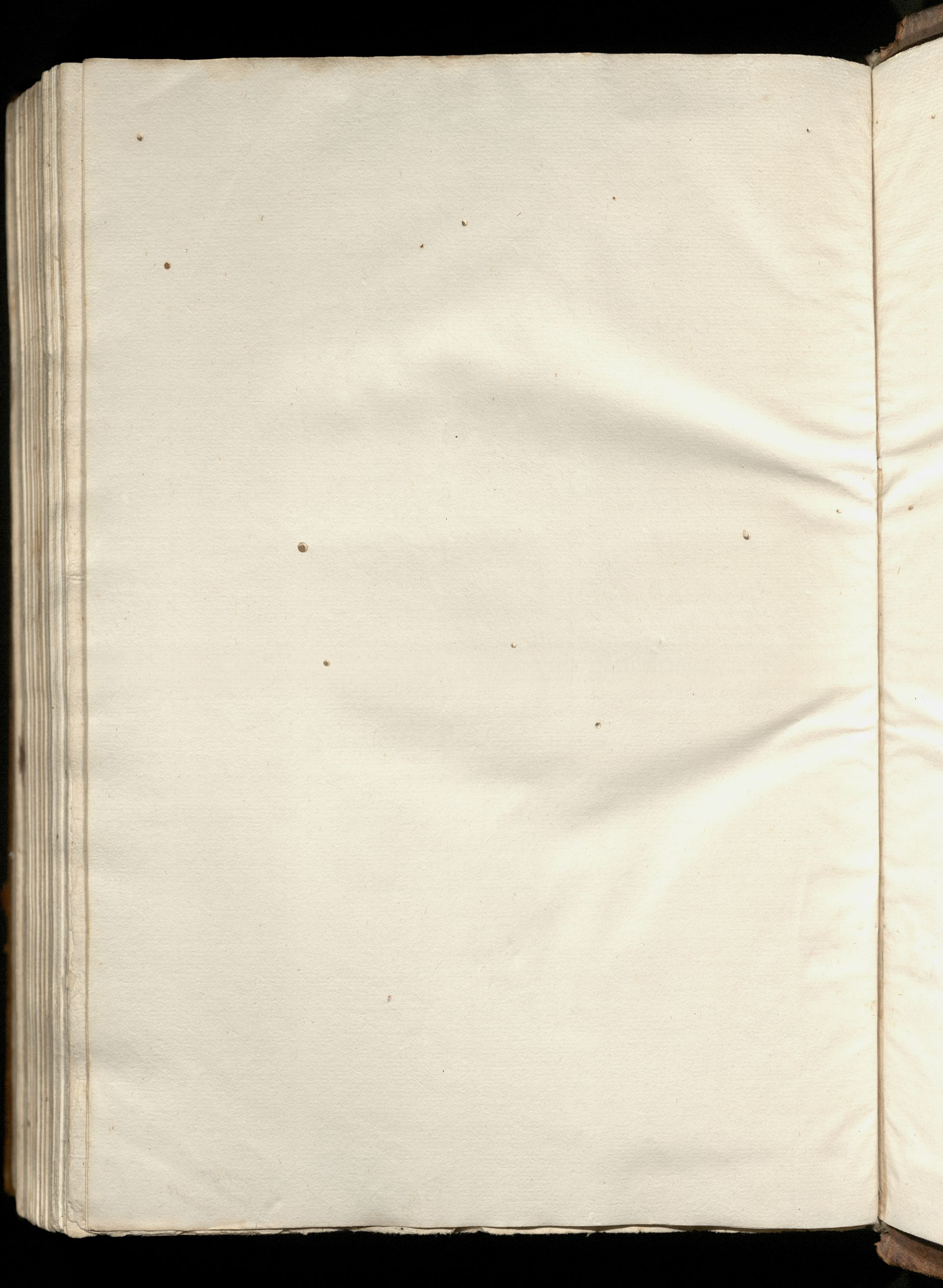
Potuissem q̄ plura licet extra-
uagantia huic opusculo vt multi scri-
bedo faciūt interserere p̄ optime
sed tum propter temporis angusti-
am vt p̄dixi. necnon quia alienus
est a me superfluis ac vt melius lo-
quar impudentibus mēbranas one-
rare mihi visus est vti hac qua gau-
dent breuitate moderni fm glo. i.
in. l. i. ff. quod met. cau. verbositas
eni confusione inducit quā verbo-
sitate acriter reprehendit imperator
in. l. ij. §. hec at oia. L. de vete. iure
enu. dicit ne verbositas eorum ali-
quid legibus nostris afferat ex con-
fusione dedecus. Unde bene dixit
Philosophus in primo ethicorū q̄
ea que possunt fieri p̄ pauciora nō
debent fieri p̄ plura. de quo dixi su-
pra in secundo dubio. Quare p̄ hec
expeditū sit opusculū hoc ad ppe-
tuationē tui deuotissimi nomis cu-
laude ⁊ gloria omnipotētis dei. qui
viuit ⁊ regnat trinus ⁊ vnus per in-
finita secula seculorū. Amen.

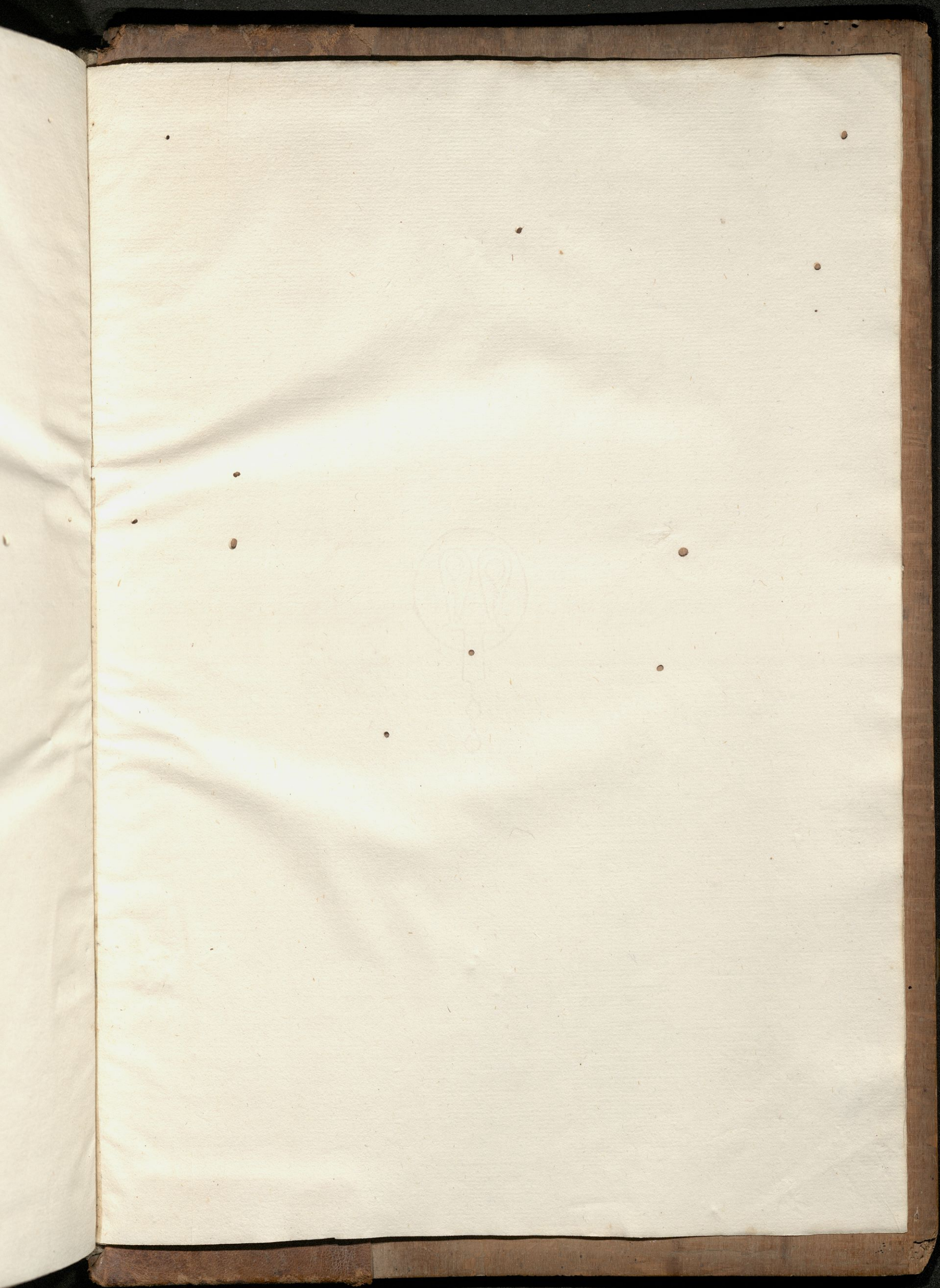
Finit opusculum de canonizatio-
ne sanctorum editum ac compositū
per celeberrimū iurist̄ vtriusq̄ mo-
narcham canonicū me bononiensē
dñm Troilum de maluitijs. **I**m-
pressum in alma ac inclita ciuitate
bononie p̄ me Ugonem de Ruge-
rijs. Anno a natiuitate domini no-
stri Ihesu xpi. Mccccclxxvij. die
sexta iulij. Laus deo omipotēti

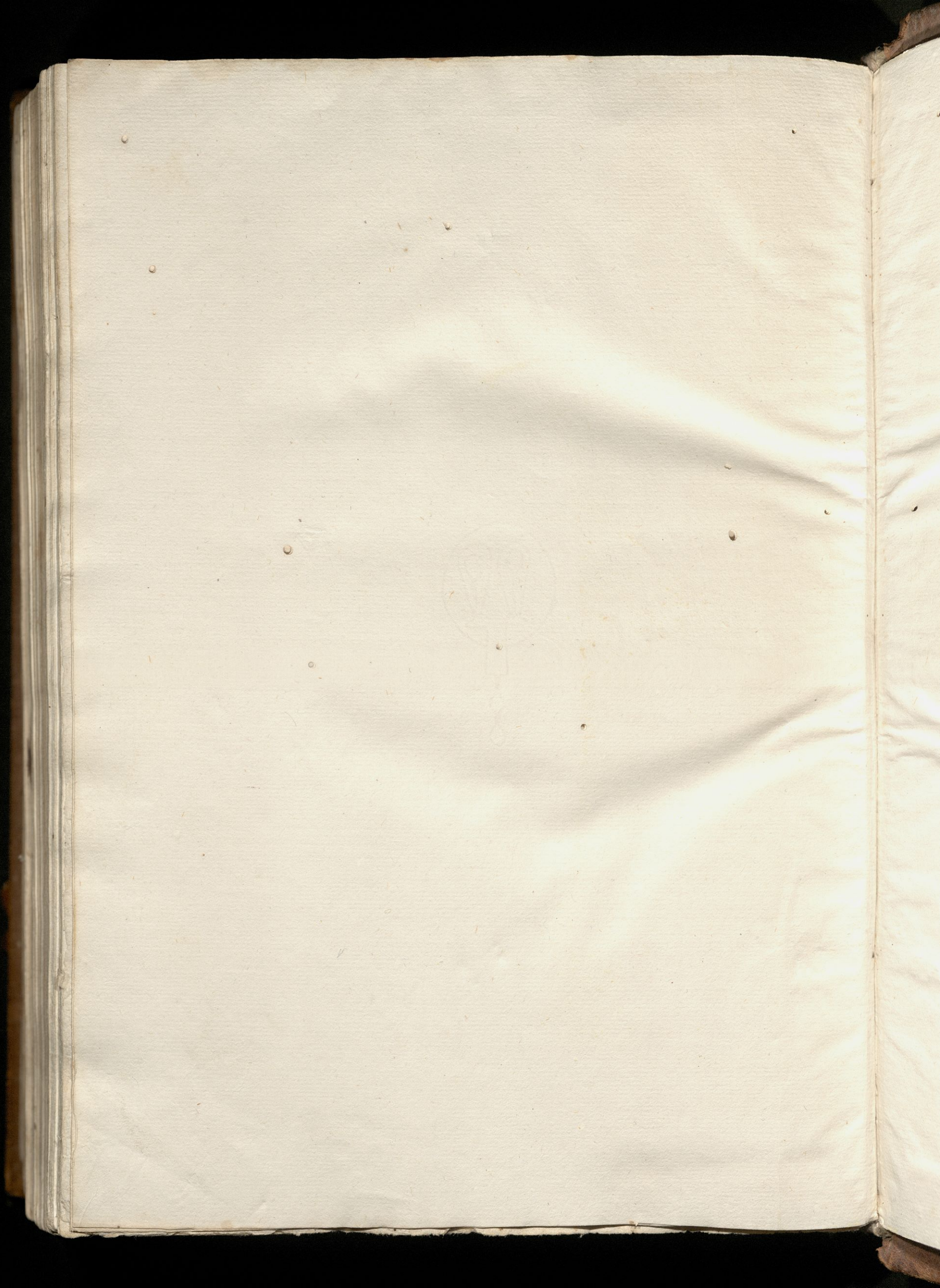

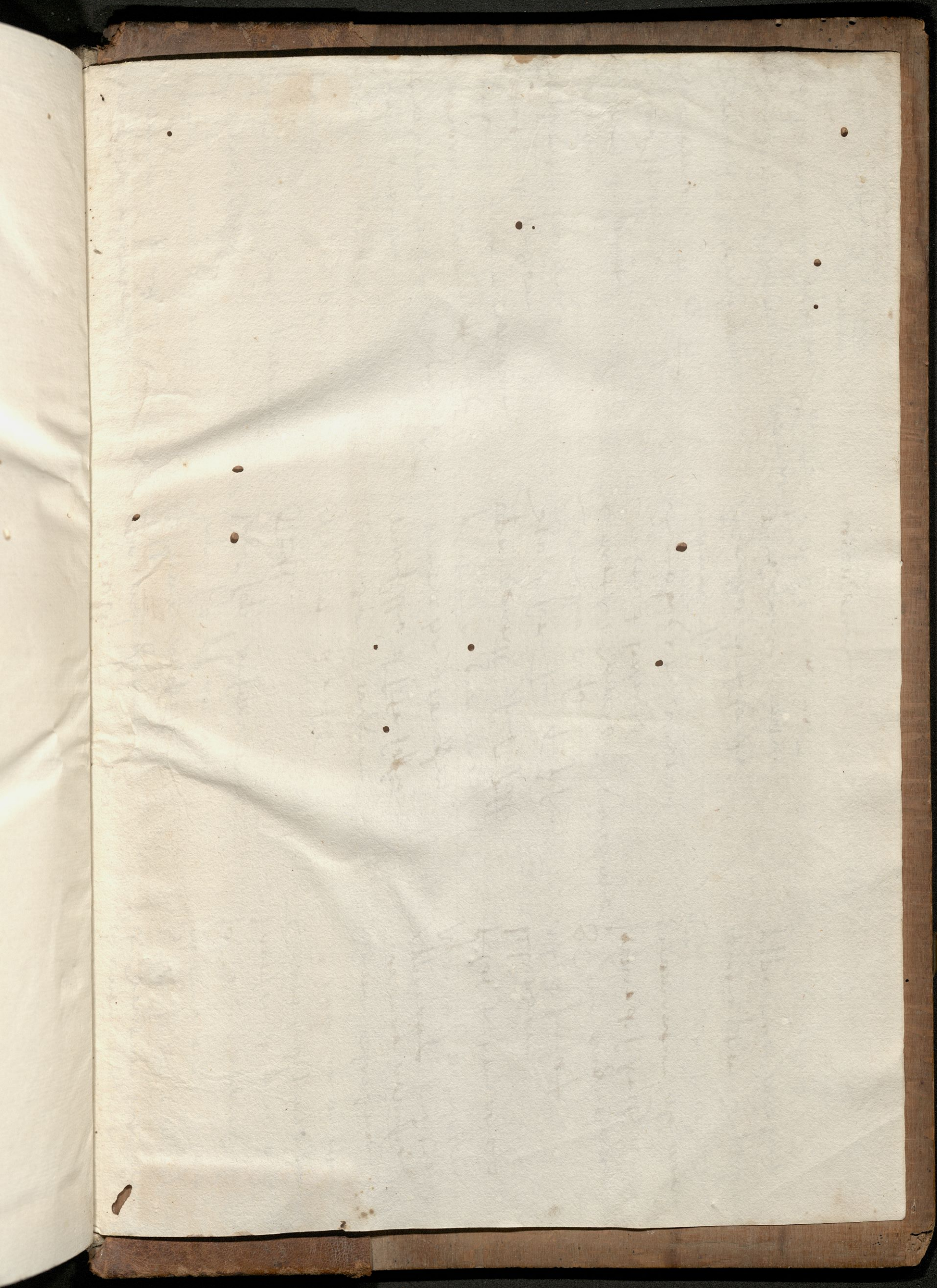

[illegible][illegible]

& flos top. compositus
 prout ego i. lousa
 flos compositus top
 lousa & p. & m.
 tractus & lousa
 i. modus & opus
 Compositus
 m. & m.
 prout lousa
 prout m.
 flos & m.
 lousa
 alius & lousa
 Compositus
 lousa & lousa
 Compositus
 lousa & lousa
 prout & lousa
 prout m.

proportione melle
p[ro]p[or]tio n[on] est
in

et in
p[ro]p[or]tio n[on] est
in

et in
p[ro]p[or]tio n[on] est
in

LACTANTI ET MA
GARITE DECRETI

LIBER 1us
et 2us quilibet

84